

קונטרס

הבינוני

פרשת
בהר - בחוקותי
תשפ"ו

שנה ח'
חוברת ל"ג
גליון 416

שיעורי

הרב שמעון
שפיצער שליט"א

לתרומות וחכיות בהפצת הגליון
ושיעורי הב'ני, צרו קשר עם 'מכון
הב'ני': 718.387.1122 או במייל:
info@machonhavineini.com

לקבלת הגליון וקונטרס הב'ני המלא,
או לקבלת השיעורים, שלחו מייל:
info@machonhavineini.com

קו עדכונים לשיעורים, פארברענג
ליל שישי, ומעמדים מיוחדים בא"י.
073-347-8404

072.257.7726 א"י

718.686.8300 ארה"ב

0333.070.6585 בריטניה

0480.20.16 בלגיה

קול הב'ני

עימוד
נחמן אייזנבאך
(+972) 053-3153-305

מפתח העניינים

מדור אמונה ובטחון שיעור שכ"ט

יום שלישי פרשת אמור י"א אייר תשפ"ו

ה טיפול נפשי אמיתי המיוסד על כללי הבטחון

עיקרי האמונה והבטחון | 'אין אדם שומע לי ומפסיד' | שני סוגי הנסיונות | נסיון העבר ונסיון העתיד | נסיון המחשבה ונסיון המעשה | התמודדות עם מצוקות נפשיות | מניקוי העבר אל הריפוי לעתיד | כלל אחד עם מנגינות שונות | תורת ה' משיבת נפש | הוראות היצרן של העולם | התורה נותנת שלימות הנפש | כל שהיא תפארת לעושיה | נסיון קשה של כיבוד אב ואם | בדרך התורה נלך | חובה לשמר את הקשר | מטפל שאינו חי עם אמונה | החיפוש אחר שביל הזהב | חסרונם של מחוסרי אמונה | סגירות ופתיחות לפי התורה | חידתו של הרה"ק מראפשיץ | שביל הזהב על פי התורה | תוכו אכל קליפתו זרק

יום רביעי פרשת אמור י"ב אייר תשפ"ו

אור הרשב"י - שימת לב למניעים הפנימיים

כאור החמה מזהיר | שמירת שבת עם אור הפנימיות | נופך ספיר ויהלום | חכמת האמת - האומנם? | זה הקטן גדול יהיה | טעם אמיתי הוא טעם מועיל | טעמו ונימוקו עמו | סידור עם עברי-טייטש | לכל ישראל האיר | שימת לב ללא רמאות | רק צריך להשקות את הנשמה | אין לך עסק בנסתרות | חיבור קל ע"י הסרת לבושים | הטיבה ה' לטובים | דבר שהוא מובדל מהחומרי | העיקר להיות בטבעיות

יום חמישי פרשת אמור י"ג אייר תשפ"ו

לית אתר פנוי מיניה' - היסוד, העבודה והתוצאה

חותמו של הקב"ה בכל | כולם כוחותיו של הקב"ה | על כל קוץ וקוץ | מה רבו מעשיך ה' | לראות אלוקות בכל דבר | הסתכלות יוצרת שינוי | יבוא משיחנו במהרה בימינו | ארץ ישראל מתרחבת ומתכווצת | ארץ חמדה טובה ורחבה | כוחם של בני גד ובני ראובן | זכה באחד זכה בכולן | לימוד התורה בלי סטנדר | רבי שמעון לכל אפילו לפחותים | אפילו בשעה שעוברים על דברי תורה | הכתובת לבעיות הרוחניות

יום ראשון פרשת בה"ב ט"ז אייר תשפ"ו

ל"ג בעומר - כי ביום הזה יכפר עליכם

ל"ג בעומר כיום כיפור | יקבל ברחמים וברצון את תפילותינו | מיתת צדיקים מכפרת | כפרת עוונות באתערותא דלעילא | שמח בהם ככלה חדשה | מחבבה כמרגלית טובה - חיזוק עצמי | השמחה הגדולה בשמים | כל העולם כדאי בשביל

זה | מה ענין שביתה לכפרה? | ער איז גיוואלדיג דער בחור | משוי נפשה כדבר
של הפקר | הכנס ברכה אל נשמתך | האהבה גוברת על רגש הגועל | קרוב אבל
רחוק - איזה כאב! | אל תבזבז את היום בשטויות | הישועות אינן מהותו של יום

יום שני פרשת בה"ב י"ז אייר תשפ"ו

השייכות והקשר עם רבי שמעון בר יוחאי מז

צדיק גמור רשאי להתגרות ברשעים | אומר להם את האמת בפרצוף | בני עלייה
והן מועטין | צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו | הצדיק לוקח סיכון גדול | חיי
רבי שמעון רצופים נסיונות | את הצדיק שלח לפניהם | תלמיד שגלה מגלין רבו
עמו | בשביל זה בא הצדיק לעולם | תפקיד הרב לבנות כלי קיבול | רשב"י מגלה
ליהודי מי הוא | כך הרב עוזר לתלמיד | למען יזמרח כבוד | כבוד אמיתי משובב
את הנשמה | רשפיה רשפי אש שלהבת י-ה | מדברים עם רבי שמעון בלשון נוכח
| קשר אמיץ עם רבי שמעון

מדור אור החיים הק'

ערש"ק פרשת בחקותי י"ט אייר תשפ"ב

הקב"ה רוצה להיות ולדבר עם כל יהודי נז

ולא תגעל נפשי אתכם | אכלתי יערי עם דבשי | אין יהודי נמוך מדי | כבן המדבר
עם אביו | הקב"ה אוהב לדבר עם היהודי | הוא שטן הוא יצר הרע | יכיר יכירנו
לעצמו | ופניתי אליכם והפריתי אתכם

מדור שיעור ליל שישי

ליל שישי פרשת בהר טו אייר תשפ"ד

נטיית האדם לצאת מחוץ לגבולות סב

אל תצר צרת מחר | זה לעומת זה עשה אלוקים | והגבלת את העם | את היהודי
אי אפשר לצמצם | למי המשיגה מציע לערוך ליל שישי? | עול תורה כנגד עול
דרך ארץ | סימן שהגיע הזמן להתקדם | התקדמות ברת קיימא

מדור אמונה ובטחון

שיעור שכ"ט

נדבת הר"ר משה ישי פליישמאן הי"ו
לרגל הכנס בנו בבריתו של אברהם אבינו
נדבת הר"ר נחמן מיללער הי"ו
לרגל הולדת בתו למז"ט

יום שלישי פרשת אמור י"א אייר תשפ"ו

טיפול נפשי אמיתי המיוסד על כללי הבטחון

עיקרי האמונה והבטחון

ידוע שהרמב"ם חילק את עיקרי האמונה לשלושה עשר. העיקר הראשון הוא שהקב"ה הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים. עוד עיקרים הם, שאין ראוי לעבוד לזולתו והאמונה בתחיית המתים ובביאת המשיח, ושזאת התורה לא תהא מוחלפת, ועוד. ברור שכל העיקרים יוצאים מנקודה אחת - שה' אחד ושמו אחד. אבל הרמב"ם מחלקם באופן כזה, ומורה שהאדם צריך לברר ולהבהיר בלבו את כל אחד מן העיקרים הללו כדי להיחשב חלק מכלל ישראל.

מעתה נאמר שכך הוא גם לגבי הבטחון. ברור לכל שבטחון בנוי על אמונה שה' אחד ושמו אחד, אבל כמו באמונה, כך בבטחון יש כעין עיקרים שונים. האמונה שהקב"ה משיח על הכל בהשגחה פרטית ושהוא טוב ומטיב לכל, היא נקודה אחת

שמביאה את האדם לידי בטחון. וכשהוא מאמין שהקב"ה הוא כל יכול ואין מי שיכול לעשות מאומה בלעדיו, זה מביאו לידי בטחון מצד אחר. האמונה שהקב"ה מרחם עליו ברחמנות שאין למעלה ממנה ויודע בדיוק מה הוא צריך ודואג לכל מחסורו, מעוררת בו את הבטחון מצד נוסף. כפי שרבינו המחבר כותב בפרק השני משער הבטחון שאם האדם יש לו בהירות בכל היסודות, הוא מגיע לבטחון גמור.

'אין אדם שומע לי ומפסיד'

אחד מהיסודות הגדולים המביאים לידי בטחון, הוא היסוד האומר שאם ניצמד לדרך התורה, לא נפסיד כלום. 'אין אדם שומע לי ומפסיד'. למה אינו מפסיד? כי הוא בוטח בה'. הקב"ה מסר לנו את התורה ואמר: 'כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו', (משלי ד, ב) 'עץ חיים היא למחזיקים בה' (שם ג, יח). הרי הוא אומר לנו

האדם צריך לבחור לעשות את המעשה הנכון. היצר הרע אומר לו: תעשה פעולה בלתי נכונה. ולאדם יש בחירה עכשיו - להגיב או לא? להסתכל או לא? לשקר או לא? **תרי"ג המצוות, נסיונות הן** - נסיונות החיים. הנסיון בהם אינו שהמצב הוא כפי שהוא ועל האדם לקבלו, אלא **שהאדם מקבל בחירה ותפקידו הוא לאזור את חלציו ולעשות את הדבר הנכון בין בסור מרע בין בעשה טוב.** כל היום האדם נמצא במצב זה. הוא צריך כל הזמן לקבל החלטות, בענין התפילה, בענין החברותא, בעניני בין אדם לחבירו.

שני סוגים אלו כוללים את כל הנסיונות הקיימים בחיי האדם. כשאדם אומר שיש לו נסיונות גדולים מאוד, יש שבוחנים את דבריו על פי גילו. אם הוא בתקופת נישואי ילדיו, מבינים שהוא מתמודד עכשיו עם תשלומי חובות וכדומה, אם הוא בגיל שש עשרה-שבע עשרה, מבינים שהוא מתמודד עם נסיונות מסוג אחר. אבל זה לא בהכרח, כי במשך כל החיים יש לכולם נסיונות משני הסוגים גם יחד.

על האדם להשתמש במדת הבטחון כדי להקריין אור בנשמתו בעבור נסיונותיו, והדרך הקלה יותר היא **שבנסיונות שבהם בשום אופן אינו יכול לשנות כלום, ישים תקוותו בה' ויודה לו ויתחזק באמונתו שהקב"ה מנהל את העולם בחשבון** - 'אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים'. **ויאמין שטוב ה' לכל, וזה מה שיביא לו שלוה ויעורר בו שמחה ויחזק את הקשר שלו עם הקב"ה.** וכשיהיה לו נסיון מסוג אחר, **נסיון שבו יצטרך להתאפק מאיזה דבר או לקום ולעשות כנגד העצלות, יתחזק גם כן בבטחון, אבל יוציא אז את הכלל האחר** -

(כלשון המדרש פרשת במדבר): **'אין אדם שומע לי ומפסיד'. והאדם בוטח ואומר: אע"פ שעכשיו ברגע זה אינני רואה שאינני מפסיד, אדרבא, אני רואה שבגלל שהייתי ישר בעיניי ממון, הפסדתי - הריני בוטח בה'. לא הפסדתי גם אם אינני רואה כך ברגע זה.** הסיפור עוד לא נגמר. **הוא בוטח בתורתו של הקב"ה, הוא בוטח בהטבתו של הקב"ה שנמצאת בתורה.** זו אחת מהנקודות הנחוצות ביותר של בטחון האדם.

כאמור, בטחון זה נובע מכלל אחר של הבטחון, שהאדם מאמין **שהקב"ה מנהל את העולם והוא טוב ומטיב ושום דבר אינו מתנהל בלעדיו, והכל רק טוב.** 'אין דבר רע יורד מלמעלה' (בראשית רבה וירא), לכן הוא אומר לעצמו: הקב"ה נתן לנו את התורה והכניס את עצמו לתוך התורה, **רק בדרך התורה בא שפע טוב אל האדם ושום דבר אחר לא יביא לי שפע טוב.** וכך הוא מגיע אל הבטחון של **'אין אדם שומע לי ומפסיד'.** הוא אשר אמרנו שבשורש זה הוא חוזר אל האמונה שה' אחד ושמו אחד. אבל לא תמיד יכול האדם להתבונן ולחקור עד שיכיר את השורשים, לכן הוא משנן לעצמו את כל הכללים השונים, כפי שהוא משנן את י"ג העיקרים. פעם הוא משנן ש'אין אדם שומע לי ומפסיד', פעם הוא משנן שהכל מאת ה', פעם הוא משנן שהקב"ה טוב ומטיב, וכן הלאה. **כל פעם יש לו נקודה אחרת מנקודות הבטחון שתתן לו חיזוק יותר גדול לפי מצבו.**

שני סוגי הנסיונות

כלפי מה הדברים אמורים? - למדנו כבר בעבר שנסיונות האדם מחולקים בעיקר לשני סוגים. קיימים נסיונות שבהם אי אפשר לפתור את הבעיה, **והעבודה בהם היא שלא להישבר, אלא להיות באמונה ובטחון ובשמחה.** וקיימים נסיונות שבהם

על העתיד. הדאגה היא בקשר לעתיד, **והתשובה לה צריכה להיות על-ידי הבטחון מהסוג הראשון.** דאגתך הרי נובעת מן העבר, מזה שאתה מצייר לעצמך שהולך להיות רע. למה אתה מצייר לעצמך כן? כי אתה מסתכל על העבר ומקיש ממנו על העתיד. הרי שהדאגה שייכת גם כן אל העבר. הכלל הוא שבכל מה שקשור לשאלה כיצד לפרש את המצב, צריך האדם להשתמש בבטחון מהסוג הראשון, היינו לומר לעצמו **שהקב"ה הוא זה שסיבב זאת כך.** אתה צועק 'ה' מֶלֶךְ' על-ידי שאתה מזכיר לעצמך **שהקב"ה הוא בורא ומנהיג לכל הברואים,** ואתה צועק 'ה' ימלוך' על-ידי שאתה **מזכיר לעצמך שאין אדם שומע להקב"ה ומפסיד ועושה את הדבר הנכון.**

נסיון המחשבה ונסיון המעשה

דרך נוספת היא **מחשבה ומעשה.** האדם צריך **לזקק את מחשבותיו וצריך לזקק את עשיותיו.** כשאתה משנן היטב את היסודות ומחדירן בעצמך, אתה גורם למוחך לחשוב כיהודי. **אתה מדבק את עצמך לתורה כשאתה חושב באופן הנכון.** זה לא פלוני, זה לא אלמוני. יש רק א-ל אחד. 'ה' אחד ושמו אחד'. **אתה מנקה אז מחשבתך.** אבל גם **כשהאדם נמצא בעולם הזה, הקב"ה מצוה אותו לעשות כך.** צריך לעסוק בפרנסה, צריך לדבר עם אנשים, צריך לסחור, צריך לסדר עניינים, צריך לטפל בבעיות. אי אפשר להתחמק מזה. אי אפשר רק לחשוב נכון. **במדה מסוימת עבודת העשייה, היא עבודה יותר עמוקה.** הרי שלחו את הנשמה לעולם הזה כדי שהיא תאיר את עולם העשייה, העולם הנמוך ביותר, והרחוק ביותר מהשורש. כשהאדם עוסק במשא ומתן, הוא ממשיך אלוקות עד למטה, ובשביל זה עליו להתנהג כראוי, **ומה שנותן לו את הפקודה לפעול או לא**

'אין אדם שומע לי ומפסיד'. עשה את הדבר הנכון. עוד תראה שאם זה הדבר הנכון, לא תפסיד. על אף שאינך רואה עכשיו ועל אף שברגעים אלו תרגיש צער.

בנסיונות מסוג זה מועיל יותר כשמתמשים בכלל זה של בטחון, ובנסיונות אחרים מועיל כשמתמשים בכלל אחר של בטחון. נדגיש שוב, כי בוודאי **בשורש הדבר מדובר בנקודה אחת של בטחון,** אבל תמיד זקוקים לסגנון מדויק -מה תאמר לעצמך, מה תשנן במוחך, **וזה מה שימשיך את אור התורה לנשמתך שתוכל להיות במצב הנכון, היינו להיות דבוק בה' בכל נסיונותיך.**

נסיון העבר ונסיון העתיד

אולם אפשר גם לחלק את הנסיונות ולהגדירם בשתי דרכים נוספות. אחת מהן היא **עבר ועתיד.** כשהאדם עצוב ושבור, **זה נובע ממשוה שקרה בעבר.** יכול להיות שזה קרה לפני עשר שנים ויכול להיות שזה קרה לפני דקה אחת בלבד, למעשה הוא שבור מחמת המצב. על כן **עבודתו להסביר את המצב - הקב"ה סיבב כך,** זה לא קשור לפלוני. הרי שאת הנסיונות הבאים מחמת העבר, צריך האדם לפרש באור זה של התורה. אבל עכשיו יש לו רצון ללכת ולעשות משהו בשביל זה. הוא רוצה ללכת להשתדל, הוא רוצה ללכת ולנקום. **כל דבר שהוא רוצה לקום ולעשות, שייך מעתה אל העתיד.** ואז הוא מיד צריך להוציא את הכלל השני - **'אין אדם שומע לי ומפסיד'.** מה התורה אומרת על מצב כזה? תן לי להירגע ולהתבונן, כי אם אלך לפי ההרגשים שלי, לא אניע לשום מקום ובוודאי שזה לא ישפר את המצב.

אף שיש נקודה של עתיד שיש לה גם כן שייכות לעבר, כי **העבר גורם לו לדאוג**

זו נקודה חשובה ביותר. פעמים שהאדם מתמודד עם נסיון ואומר: אני מרגיש שאינני יכול להתפלל. לא יודע למה בחודשים האחרונים, נעשיתי קר כאבן. אינני יכול להתפלל. הרבה פעמים צריך לפתוח את זה, צריך לתקן את זה כמה שיותר מהר, כי **אם האדם מרגיש שאינו יכול להתפלל, יש לו בעיה גדולה מאוד**. ובכן, אם האדם אינו מרגיש, שנהרסה אצלו ההבנה שכאשר הוא משיח את לבו, יש מי שמקשיב לו ומאמין לו ואומר לו: אתה מתמודד עם צרה כה גדולה, כל-כך קשה לך, אני הולך לעזור לך. חכה מעט. הקושי טוב בשבילך, כי הוא לטובתך, אבל אני אומר לך, אני כאן בשבילך. האדם צריך להחזיר את ההרגשה הזאת, כי כפי הנראה היא נהרסה בגלל כמה סיבות וטעויות במוח.

מניקוי העבר אל הריפוי לעתיד

אמנם עסקנו בשיעורים הקודמים בענין זה, אך בכולם דיברנו רק בענין העבר, איך לפרש את העבר. כלומר, אתה חושב שפלוגי אשם, יש לך כעס על אמך, יש לך כעס על אביך. **דע לך שזה היה הקב"ה**. הקב"ה השתמש באביך, הקב"ה השתמש במלמד שלך, **והכל היה בחשבון מדויק**, ומשום שהקב"ה **ידע שזה טוב לנשמתך** שפסוק זה שבתורה ייכתב על ידך ושהי **יהיה התחום שתזקק בעצמך** - 'ובקשתם משם את ה' אלוהיך'. הכל היה סביב נושא זה. הוי אומר: עסקנו בסוג הנסיונות שבהם קרה כבר מה שקרה ואומרים לאדם: תפרש את מה שקרה באופן הנכון, כי אם תהיה עסוק בלהאשים ולהתמרמר, זה ימנע אותך מכל סוג של אור. זה היה קשור למחשבה, כיצד תסתכל על זה, כיצד תנקה את מחשבותיך.

אך כעת נעסוק בהמשך. **האדם רוצה לקום ולתקן**. הוא אמנם לא יכול להחזיר

לפעול, ולעיניו לפקוח או לעצום, וכן לשאר אבריו, **זה ציוויו של הקב"ה**. אף שאין זה מוצא חן בעיני האדם, הוא אומר לעצמו: אם נצמדים להוראת התורה, יש חיים - 'עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר'. על כן **כשבא לעשייה, צריך להוציא נקודה זו, וזה מה שנותן לו את הסיוע לבחור בטוב**.

התמודדות עם מצוקות נפשיות

כעת ניקח את שיחתנו ונשוב לנושא בו עסקנו בשיעורים האחרונים משיעורי הבטחון. בשיעור הקודם (שיעור שכ"ח) הרחבנו בעוד נושאים, אבל בשיעורים שלפניו (שכ"ה-שכ"ז) עסקנו באנשים שמתמודדים עם מצוקות נפשיות, כי הם מרגישים שבעבר לא קיבלו מספיק אהבה, או הרבה יותר חמור, נפשם ניזוקה מחמת מצבים מסוימים, וכעת קשה להם מאוד להתנהל כאנשים רגילים. זה מקשה עליהם על כל צעד ושעל למלא את אחריותם, לתת אהבה למי שהם צריכים לתת, וכן זה מקשה עליהם להרגיש את ההרגשים הנכונים בעבודת ה'.

באחד מהשיעורים (יום ראשון פרשת אח"ק) דיברנו על כך שעל האדם להשיח את לבו **תחילה בפני ה', ואז יחשוב על השחת הלב בפני בשר ודם**. אמר לי אחד: כל זה נכון למי שנפשו בנויה היטב ויודע מהו להשיח את הלב, ומרגיש שמישהו מקשיב לו ומאמין לו ומתעניין בו, כי אז הוא יכול להרגיל את עצמו להשיח את לבו בפני הקב"ה. אבל פעמים שהאדם עדיין אוזח לפני זה. הוא עדיין צריך ללמוד את המושג שכאשר הוא מדבר, מקשיבים לו. הוא כל-כך כאוב בגלל נקודה זו עצמה, והוא צריך עזרה ברפואת הנפש לתקן אצלו ענין זה, **הכל כדי שיוכל להשיח את לבו בפני הקב"ה**.

בבירור שלא אפסיד. מזונותיו של אדם הרי קצובין מראש השנה לראש השנה, כך שהעולם לא מתנהל באופן שאם לא אגנוב - לא יהיה לי, ואם אגנוב - יהיה לי. זה לא הולך ככה. **ברור לי שאם לא אגנוב, רק ארוויח.**

כך זה מתנגן לגבי עניני ממון, ולגבי הנאות, זה מתנגן באופן אחר, כפי שהרה"ק **רבי שלמה מזוועהיל** זיע"א היה אומר תמיד, **שאין האדם יכול ליטול יותר הנאה מהמגיע לו.** מזונותיו של אדם קצובין לו כולל גם את ההנאות. נמצא שכשיש לאדם נסיון של שמירת עינים וכדומה, והוא אומר לעצמו: 'אין אדם שומע לי ומפסיד' -הדחף^א שיש לי עכשיו לעשות דבר שאינו נכון, הוא משום שאני מרגיש שאני עתיד להרוויח משהו, או שאם לא אעשה אותו - אפסיד משהו. אבל זה לא נכון, כי **הנאותי קצובין לי מראש השנה לראש השנה, ומה שאטול ממקום שאינו ראוי, אפסיד כנגדו מהמקום הראוי, וכן להיפך.** זה מה שהוא משנן לעצמו ובכך הוא נאבק להיות ירא שמים.

תורת ה' משיבת נפש

כך גם ברפואת הנפש. 'תורת ה' תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, פיקודי ה' ישרים משמחי לב, מצות ה' ברה מאירת עינים'. התורה אומרת לנו מה הנפש צריכה בשביל להגיע לשלימותה, **ואם האדם רואה שכדי להגיע לשלימות הנפש, הוא צריך לעשות דבר שאינו הנון, עליו לשנן לעצמו את ההבטחה של 'אין אדם שומע לי ומפסיד', וכה יאמר: הקב"ה ברא את העולם באמצעות התורה והוא זה שקבע מה האדם צריך, ואם הוא אומר לי שעכשיו אני צריך להתנהג כך והפסיכולוג אומר לי שאינני יכול להתנהג כך, עלי**

את הגלגל אחורנית, אבל הוא יכול ללכת להשיג רפואה לנפשו. הוא רוצה, בדרך משל, ללכת למטפל רופא נפשות, ואינו יודע אם הלה הגון ושיטתו תואמת את השקפת התורה, או כעין זה, הוא הולך כבר למטפל וכעת המטפל אומר לו לעשות דברים שיתכן שאינם נכונים על פי השקפת התורה. הלה אומר לו: אין ברירה, לאור המצב. הוא עומד עכשיו כאן ומסתפק - לעשות או לא לעשות. אין לו שאלה אם להמשיך להיות ברוגז על מישהו או לא. הוא רוצה לדעת - לעשות או לחדול?

ובכן, **כשהאדם עומד במקום זה, נכנס לתמונה הכלל של 'אין אדם שומע לי ומפסיד', צריך להמשיך עכשיו את אור התורה, אור הדביקות, האמונה והבטחון לנסיון זה.** מדובר בנסיון שבו אתה צריך לבחור אם לעשות את הדבר הנכון או לא, **מדובר בנסיון שיש לו שייכות אל העתיד, מדובר בנסיון שקשור לעשייה.** הרי כך מתקנים את העולם, ובשביל זה באנו הנה. אי אפשר לעסוק רק בחלק הראשון. חייבים לעסוק גם בחלק השני.

ובכן, הבה ונלמד את הנושא.

כלל אחד עם מנגינות שונות

הנה כלל זה של 'אין אדם שומע לי ומפסיד', נאמר בכל נסיון בטעמים אחרים. תמיד זה אותו יסוד, אבל כל פעם הניגון הוא לפי המצב. כפי שהאדם מבין שכאשר מדובר בשאלה של חושן משפט, הפירוש של 'אין אדם שומע לי ומפסיד' הוא שהקב"ה יעזור לו בממון ויתן לו הרווחה בביתו. בתמונה היותר גדולה, לא אצא עם הפסד. איני יודע מה יהיה כאן ועכשיו החשבונות הישנים, ולא דווקא שאוכל למשש עכשיו את הרווח, אבל אני יודע

- מוטב, ואם לאו - אני מחזיר את העולם לתווה ובוהו". ומבאר שהיות שקיום העולם הוא על-ידי קיום התורה, נמצא **שהדרך הטבעית ביותר שעל פיה יכול העולם להתנהג, היא דרך התורה**. הן תראה שכאשר העולם מתנהג בלי שופטים, ואיש כל הישר בעיניו יעשה, אין קיום לעולם, וכפי שכתוב **במסכת אבות**: על שלושה דברים העולם העומד, על הדין על האמת ועל השלום. כשאין דין אמת ושלום, העולם לא יכול להתקיים. הכל מתפורר. כולם גוזלים ורוצחים, והעולם כולו מתמוטט.

אותו דבר הוא לגבי כל נושא שקיים בעולם. זה שאתה לא רואה עכשיו, זה שאתה נמצא בסערת רגשות ורוצה לנקום בפלוני, זה שאתה מרגיש עכשיו דחף עז לספר לשון הרע, וכן הלאה, לא אומר שזה הדבר המקיים את העולם. **אכן בשביל זה צריך לשון כללי התורה כשאין נמצאים בסערת הרוח, כדי שזה ישמש אותנו כשנהיה בסערת הרוח, כי אז קשה להחזיק ראש**.

נמצא שכאשר האדם רוצה למען עתידו להשיג רפואה לנפשו, הכלל הראשון הוא שיאמר לעצמו: נכון, אני צריך לחפש רפואה, **כי אי אפשר להיות יהודי כשהנפש רעועה**, אי אפשר לקיים 'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך', **ואי אפשר לקיים שום מצוה ממצוות התורה באופן של חיבור פנימי**. אבל יש לי אלוקים ויש לי תורה, וברור לי שאני יותר קרוב להשיג רפואה לנפשי מכל גוי שקיים בעולם, כי כל ענייני הנפש הרי נמצאים בתורה.

נצטרך להגיע בוודאי לסוגיית 'תוכו אכל קליפתו זרק' בנוגע לחכמת הנפש, אבל **תחילה צריך האדם להבין שהכלל ש'אין אדם שומע לי ומפסיד', נכון לגבי רפואת**

לברר אצל מי שאין לו נגיעות, והוא דבוק בדרך התורה, הוא יכריע עבורי מה נכון על פי התורה, ועל פיו ישק כל דבר. הגם שאינני רואה עכשיו איך יהיה לי פתרון לנפשי אם אלך בדרך התורה, **אני נאחז בעץ החיים ואני בוטח בתורה שתעניק לי רפואה לנפשי**. ואף שיהיה לי קשה ולא אראה בשום צורה איך זה יעבוד עבורי, אשאר צמוד לכלל זה, כי אני מבין שככה זה עובד.

האדם צריך לשנן זאת לעצמו שוב ושוב, ואם ישאל: אבל זה לא מסתדר - יענה ויאמר: ממתי היה צריך להסתדר? מה ראה היא זו שזה לא מסתדר? האם כשמשיאים את הילדים ההוצאות וההכנסות מסתדרות? הן לא מסתדרות, אך מה? האדם יודע שעליו להידבק לקב"ה ויעשה לו נס. ובכן, **אם עכשיו אתה מרגיש שזה לא מסתדר - תמשיך להיות דבוק בהקב"ה וירוח לך**.

אכן אם האדם מסתפק, עליו לברר. אך כאן צריך להדגיש - אתה מברר לא מתוך גישה שהמטפל מציע לך רפואה והתורה לא נותנת לך, ורק כי אין ברירה, צריך להיות ירא שמים, מוטב יהיה שוטה כל ימיו ואל ייקרא רשע שעה אחת לפני המקום, אז תוותר ולא תהיה לך נפש בריאה. חבל עליך אם אתה חושב ככה. לא זו האמת. תלמד את התורה, תראה מה כתוב בתהלים, מה אומר דוד המלך בקשר לתורה. דוד המלך אומר שהתורה משיבת נפש. **היא משיבה את הנפש גם כאשר לא רואים כיצד**.

הוראות היצרן של העולם

ה'שפת אמת' (לשבועות) מביא דברי **הגמרא**: "ארץ יראה ושקטה. אם יראה למה שקטה? שקטה למה יראה? אלא בתחילה יראה ולבסוף שקטה, למה יראה? כדריש לקיש, דאמר ריש לקיש: תנאי התנה הקב"ה, אם בני ישראל מקבלין את התורה

התורה מלמדת תמיד **ששלימות הנפש היא ללכת בדרך הממוצע**, אך **לדעת מהי הדרך הממוצע ולהשכיל מתי כן ומתי לא, את זה לומדים כל החיים.**

כל שהיא תפארת לעושיה

אותו דבר לגבי בין אדם לחבירו. האדם צריך לדעת לתת חיך לחבירו, להקשיב, לתת לו מעצמו, לפעמים אפילו מהרוחניות שלו, כמו שאמרו **צדיקים**: הגשמיות של פלוני, היא הרוחניות שלך. **ה'חפץ חיים'** זצ"ל ישב פעם אחת כל ליל יום כיפור והאזין לשיחתו של בחור מבוגר. אך באותו זמן התורה אומרת לאדם שאין נפשו בריאה אם אינו יודע מתי לומר 'לא'. צריך לדעת לומר 'לא'. יש הרבה מצבים שבהם אי אפשר לדבר. למשל, הוא באמצע התפילה ומישהו רוצה עכשיו לספר לו על צרותיו. או מישהו רוצה לומר לו משהו שאסור לשמוע. **אם יש לו שלימות הנפש, אין לו שום קושי לומר לו 'לא' ולהישאר בשלווה ובשמחה.** וגם כשמישהו מבקש ממנו טובה, שלימות הנפש שהתורה נותנת לאדם, היא **שאם הוא יודע שעכשיו אין הדבר נכון לעשותו**, כגון משום שאשתו לא תוכל להכיל את הטובה הזאת שיעשה עבור פלוני, **הוא יודע לומר 'לא'.**

הוא לא תמיד אומר 'לא'. אם הוא תמיד אומר 'לא', סימן שהוא נוטה לקצה השני. כל אחד הרי נולד עם נטייה לאחד מהצדדים. **שלימות הנפש שהתורה נותנת, היא לדעת לבחון כל מקרה לגופו ולפי זה להחליט אם להיענות או לא.** הוא לא מתבייש מפני המלעיגין עליו, אבל יש לו הבנה לזה. זה לא שהוא דורך על אנשים ולא שם לב. לא! צריך להזהיר אותו שלא יתבייש מפני המלעיגין עליו, כי הוא אדם רגיש. הוא אדם רגיש, אבל **נפשו בריאה ושמחה.**

הנפש כפי שהוא נכון לגבי שאר התחומים. **איך עתיד להפסיד מזה שאתה נצמד להשקפת התורה**, כי באורייטא ברא קב"ה עלמא ותורתו של הקב"ה משיבת נפש, וההיצמדות המוחלטת אליה, היא זו שבונה את העולם.

התורה נותנת שלימות הנפש

כעת נבאר נקודה נוספת חשובה ביותר. התורה נקראת מדת התפארת, כמו שנאמר 'תתן אמת ליעקב', וכן אנו רואים שהתורה משולשת כמה פעמים, כמו שדרש ההוא גלילאה (שבת פח, א): "ברוך רחמנא דיהב אוריין תליתאי לעם תליתאי, על ידי תליתאי, ביום תליתאי, בירחא תליתאי". התורה היא באמצע. אף ארץ ישראל היא באמצע העולם. התורה אינה קיצונית לא לצד זה ולא לצד זה. **המהר"ל** כותב פעמים רבות, שכל דבר שהולך אל הקצה, מתרחק מהתורה. אפשר לראות כמו כן שכאשר מתרחקים אל הקטבים של כדור הארץ, נעשה קשה לקיים את התורה אפילו מבחינת הזמנים.

התורה היא הנותנת לאדם את שלימות

נפשו, כי שלימות נפשו של האדם היא כשהוא מסודר לגמרי. למשל בדיבור, יש לו תענוג לדבר, יש לו יכולת להסביר את עצמו. ובאותו זמן שיש לו כח של דיבור, הוא יודע שהוא מזהר על-ידי התורה: 'נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה'. הוא יודע להתאפק כשהוא בכעס, הוא יודע להתאפק כשיש לו חשש שמישהו ייפגע, הוא יודע להתאפק ולא לומר לתלמידו דבר שאולי עכשיו לא יוכל לקבלו. **יש לו את היכולת להשתמש בכח דיבורו במדה ובמשורה באופן מדויק ביותר.** מי שאינו יכול לדבר - דיבורו בגלות, ומאידך, מי שיש לו פה פתוח ומדבר ככל העולה על רוחו - מתרחק מהתורה מהכיוון השני.

עבירות רבות. וכשהוא מספר על כך לפסיכולוג, הלה אומר לו: נתק קשר עם הורריך. אתה מחוייב לעשות את זה. לעולם לא תוכל להירפא אם לא תעשה את זה, לא תוכל לעבוד את ה' ולא תוכל לעשות שום דבר. נתק קשר באופן מוחלט. אחד סיפר לי על מקרה (איננו כוללים ח"ו) שבו המומחה אמר למטופל: אינך שונא מספיק את הורריך, לכן אינך מבריא. תצלנה אזנינו משמוע.

ומה למעשה? האדם עומד בנסיון. הוא אומר ככה: אני חייב לרפא את הנפש, אבל הדרך לכך אינה מסתדרת לגמרי עם התורה, ואם אצמד לתורה, לא אוכל להירפא.

אומרים לאדם זה: **הקב"ה הבטיח לך שהתורה תתן לך שלימות הנפש**, מה אתה אומר שלפי ראות עיניך, אינך רואה את זה קורה? התשובה היא שלא ביררת באופן מדויק מה התורה אומרת במקרה כמו שלך, והבירור באמת קשה מאוד, ויכול להימשך שנים רבות.

בדרך התורה נלך

בענין כיבוד אב ואם, כבר עסקנו בכך כמה פעמים, והבאנו **מספר החרדים שעיקר הכיבוד הוא במחשבה**. על הבן לומר לעצמו במחשבתו: אבי ואמי נשמות טהורות הם, הם אלה שהביאוני לעולם, ואני אוהב אותם ומתפלל בעבורם ומברכם - הרחמן הוא יברך את אבי מורי ואת אמי מורתי. זה דבר ראשון. לאחר מכן הוא יכול להוסיף להתבונן גם בכל הטובות שעשו לו כל השנים. החרדים כותב שעל הבן לחשוב על אביו שהוא האדם החשוב ביותר, והבאנו את עצתו של **הגר"ח שמואלביץ** זצ"ל שיקח נקודה אחת טובה שיש לאביו ויתבונן בה עוד ועוד עד שיתפעל ממנה, בעוד משאר החלקים המעוררים אצלו הרגשים אחרים - יתעלם לגמרי.

התורה מלמדת את הדרך הממוצעת

בכל התחומים. להגיע באמת אל האמצע בדיוק, זוהי עבודת האדם במשך כל החיים. כבר הזכרנו בענין מה שאמרו **באבות** "התקן עצמך בפרוודור כדי שתיכנס לטרקלין", שפירושו הוא, לא רק תחטוף עוד ועוד מצוות ותמעט בגשמיות, אלא גם שתזכור שכאן מתכוננים לעולם הבא. **כשהצלחת ברוחניות, נעשית מוכן יותר לעבור לעולם הבא**. ובכן, אם אתה כבר עובד חמישים שנה על איזה נושא ועוד לא הגעת אל היעד, אבל אתה מתקדם ולומד מטעויותיך, ואם בעבר היו לך שאלות חמורות והיום יש לך שאלות בדקויות, דע לך שאתה עושה מה שהאדם צריך לעשות כאן בעולם. זו דרך הממוצעת. זו התורה הקדושה.

נסיון קשה של כיבוד אב ואם

בנוגע לשלימות הנפש, דרך התורה היא דרך הממוצעת. הקב"ה אומר לאדם: מאחר שעוד לא היה אף אחד בעולם שהתמודד עם מה שאתה מתמודד, נמצא שאתה כותב עכשיו עוד חלק בתורה, אתה מסביר את התורה, כי באמת לא קל ולא פשוט לברר ולסלול את הדרך שאתה צריך לעשות, ואתה עומד נבוך ושואל: איך אני יכול לדעת? מי יכול לענות לי? אכן צריך להתפלל וצריך לצפות לנס, **ודבר רגיל הוא לעשות הרבה טעויות עד שמגיעים אל המנוחה ואל הנחלה**, אבל **בדיוק זה מה שצריך לעשות כאן בעולם הזה**.

לדוגמא: לאדם יש קושי גדול בכיבוד אב ואם מחמת עבר כואב מאוד. יש הרי בעיות רבות בין הורים לילדים ולא הרי זה כהרי זה. כעת הוא שרוי בבעיה גדולה, כי כל פעם שהוא מנסה לרמות את עצמו ולחשוב שהוא יכול לכבד את הוריו כמו כולם, ומחליט להתארח אצלם ביום טוב, הוא יוצא מזה פצוע וחבול וגם עובר עוד

אתה הולך ונהרס. לא נשאר ממך כלום. יש לך אחריות כלפי ביתך.

לא אמרנו שדבריו אינם נכונים, אך הסעות נעוצה בכך שאלה שאינם הולכים בדרך התורה, מדלגים תמיד על חלק אחד מהתמונה, תמיד אותו חלק, והוא **שמי שסיבב שיהיה כך, הוא הקב"ה**. זו לא שגיאה שאירעה שההורים השתגעו. **הקב"ה הוא זה שסיבב את כל הסיפור הזה**, ומדוע הוא סיבב אותו? האם כדי שעכשיו לא תהיה ברירה אלא לעשות מעשה מטרופ? **הרי זה אי הבנה באופן התנהלותו של העולם**.

מטפל שאינו חי עם אמונה

זו תמיד הבעיה. אנשים רוצים לדעת על שיטה פסיכולוגית מסוימת האם היא עולה בקנה אחד עם השקפת התורה או לא ומה עם 'חכמה בגויים תאמין'. התשובה היא: אף כי נניח שהחכמה נכונה ויודעת לאבחן מה מקור התרסקותה של הנפש ואיך צריך לעזור לה, **אם אין מלמדים את האדם שמי שעשה את זה, הוא הקב"ה**, ואין מלמדים אותו לרקוד ולשמוח עם זה **בידיעה שהקב"ה עשה לו את זה כדי שיצטרך לעבד ולזקק את המקום הזה בנפשו ולהשלים חלק זה שבתורה**, ואין מוכיחים לו שהדרך אל הפתרון היא-היא הסיבה והתכלית לכל מה שקרה לו - **העיקר חסר מן הספר**.

הבעיה היא תמיד שמי שאינו חי עם אמונה בהשגחה פרטית, אף שלפעמים הוא עולה על מה שאתה מרגיש, וכל הדברים שהוא אומר בקשר להיווצרותה של הבעיה הם נכונים, עדיין חסר החלק השני שזה לעצור ולומר ביחד: זה מה שהקב"ה רצה. רק כך אפשר לתקן את העבר, וחייבים לתקנו עוד לפני שמנסים לתקן את העתיד.

בד בבד, **הגמרא בקידושין** מביאה מעשה באמורא שסבל מרורות מאמו שהיתה חולת נפש, והרגיש שאינו יכול לשאת יותר, ועלה לארץ ישראל כדי להתרחק ממנה. מזה אנו שומעים שיש מושג של שמירת מרחק. הוא צריך לעמוד קצת רחוק, כי כשהוא עומד קרוב מדי, המצב אינו נעים. אותה תורה אומרת שכאשר האב אומר לבנו לעשות דבר שאינו נכון, אסור לו לשמוע בקולו, ואותה תורה אומרת שאם הוא רואה את אביו מתנהג שלא כשורה, עליו להעיר לו, ובאותו זמן שהוא מעיר לו, עליו לכבדו ולומר לו בלשון כבוד: אבא! כך כתוב בתורה.

חובה לשמר את הקשר

אומנות היא, והקב"ה ידע שהאדם צריך **בשביל שלימות נפשו להיות מקושר להוריו, וזה מה שיעזור לי**. הראיה הגדולה ביותר היא זו שרואים בעיניים שאלה שמנתקים לגמרי את הקשר עם הוריהם, יש להם הרבה יותר צער הנפש (חוץ מכל הבעיות האחרות). זוהי המציאות גם כשה'חכם' אומר להם שאין ברירה, והם חייבים לנתק לגמרי קשר. נניח שאינם יכולים לדבר כל יום, כי כל שיחה מעוררת צער, אבל לכבד הם חייבים, זה דבר ראשון. דבר שני, אפשר למצוא דרכים להיות בקשר גם מבלי לעורר צער ומריבות.

אם עוד לא מצאת את הדרך לכבד ולהעריך מצד אחד ולעמוד רחוק מצד שני באופן שהבעיה לא תצוף כל פעם מחדש. אתה זקוק אם כן לנס יותר גדול, אתה צריך יותר להתפלל, יותר להזיל דמעות. אבל מהלך זה של אותו 'חכם מופלג', אינו מהלך. הלה אומר לך: אני למדתי תורת הנפש, ואני אומר לך שנפשך אינה יכולה לסבול את הדיבורים שהורייך משמיעים לך.

הולך ואומר: אם כן, פלוני רשע הוא. זה לא נכון, ראשית, כי **אינך רשאי לדון את חברך עד שתגיע למקומו**, שנית, כי זה היה צריך לקרות לך **ופלוני לא היה אלא שליח ההשגחה**. כל מה שאומרים שפלוני באמת עשה לך עוול, הוא רק כדי לומר שזה שאתה מרגיש שנעשה לך עוול גדול - מובן היטב. אני מבין את הבושה הנוראה שהיתה לך. הוריק לא הבינו אותך. בא, נעבד את זה, נבכה ביחד.

אתה חייב ללכת בדיוק על קו האמצע, כי אם אתה סוטה קצת לימין או לשמאל, אינך צועד בדרך התורה, כי התורה משיבה לו לאדם את נפשו שיוכל להמשיך הלאה בחיים ויראה שהכל מסתדר באופן נפלא.

חסרונם של מחוסרי אמונה

עד כה דיברנו על דוגמא אחת, ב כיבוד אב ואם. אם ניקח דוגמא מלשון הרע או נקמה, נראה זה שלא שונה בהרבה. יש לאדם צורך גדול להוציא את הכל החוצה. הוא מרגיש כאב נורא ואם אינו מדבר ואינו נוקם על מה שעוללו לו, הוא פשוט נחלה מזה.

על האדם לדעת כדלהלן: זה שאתה מרגיש ככה, זו אינה בעיה; זה שאתה צריך לדבר על כך עם מטפל ולעבד את זה, אינה בעיה. אבל **תקפיד יחד עם כן לומר: זו היתה התכנית של הקב"ה בשבילי**, וחלק מהתכנית שלו היה שלא אבין את זה אלא רק באיחור של עשרים שנה. **תכנים את הקב"ה בסיפור עוד פעם ועוד פעם. כשתעשה כך, תרפא את העבר שלך**, ואז תבין לבד שנקמה איננה המהלך.

באחד מהשיעורים הזכרנו את המושג של מטפל שאומר למטופל: פלוני עשה לך כך וכך?! - צריך לשרוף לו את הבית, צריך

המומחה חייב לתקן את העבר, כי אם **העבר לא יתוקן אצלך על-ידי חיזוק יסודות האמונה והבטחון, בוודאי תטעה בנוגע לתיקון העתיד**, כי תיקון העתיד נובע מתיקון העבר. אם אתה מבין שהקב"ה ניהל את זה, ואתה יודע גם למה, כי זו עבודת החיים שלך, אתה יודע שאתה רוצה לטפל בעתיד על-ידי התורה עצמה. אתה יודע לומר לעצמך: **כל סיבת העבר שלי היתה כדי שעכשיו אתנהג בדיוק כמו שכתוב בתורה**, וכדי שאהיה אדם כזה שמקדש שם שמים, אדם ששם שמים מתאהב על ידו, כאשר הרואים אומרים עליו: תראו מה קורה למי שנצמד לדרך התורה, תראו איך כל הדברים נפתרים.

החיפוש אחר שביל הזהב

האם זו עבודה קשה? לא אמרנו שלא. אבל זו הנקודה שבגללה באנו לעולם. על כן האדם מחפש את דרך הממוצע. הוא מחפש את הדרך באופן של ניסוי ותעייה - חשבתי שאם אקנה להם מתנה, הם יקבלו אותי; חשבתי שאם אבוא להתארח אצלם עם כל שנים עשר הילדים שלי, הם לא יעיזו לתקוף אותי בהבל פיהם, והתאכזבתי. ראיתי שלא זוהי הדרך ואין בזה כדי לעזור. ובכן, אחשוב על מהלך אחר. שני דברים אני כבר יודע שלא עוזרים, כעת נחשוב מה כן עוזר. להעריך אותם במוחי, לא לענות להם, לחשוב על מעלותיהם.

אכן זה שלפעמים צריך לעמוד רחוק, זה **מסתדר מצוין עם התורה**. זאת ועוד, להבין בלב **שפעולה זו שפלוני עשה** (לא משנה מיהו אותו פלוני), **לא היתה נכונה ואסור היה לו לעשותה, גם כן נכון על פי התורה**. כשהלה עשה לך עוול, כשהלה בייש אותך, כשהלה הזיק אותך, הוא עשה מעשה אסור ומעוות על פי התורה, ואין שום בעיה מצד התורה שתבין זאת. **הבעיה היא שאתה**

טעויותיו ולמה זה היה בשבילו 'טריגר' כל-כך חזק, **ואז הוא אומר לעצמו: הקב"ה סיבב את כל זה, כי הוא רוצה להשלים אותי** בסוגיות הביטול והענוה וכו', וכך הוא עובד ועובד עד שהוא מגיע למצב שהוא יכול להיות נחמד אל פלוני ולאהוב אותו ולכבדו ולהשאיר מקום גם לעצמו. זו דרך הממוצע של התורה, וכאמור, זה לא קל וצריך לעבוד כל החיים על זה.

סגירות ופתיחות לפי התורה

הדבר נכון לגבי עוד נושאים. עניני צניעות, סגירות ופתיחות. **מהלכו של הקב"ה** כפי שכתוב בשולחן ערוך ובספרי קודש, **נותן לאדם את שלימות הנפש הנפלאה ביותר**. אכן **להגיע אל המקום המדויק, זו מלאכה קשה שבמקדש**, ולכן, צריך האדם שתהיה לו גם מסורת. הוא לא יכול להחליט דברים בעצמו, כי אז לא יוכל להגיע לשלימות הנפש.

אפשר לראות לפעמים שני צדדים שאינם מבינים זה את זה מהאי טעמא. זה חושב שהשני אינו נותן מקום לנפש, וזה חושב שהשני הוא 'שיגעון'. אכן הקב"ה אומר בתורתו: אני יודע בדיוק מה הם צרכי נפשו של האדם, ואני אומר לך שהצורך שלה הוא להיות גם בענין זה בדרך הממוצע, וכפי שאני אומר לך מה נקרא ממוצע. דבר זה מותר והוא צורך הנפש ואסור לגזול אותו (וכל אחד שונה בענין זה), ודבר זה אסור, ואע"פ שנראה לך שנפשו צריכה את זה, זה רק נראה לך. הן תמיד זה ככה. האדם חושב שלנתק קשר יעזור לו, שלדבר לשון הרע יעזור לו, שלנקום יעזור לו. זה מאוד רגיל שהגוף יאמר ככה, אבל זה לא אומר שזה נכון.

חידתו של הרה"ק מראפשיץ

סיפור נפלא סיפר הגה"צ רבי משה

לנקב לו את הגלגלים. יש כאן מומחה שמזדהה אתך כמו שצריך. כזה דבר פלוני עשה לך?! זו עוולה כה נוראה! המהלך הנכון לנקז את הכאב ואת הכעס הוא להזיק לו בחזרה! כאן הוא מונע ממך את שלימות נפשך שהיית יכול להגיע אליה.

חשוב לדעת שמאוד ברור איזה חלק חסר אצל הרבה מומחים. יש בוודאי עוד בעיות אצלם, אבל נושא זה ברור. הדרך שבה המומחים מטפלים בבעיות מהעבר, היא לחזור עליהן בנסיון לראות איך המוח הבין את הדברים שאירעו, האם הוא הבין אותם לא נכון ומפני כך נשאר תקועות אצלו תפיסות מעוותות. הוא החליט שהוא עצמו הרע והאשם, וזה מלווה אותו והוא אינו יכול לסלוח לעצמו. מה גם שהוא לא הצליח לעבד נכון את מה שקרה, ולכן נשאר עם מחשבות והרגשים שמערערים ומזעזעים אותו. מחמת כן הוא אינו יכול להתקדם בחיים, כי כל פעם שהוא נזכר מהעבר שלו, הוא מוצף ברגשות ומתחיל לבכות. ואז הם חוזרים אתו על המאורעות מתחילתם ומלמדים אותו לחוות אותם נכון. הם נותנים מקום לרגשות שלו, הם מסבירים אותם כפי שאפשר להסביר אותם היום, **הם מניחים אצלו כל דבר במקומו ומסדרים כראוי את הרגשות והמחשבות**.

אבל **כל זה יכול לעבוד רק באופן שאין מכניסים טעויות חדשות**. ההרגשים שהיו לו לאדם בעבר, לא היו נכונים. ההרגשים החדשים יכולים להיות יותר נכונים, אבל אם מכניסים אותם יחד עם אותו סם האומר: צריך לנקום בפלוני - מכניסים בו שוב הרגשים בלתי נכונים, אולי יותר גרועים מהישנים, ואם כן, הנפש אינה יכולה להתרפאות.

דרך התורה היא זו שהאדם מבין מה קרה ולומד את מה שקרה ומבין מה הן

שביל הזהב על פי התורה

הנה בוודאי סיפורי צדיקים ומשליהם, יש בהם כל-כך הרבה כיווני מחשבה, אבל יש בזה גם הבנה פשוטה, והיא **שבמשך כל החיים צריך לחשב אם לפעול באופן כזה או באופן ההפוך**. הגמרא עצמה הרי אומרת על היושב בתענית שמצד אחד רואים שהוא נקרא חוטא ומצד שני רואים שהוא נקרא קדוש, והתשובה היא שתלוי היכן ומתי ובאיזה אופן, ותמיד צריך לעבוד ולחשב איך להגיע אל אותו שביל הזהב - דרך הממוצע. רגילות היא שיהיה קשה למצוא את הדרך המדויקת, אבל האדם הולך בשמחה ואומר: **הקב"ה נתן לי בדיוק את זה לברר**. אני יודע כבר מה לא. אני מכיר כבר שבע דרכים שאינן הדרך הממוצע. זה נקרא כבר שהלכתי כברת דרך די ארוכה.

וכך בכל הדברים. יש צעקה שבאה מהתפעלות טהורה כל-כך בעת התפילה, יש דמעה שמתחמקת באמצע נשמת, ויש בכייה שנובעת מכאב על המשכנתא בבנק שאין לה כיסוי, או יותר גרוע מזה, הוא עומד לפני העמוד ויודע מי נמצא בעזרת נשים... כל הדברים, בכל תחומי החיים, קיימים בכל הצורות והגוונים, **והאדם צריך לעבוד במשך כל החיים למצוא בכולם את שביל הזהב על פי התורה**.

תוכו אכל קליפתו זרק

להשלמת הדברים, נבאר בענין תוכו אכל קליפתו זרק. פעמים שהאדם הולך למטפל שאינו הגון ואומר: אין לי ברירה, אני הרי צריך מישוה שמבין היטב בנבכי הנפש. אקיים בעצמי תוכו אכל וקליפתו זרק כפי שנהג התנא הקדוש רבי מאיר. ראשית, יש בענין זה נידון **באור החיים הק'** האם פוסקים ככה והאם אדם פשוט יכול לנקוט בדרך זו. אבל נקודה אחת יש שיכולה להועיל בענין זה והיא שכאשר

וואלפסאן זצ"ל ביומא דהילולא של הרה"ק מראפשיץ זיע"א לפני חמש שנים. באחת השנים בראש השנה ירד לפני התיבה בנו הרה"ק **רבי אליעזר מוד"קוב** זיע"א ומרוב התלהבות, געה בבכי באמצע תפילת המוסף. אחרי התפילה פנה אליו אביו ואמר לו: שמע בני! לפני שנשמתי ירדה לעולם, אמרתי למלאך הממונה על כך שאינני רוצה לרדת. אמר לי המלאך: הגיע זמנך לרדת ולקיים את שליחותך בעולם. אמרתי לו: כלל יש שאם המצב טוב, לא עושים שינויים (מ'שאקלט נישט די וואסער). טוב לי כאן, למה לי לרדת לעולם הזה? אמר לי המלאך: אבל אם תרד לעולם הזה, תוכל להזדכך ולהגיע לדרגות רמות. אמרתי לו: אבל בעולם הזה יש יצר הרע, למה לי ללכת למקום כזה שיש בו יצר הרע? אמר לי המלאך: ומה אם יש יצר הרע? יש לי עבודה שלוש עצות להתגבר עליו. שאלתי אותו: מה הן העצות? הוא הוביל אותי לחדר אחד ואמר לי: עצה אחת היא להתענות שני וחמישי, עצה שניה ליתן כסף רב לצדקה, עצה שלישית לבכות בעת התפילה. לאחר מכן הוא הוביל אותי לחדר אחר ואמר לי: כעת אתן לך עוד שלוש עצות להתגבר על היצר. אחת היא לא להתענות בשני וחמישי, השניה היא לא לתת יותר מדי כסף לצדקה, השלישית היא לא לבכות בעת התפילה. כך דיבר אלי המלאך ואנכי עמדתי כמבולבל כי שתי הדרכים עומדות כסתירה מוחלטת. רציתי לשאול את המלאך מה היישוב לסתירה זו, אך תוך כדי דיבור שמעתי את קולות השמחה - מזל טוב. נולדתי בשעה טובה.

המשיר הרה"ק מראפשיץ ואמר לבנו: מאז ועד היום, אני חוקר בכל עת למצוא את היישוב לאותה סתירה, ובכן, כעת ראיתי שגעית בבכי באמצע התפילה, כפי הנראה כבר הבנת את הענין, אז תאמר לי עד כאן המעשה.

בכל עת, ואינני הולך למי שיפציר בי לשנוא יותר את הוריי. אני יכול לבכות על מה שנעשה לי, אני יכול להבין שהפעולה שנעשתה היא עוולה, אבל להגביר את השנאה ואת ההאשמה ולחזק במוחי את הקשר בין מה שנעשה לי למי שעשה לי, זוהי הקליפה.

ואז כשחלק זה ברור אצלו, יקום ויעשה אך ורק את הדברים הנכונים על פי התורה, בידיעה שכל מה שאינו עולה בקנה אחד עם השקפת התורה, הוא הקליפה, כי 'אין אדם שומע לי ומפסיד'. הבטחון משני הצדדים, הם-הם התוך, וכל מה שסוטה מהבטחון, הן בחלק הראשון הן בחלק השני - הרי הוא הקליפה.

מדובר בסוגיא זו של תוכו אכל קליפתו זרק, לפני הכל צריך האדם לדעת מהו 'תוך' ומהי 'קליפה', כי אם אינו יודע, השאלה אינה נוגעת למעשה. ובכן, מיהו זה שמלאו לבו לומר על עצמו שהוא יודע עד הסוף להבדיל בין תוך לקליפה?

אפשר בוודאי לדבר הרבה על נושא זה, אך עכ"פ בשיעור זה למדנו על נקודה אחת שמקיפה הרבה מאוד מסוגיא זו, והיא שעל האדם לומר לעצמו: אף-על-פי שנעשו לי העוולות הגדולות והנוראיות ביותר ואף-על-פי שהן עשו לי נזקים קשים, כלפי העבר אני יודע בבהירות שמי שעשה את זה הוא הקב"ה שהוא טוב ומטיב. זה מה שברור אצלי וזה מה שאני מזכיר לעצמי

יום רביעי פרשת אמור י"ב אייר תשפ"ו

אור הרשב"י - שימת לב למניעים הפנימיים

השגה מה שקורה כל פעם שהאדם עושה מצוה.

שמירת שבת עם אור הפנימיות

דוגמאות לכך מצויות לרוב, והראשונה שבהן היא השבת. מדוע אנו שומרים שבת? התורה מפרשת לנו את טעם הדבר בכמה מקומות. בתחילה נאמר: 'ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו' - זהו יום של ברכה וקדושה. לאחר מכן, כאשר הקב"ה מצווה אותנו להימנע ממלאכה, הוא מגלה לנו את הטעם: 'כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ... וינח ביום השביעי'. בזה שאנו שובתים כביכול כפי ששבת הוא, אנו מעידים ומכריזים כי הוא בורא העולם. בהמשך נאמר כי השבת היא "זכר ליציאת מצרים" - בעצם הבחירה בנו לשמור את השבת, ניכר כי בחר בנו הקב"ה להיות אלו המגלים שברא את העולם.

זה טעם נחמד ונעים שמופיע בחומש, בנגלות התורה. אך **כאשר מעמיקים בחכמה הפנימית, מתגלה טעם נוסף**. אין זה טעם שונה, אלא **רובד עמוק יותר: בשעה שהאדם שומר את השבת, הוא מתקרב יותר אל ה'**. כאשר הוא נוהג כפי שציווהו הקב"ה, **משבח ומהלל את הטוב שברא בעולמו** - 'מזמור שיר ליום השבת, טוב להודות לה'. הוא אומר נשמת, ומתנתק מטרדות היום-יום עד שמרגיש 'כאילו כל מלאכתו עשויה'.

כביכול הקב"ה אומר לאדם: ציוויתי אותך לשמור את השבת כי חפץ אני בקרבתך; שכן הטוב ביותר בשבילך הוא

כאור החמה מזהיר

רבי שמעון בר יוחאי הוא רבינו לפנימיות התורה. כשם שמשוה רבינו הנחיל לנו נגלות התורה, כך גילתה נשמת רשב"י את פנימיות התורה לבני ישראל.

לו נתבקשנו להסביר לאדם שמעולם לא שמע על רבי שמעון, על ספר הזוהר או על ספרי החסידות, מהי פנימיות התורה, יכולנו לומר לו כך: במצוות רבות אשר בנגלות התורה מבואר בענין טעם מסויים (או שאין להן טעם מפורש כלל), ובספר הזוהר הקדוש ובכל הספרים השואבים ממקורו, כתבי האר"י וכו', מתגלה לאותן מצוות טעם עמוק יותר.

אכן, ברור הדבר כי פנימיות לעולם נשארת פנימיות. קשה להסביר פנימיות, שכן לשם כך עלינו לפשט אותה ולהורידה אל עולם המושגים הגשמי. אך אם רוצים להסבירה ולאוחזה במשהו, הרי שזהו אחד מהדברים שאפשר לומר למתחיל.

עוד אפשר לומר לו, שהספר מסביר מה מתחולל בעולמות העליונים בשעה שהאדם מקיים מצוה. ללא ספר הזוהר, היה האדם אומר: הקב"ה ברא אותי והוא צוה עלי לעשות, וזו חובתי. אולם חכמה זו גילתה לנו, כי לכל מעשה יש תוצאה מיידית: **שהמצווה פועלת ייחוד עליון**, ועולה למעלה ומורידה שפע לעולם. דבר זה הוא עוד דבר אשר חכמה זו, ספר זה, אור זה, גילה לנו. סוד זה היה קיים מאז ששת ימי בראשית, אך הוא היה עלום עד שבא רבי שמעון וגילהו לנו. הוא אומר לנו: דע לך, שלכל מצווה יש טעמים נוספים, ואין לנו

מתעורר האדם לעשות את מצוותו בקדושה, וביראה ובטהרת הלב, כדי שמעשיו אכן יהיו ראויים לפעול את מעולתם.

כך למשל, **בזוהר הקדוש** מבואר כי **אמירת שירה בשמחה בכוחה לבטל את כל הקליפות**. האדם מבין כי כל יום מגיע עם קליפה וכשהוא אומר שירה בשמחה מבין ש'זה א-לי ואנוהו', 'ה' איש מלחמה'. יש צרות, יש מלחמה, יש קליפות, יש חושך, והאלוקות מבטל אותן. **ידיעה זו נוסכת בו שמחה פנימית, שכן הוא פוסק להתפעל מההסתרה העומדת לפניו.**

בעולם הזה, האדם אומר אומר: יש בעיה, צריך להתפלל, איני יודע. אבל כשהוא לומד זוהר הקדוש, הוא מבין שזה נכון שהעולם הזה מאחז את העיניים ומראה כאילו הבעיה גדולה ועצומה וצריך להיות בדאגה, אבל האלוקות מבטלת זאת - 'ה' איש מלחמה'. 'נורא תהלות עושה פלא' גורם לכך ש'נטית ימינך תבלעמו ארץ', כפי שכתב **רש"י** שהקב"ה מטה מעט את יד ימינו וכל האומות נופלות. ואיך מתקיים אותו 'נטית ימינך?' על-ידי שירת האדם. כשהאדם אומר שירה בשמחה, כל הקליפה נופלת ומתבטלת. וכך האדם מבין טוב יותר איך לעשותו, הוא מבין, לפי דרגתו, את עומק המושג "סמיכת גאולה לתפילה" - הוא תופס שזהו בניין רוחני שלם. סמיכת גאולה לתפילה חזקה מכל דבר אחר. הוא מבין שסמיכת גאולה לתפילה בכוחה לפעול יותר מכל השתדלות אנושית אחרת, ולהשיב כל דבר אל מקומו הראוי והנכון.

חכמת האמת - האומנם?

והנה ידוע שחכמה זו נקראת גם חכמת האמת, ובכן, הבה נשאל: הכל הרי אמת.

ההתדבקות בי - כשהעלול משתוקק לעילה. **כשאתה מתדבק בשורשך, אתה עומד במצב הנפלא ביותר**. את המתנה הזו אני רוצה ליתן לך. מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. אז אתה יכול להתדבק בי. הטעם הזה הוא טעם יותר עמוק.

בזוהר הקדוש מבואר עוד יותר. 'מינייה מתברכין שיתא יומין' (ממנה מתברכים כל ששת הימים). **שני הנושאים הללו** - הבנת הטעם העמוק של המצווה והבנת השפעתה בעולמות - **מסייעים לאדם להתחבר לתורה חזק יותר**. ממילא, **עבודת ה' נעשית בחמימות הלב**; שכן כאשר האדם מבין "מילתא בטעמא" (דבר בטעמו), הוא **מרגיש בחשיבות המעשה, ומתעורר להיות נוכח לגמרי**, הוא מבין כי אם לא יעשה המעשה כראוי, ב"דחילו ורחימו", לא תושג התוצאה המקווה. **הכרה זו מכינה את האדם ומעוררת אותו להביא את רגשי הלב.**

נופך ספיר ויהלום

דוגמא נוספת היא מצות סיפור יציאת מצרים. ברובד הנגלה, התורה מציבה טעם נפלא למצווה: 'הגדת לבנך ביום ההוא לאמר'. עלינו לספר את שאירע ולהודות להקב"ה על חסדיו. אולם כאשר אנו פותחים את ספר הזוהר, **אנו מגלים מה מתחולל באותה שעה בעולמות העליונים**. הזוהר מלמד אותנו להביט רחוק יותר; להבין איזו נחת רוח עצומה נגרמת לפניו **יתברך כאשר בניו מכירים בטובו ובקרבתו** - בבחינת 'מי כה' אלוקינו בכל קראנו אליו'. **כשהאדם מבין מה קורה בשעת מעשה, הוא רוצה לעשותו טוב יותר וממילא הוא רוצה להכין את עצמו.**

בכל מקום שכתוב בספרים איזה 'יחוד' נעשה על ידי מעשינו - שעל ידי פעולה פלונית נגרמת תוצאה עליונה פלונית -

מתבגר קצת, ופרס כזה כבר לא מעניין אותי, תקנה לו פרס יותר גדול, תתן לו טעם יותר גדול, כך תמשיך הלאה, עד שיגדל ויבין שלימוד התורה הוא טוב בעצמותו וירצה ללמוד ללא שום קבלת תמורה.

זה הקטן גדול יהיה

הבה נלמד את דבריו הקדושים של הרמב"ם. ראשית, הרמב"ם אומר בפירוש שכתב נמצא בדרגה יותר קטנה, תשכנע אותו לפי המקום שבו הוא נמצא עכשיו. למשל, אם אינך יכול לומר לו שימצא חברותא טובה או שידוך טוב, כי דברים הללו אין מדברים אל לבו, אמור לו: אקנה לך מתנה. איזו מתנה? שוב צריך לראות באיזה גיל הוא, כי המתנות משתנות לפי הגיל, וקצת זה תלוי גם בתרבות. יש מי שקונים לו דבר קטן וזה נחשב אצלו כדבר גדול, ויש מי שכבר קיבל הכל וקשה לקנות לו מתנה. עכ"פ הרמב"ם אומר שזה מהלך נכון, אמיתי וטהור.

ובכן, מהי הבנת הדבר? ההבנה פשוטה, כי הדבר שהוא הולך לעשות, הוא דבר טוב. התורה שהילד הולך ללמוד, היא טוב, כי היא תורה, והילד מצד נשמתו יש לו נקודה נפלאה של טוב שרוצה ללמוד תורה, אלא שאינו מבין וקשה לו, לכן צריך לדבר אליו לפי השלב שבו הוא נמצא, ואתה צריך לשכנע אותו מצד מה שידבר אליו, היכן לבו עכשיו, היכן כשרונו עכשיו, כך אתה מרגיל אותו לעשות את הדבר הנכון, והיות שמה שהוא עושה, הוא דבר טוב בעצם, וכך אתה הולך אתו לאט לאט, סוף כל סוף, הנשמה שהיא טוב והתורה שהיא טוב ייפגשו, והוא יאהב ללמוד אותה בלי כל הפרסים. זהו יסודו של הרמב"ם. זהו גם מה שביאר הרמב"ם בהלכות גירושין בהא דכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, כי

וכי נגלה פחות אמיתית?! איך יתכן אם כן לומר על חכמה זו שהיא חכמת האמת? כשקוראים לה חכמת האמת, הרי מתכוונים בהשוואה לנגלה, איך יתכן להשתמש בשפה כזו?

אך הפשט הוא כזה: ברור שכל מילה בתורה היא אמיתית, אבל תאר לך שאב רוצה לשכנע את בנו שילמד בחול המועד או סתם ככה. הוא מדבר עם בנו הבחור שעולה עכשיו לשירות ב' ישיבה גדולה. מה אני יכול לעשות שילמד? לא יודע, הוא לא מעוניין ללמוד. הנה יש הרבה דברים אמיתיים שאתה יכול לומר לבנך. אתה יכול לומר לו: אם תלמד, יהיו לך חברותות טובים. זה אמת? כן. אתה יכול לומר לו: אם תשקיע את עצמך בלימוד, זה יעזור לך בשידוכים. אף בזה יש אמת. לא ניכנס עכשיו בכל אותה סוגיא, אבל זה לא אומר שאין זה אמת. אתה יכול לומר לו: אם תלמד לשמה כמו שצריך, תראה שהקב"ה יביא לך פרנסה והרבה פחות תצטרך לטרוח, כי כך כתוב בתורה בפרשת ו'היה אם שמוע' ותראה שכך היא המציאות, ירא שמים יש לו סייעתא דשמיא מיוחדת. אינני יכול לומר לך באופן מדויק, אבל זוהי המציאות - אם תשקיע יותר בלימוד התורה, תקבע לך עתים בחברותא ותהיה רציני, תראה שזה יביא לך שפע. זה אמת? ודאי שזה אמת. אבל יש אמת יותר טובה. כי הנה אשאלך: האם זוהי הסיבה שהאדם לומד תורה?

כשאתה אומר לו מדוע הוא כדאי לו ללמוד, אתה בעצם אומר לו מה הטעם, הגם שזה לא ממש אותו דבר, כי אתה רק מדבר אל לבו לשכנע אותו מדוע זה כדאי לו. אומר הרמב"ם בפירוש המשניות (תחילת פרק חלק): אכן כן, יש לתת לילד פרס לפי גילו - תלמד בשביל זה. וכשהוא

אז הטעם שנחנך לומר לו, הוא טעם זה שידבר אליו עכשיו לפי מצבו. וכך הוא בעיקר כשאני רוצה שלא יעשה משהו. הילד צועק: כל החברים עושים כך וכך. אבל אני לא רוצה שיעשה את זה. אני סבור שזה לא ייטיב אתו. כן, אבל הילד יצחק ויבכה, כי אינו מבין. ובכן, אם אחד מהטעמים הוא טעם שהילד יוכל להבינו עכשיו לפי מצבו, אתן לו טעם זה, כי טעם זה ירגיע אותו, ישכנע אותו, ובעיקר, יחבר אותו. אכן כן, עיקר הדבר הוא החיבור. **עיקר תכלית השכנוע אינו שאוכל לממש את רצוני, אלא לחבר את הילד אל המציאות החדשה.**

טעמו ונימוקו עמו

כעת נחזור לענייננו. יש לנו דרגות רבות. לכל אדם יש אלפי דרגות של עמקות, ולפי הדרגה שבה הוא נמצא בכל רגע נתון, הוא יכול להבין תורה ומצוות. הטעם של תורה, הטעם של מצוות, ההבנה בגמרא, פשט... 'ארוכה מארץ מדה' זה בנגלה. עומק ההבנה אין לו סוף. לשונו של ה'באר מים חיים' בפרשת בהר: **אלפי אלפים וריבי רבבות טעמים.** כל הזוהר וכתבי האר"י הם אפילו לא קוצו של יו"ד של הטעמים. ההבנה והעומק בטעמי המצוות ובמה שצריך לקרות, אין להם סוף. אבל כשמדברים על מה שנוגע אלינו, **יש טעמים שתבין כשאתה במצב מסוים,** כי את זה אתה יכול להבין עכשיו, זה מה שידבר אליך עכשיו, זהו משהו שיחבר אותך. אבל אם תהיה במצב אחר, תוכל להבין טעם אחר מדוע צווה אותנו לעשות דבר זה. טעם יותר עמוק, טעם יותר נעים, ואתו אופן של חיבור עם המצוה, הוא חיבור יותר נעים. יש בו הרבה יותר תענוג. אני יכול לומר לך, אבל מן הסתם לא יהיה לזה שום השפעה עליך אם אינך במצב זה עכשיו.

הנשמה בעצם רוצה. שני היסודות משלימים זה את זה. הרי כתוב בתורה שהוא צריך רצון. אם הוא צריך רצון, איך אפשר לכפות אותו? אומר הרמב"ם: כי בעצם הוא רוצה, אך משהו מפריע לו, על כן אתה מברייח החוצה את זה שאינו רוצה, ואז מתגלה שהוא באמת רוצה. אתה צריך אבל לתת לו את הפרס, **כי הוא עדיין אינו מחובר לרצונו הפנימי, ואתה צריך לעזור לו להגיע לאותו מקום.**

ה'דברי יחזקאל' משינאווא זיע"א אומר שיסוד דברי הרמב"ם מדויק בפסוק, כי **הגמרא** לומדת זאת מהפסוקים. בפסוקים יש סתירה. יקריב אותו פירושו אפילו בכפייה, לרצונו משמע שהוא צריך לרצות. מבאר ה'דברי יחזקאל' משינאווא: יקריב אותו לרצונו - תקרב אותו לאותו רצון פנימי שיש לו.

טעם אמיתי הוא טעם מועיל

עכ"פ אפשר להסתכל על יסוד זה כעל יסוד נאה בחינוך. אבל זה הרבה יותר רחב מחינוך, כי **הוא בעצם דרך נפלאה בעבודת ה' איך האדם יכול להתעלות ואיך הוא יכול להגיע לפנימיות התורה.** הנקודה היא שכאשר אני נותן לאדם טעם מדוע לעשות איזה דבר, **הטעם צריך להתאים עם המקום שבו הוא נמצא עכשיו.** איזה טעם עלי לתת לו? אפילו כשאני רוצה שיעשה איזה דבר פרקטי פשוט. נניח שאני רוצה שהילד יעבור לישון בחדר אחר, ויש לי חשבונות רבים בזה, אבל אינני יכול להגיד לו עכשיו את כל החשבונות, אם משום שאיני רוצה לומר לו, אם משום שאינו יכול להבין, אם כן אני צריך לבחור בשבילו את הטעם שיוכל לדבר אליו לפי המצב שבו הוא נמצא עכשיו. כל אחד מבין זאת. ובכן, אם אני אומר לו סתם שקר, זה כבר נושא אחר. אנו מדברים באופן שיש עשרה טעמים, כי

להבין מה שהתוספות הקשו ומה תירצו ואיך התירוץ מיישב את הקושיא, ומה סברו בקושיא. אם יעשה ככה, הוא יחברם אל התורה, ואם לאו - לא יעשה כלום.

אותו דבר הוא לגבי כל הטעמים האמיתיים שקיימים בתורה. באופן שכאשר האדם שואל למה לשמור שבת, צריך לדעת קצת מה המציאות שלו. זה אחת מהסיבות מדוע אצל רב ותלמיד יש תועלת גדולה **כשהרב יודע קצת איפה התלמיד אוחז, היכן הוא עומד, כי אז הוא יכול לדעת איזה טעם יהיה תועלתו בשבילו.**

זהו באמת הקושי הקיים כשלומדים עם כיתה בת שלושים ילדים, כי חלק כבר התקדמו וחלק עדיין מפגרים מאחור. אילו היו יכולים להתמסר לכל אחד לפי המקום שבו הוא עומד, היה הילד מתחבר, וכיון שהיה מתחבר, היה מתקדם, וכיון שהיה מתקדם, היה מגיע כעבור חצי שנה למקום אחר לגמרי, ואז היה אפשר להתקדם אתו עוד.

פנימיות התורה היא דבר שמושגת בלב האדם כשהוא במצב אחר ועכשיו דבר זה מוציא מהכלים מרוב התפעלות. זה מכניס אותו למציאות אחרת לגמרי. זהו פנימות התורה. הוא מגלה לך עוד טעם.

לכל ישראל האיר

אמנם כן, האר"י ז"ל וספרי החסידות עזרו לנו וכל-כך צמצמו את האור והורידוהו כל-כך שאפילו יהודי שאינו נמצא למעלה בשמים, יכול ליהנות ממנו. דבר נפלא הוא שנתנו לנו תלמידי הבעש"ט הק'. הם נתנו גם לך את האפשרות להשתוקק לרוממות, וברגע שאתה משתוקק לרוממות, תיכף ומיד, אתה נהנה מההבנה ששבת עתידה לתת לך את זה, שיום טוב

תאר לך שאני אומר לילד בן אחת עשרה שזה יעזור לו לשידוכים. אינני נכנס לשאלה אם זה אמת או לא, אבל נניח לפי טעותם של בני אדם, ילד זה בוודאי לא יתעורר מזה. זה לא יזיז אותו כלל. אף שבגיל שבע עשרה זה יעורר אותו, אבל עכשיו אינו באותו מצב ואין זה מדבר אליו.

סידור עם עברי-טייטש

כשהאדם נמצא במצב שהוא שקוע בזה שהוא צריך פרנסה. זהו מצבו עכשיו. במצב כזה נגלות התורה יועילו לך. 'והיה אם שמוע'. בכל מילה בפרשת 'והיה אם שמוע' יש סודות גדולים. הן מדובר בשם ע"ב. אתה יודע מה מונח ב'והיה אם שמוע'? אבל אינני יכול לומר לך. אתה רוצה לקנות לעצמך סידור כזה? לבריאות. קנה לך סידור כזה, עם אותיות למעלה ולמטה ועם ראשי תיבות. זה עוזר לך? אולי זה עזר לך שמי שעומד לידך בבית הכנסת ראה שיש לך סידור כזה. זה נכון למי ששקוע בנושא אחר. נראה עוד מעט. אבל זה לא הולך להזיז כלום בלבך. ובכן, אתה עשה לי טובה, קנה לך סידור שיש לו ביאור באידיש - הבנת? זהו הטעם שלך. ושם במילים 'דגג תירושך ויצהרך', אמור אותן בקול, למד אותן, וזה מה שיחבר אותך לתורה. זה באמת יחבר אותך. זה אמת!!! **בשבילך זה האמת עכשיו. ומי שהולך לחפש משהו אחר, יהיה לו פחות חיבור לתורה,** כי יישאר בלי כלום. הוא נמצא במצב אחד, לומד טעם שמתאים למצב אחר, ואינו מבין כלום.

זה ממש כמו מגיד שיעור בשיעור א' ישיבה קטנה שמגיע אחרי שלמד חמש עשרה שנה לומדות בכלל ואינו יכול להתאפק. הוא כל-כך רוצה לומר לתלמידיו. בסדר, אז התלמידים לא יבינו כלום. אם יפתח את התוספות ויעביר חצי מהיום

באמת עשיתי דבר זה? **בעצם זה שאתה מסכים להסתכל ולנסות לשים לב לפי הבנתך לזה** (לא אומר שתהיה לך הבנה יותר עמוקה או מי יודע מה), **ישנה את דרגתך הרבה מאוד, באופן שפעולה זו עצמה תקשר אותך לפנימיות התורה.** זה פלאי פלאים. היכן שאתה נמצא, בכל דרגה שאתה נמצא, אם אתה מרגיל את עצמך לשים לב - עכשיו עשיתי את זה כי רציתי שפלוני יראה, עכשיו עשיתי את זה כי הייתי מאוד ברוגז על משהו אחר. **אתה מתבונן עד מקום ששכלך מגיע,** אבל תנסה **לפי הכלים שיש לך ברגע זה, לא לרמות את עצמך.** זהו התנאי היחיד.

צדיקים הזהירו הרבה מאוד לא לרמות את עצמו. אכן הרבה פעמים אנשים מסתבכים עם זה - אבל זה עצמו לא היה אלא בגלל ש... לא, אנו מדברים באופן מאוד פשוט. האדם מסכים להיות אמיתי עם עצמו - הייתי צריך עכשיו תשומת לב, לכן אמרתי את זה. או: היה בזה ענין של ניצוח על נושא ישן אשר הרגשתי שנכון שפלוני יידע שכך וכך, שהלה יבין מעצמו את ההמשך, ובזה אני מסיים נושא ישן נושן שזכיתי לראות את נקמתי במו עיני, שכבר אמרתי לו לפני עשר שנים...

כך ינסה האדם לשים לב עם הכלים שיש לו. בוודאי, יש הרבה שהאדם יכול לשים לב, והרבה פעמים צריך האדם לשים לב מה הם הדברים שכל-כך כואבים לו אשר בגללם הוא עושה דברים בכל עת. אבל אמור רק את האמת. זה הכל. אל תדבר בכלל על עשיית שינוי. אמור רק: אני עדיין כאוב בגלל זה וזה, ובגלל זה אני עושה כך וכך...

כשהאדם עושה כך, מה קורה לו אז? **הוא כל פעם מתרחק בצעד אחד מן השקר**

עתיד לתת לך את זה, שמצוה פלונית הולכת לתת לך את זה. **הם כלים כאלה לעזור לבני אדם להתקשר לאמת הפנימית שלהם,** וכיון שהם מקושרים אליה, הלא הם **חפצים בקרבת אלוים,** וכיון שהם חפצים בקרבת אלוים, **עכשיו אפשר ללמוד אתם** - מה זו מזוזה, מה זו ציצית, מה זו תפילין, מה זה חסד, מה זה 'אחרי ה' אלוים' תלכו', מה זה הדבק במדותיו. והם חפצים בזה ונהנים ומתפללים. **נתנו להם מעתה יכולת להתקשר לתורה עם הרבה יותר הרגשים. נתנו להם כלים, הכניסו אותם למצב יותר טוב, וחיברו אותם.** זהו דבר נפלא.

נמצא שיש שלושה מיני אנשים. יש מי שנמצא למטה ומתחבר לנגלות התורה ודבוק בה' בדרגה ההיא. הוא לומד חומש, מבין מה שכתוב, ומקיים. שבת היא יום מנוחה והוא נח. **אם הוא מכוון לקיים מצות ה', מבלי להבין בדברים גדולים, הרי זה חיבור נפלא להקב"ה. ויש מי שיש לו השתוקקות להתדבק בה' ומתחבר למצוות בדרגה זו** ושם יש עד אין שיעור וסוף. והמין השלישי הוא של זה שעוד לא הגיע לנגלה וכבר לומד את טעמי הנסתר ואינו מחובר. הוא כאילו הכניס את התקע לשקע הלא נכון, והרי הוא אומר ומוכר וסוחר עם ראשי תיבות ואין לו כלום.

שימת לב ללא רמאות

ומה באמת הדרך להתעלות? יש בזה כלל פשוט מאוד. **לכל אחד יש יכולת להתעלות ולשנות את מצבו על-ידי שימת לב.** כלומר: אנחנו רגילים **שהדרך להתעלות היא לטפס על סולם.** תן לי לקרוע את עצמי. כבר דיברנו על זה בשבוע הקודם, על הנושא **שההבנה משנה את האדם,** אך הבה נבין זאת. כשהאדם שם לב מדוע עשה מה שעשה. הוא מתבונן - מדוע

הדבר שעשית עכשיו, אינך צריך לשבת שם, אתה יכול להמשיך הלאה בסדר יומך, **מה שקרה אז הוא שהתפתחה אצלך מציאות של 'אוהבי ה' שזנו רע' בדרגה מסוימת.**

העובר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו על כל עוונותיו. הוא קלט. למה הוא מתבייש בה, כי **הוא הבין משהו**. בסדר, אתה יכול להמשיך בדרכך, כבר מוחלים לך על כל עוונותיך, כי זה כבר חוץ ממך. הוא כבר רואה את זה כמשהו חיצוני הוא אומר: זהו תכלית! זה הרי כל-כך טיפשי. מה חשבתי בכלל? בוודאי, עכשיו יש דרגות בזה, אבל הנקודה תחזור שוב לאותו נושא שאנו לומדים.

אין לך עסק בנסתרות

קעת נבין את הקשר של מה שלמדנו. הזוהר הקדוש נותן לך טעמים יותר פנימיים למצוות. הזוהר הקדוש מגלה לך מה קורה כשהאדם מקיים מצוה (וכן מה קורה כשהוא עובר עברה), ואומר לך שהמחשבה שיש לך בשעת מעשה, משפיעה הרבה על התוצאה. עם דחילו ורחימו, בלי דחילו ורחימו, עם פניות, בלי פניות. הזוהר הקדוש מספר זאת לאדם. בשעה שהאדם אוכל, בשעה שהאדם עוסק בדברים גשמיים. הוא מגלה לך מה קורה, הוא מגלה לך טעמים אחרים, וזהו זה. הוא מגלה לך מה קורה בעולמות העליונים.

והנה כשהאדם מונח בשקר, למשל, הוא עסוק בכך שאנשים יחזיקו ממנו, הוא עסוק במלחמתו עם עצמו כי הוא מאוד שבור מפני שהוא פוחד ממישהו. הרגשיו תפוסים עכשיו בכל מיני הבלים. עכשיו כשאתה מדבר אתו על הענין הנ"ל, זה לא יביא לו דביקות בה'. יש את המציאות הידועה, שלעיל דיברנו עליו ברמז וכעת נדבר עליה יותר בגלוי. אדם שמרגיש לא מרוצה מעצמו כי מרגיש שלא עשה כלום בחייו

ומתקרב אל האמת. זה מה שהוא עושה. לא אמרתי חמישים צעדים. אבל צעד אחד. אם אתה משים לב, אם אתה חושב על כך, הפשט הוא שאתה מסכים להסתכל. **נושא זה פותח כלים בלב להתקשר אל הבנת האמת, אל טעמים של אמת, וזה יהיה נוגע לך בכל מצוה שתעשה, זאת מבלי שתצטרך לתכנן עשיית שינוי.** זהו הדבר הפלאי. זה לא שתצטרך עכשיו לומר: אתה יודע מה? אני הולך לנסות עכשיו ללמוד לשמה. לא! אינך צריך ללכת לשם. זהו הפלא. **אתה רק צריך לשים לב למה.**

רק צריך להשקות את הנשמה

סיבת הדבר, כי הקב"ה ברא אותנו עם נשמות שהן טוב, נשמות שהן בעצם טהורות, נשמות שמשתוקקות להקב"ה, נשמות שרוצות ללמוד תורה לשמה. זהו הנס. אינך צריך ללכת לברוא את הדבר ההוא. ניקח כדוגמא את המשנה סוף מסכת ביצה משקין את הבייתיות. אם רוצים לקלף את העור מהבהמה אחר שחיטתה, זה לא קל, כי הוא דבוק אל הבשר, כאותם יסורים ממרקים כשרוצים לקלף ביצה והקליפה דבוקה אליה, מקלפים מכל צד ובסוף נשארים רק עם החלמון. על הבעיה הזו מדברת המשנה ואומרת: תן לה לשתות, תן לה להירטב מכל הצדדים, ואז כשתבוא לקלף את העור, יהיה לך קל. הנה כי כן, יש פטנטים לדברים כאלה.

אך כאן קליפת האדם, היא רק עטיפה מבחוץ. בפנים יש לו לאדם לבת אש שמחפשת לעבוד את ה', עבודה תמה, טהורה ונקייה, בלי כל הדברים מסביב. אינך צריך לברוא את זה. **אתה צריך רק לדעת להסיר את הקליפה.** ובכן, כשאתה משקה את עצמך במים, הקליפה מתחילה ליפול. כשאתה שם לב שהדבר הזה הוא מחוצה לך, כשאתה מדבר את השקר של

מדוע אני עושה מה שאני עושה. **כשהאדם שם לב לסיבה, הוא מתמלא בוושה ואינו רוצה לעשותו יותר מחמת אותה סיבה, ובאופן ממילא נפשו הולכת לחפש סיבה יותר טובה לעשותו. ובו ברגע שאתה רוצה לעשותו בגלל סיבה יותר נכונה, אה, עכשיו דברים מתקדמים, עכשיו נבנים אצלך כלים להתקשר לפנימיות התורה.**

ה' ה' לטובים

למעשה, אם מתבוננים, זה חוזר שוב אל הסוגיות של ערב טוב ומועיל, כי **הגמרא** אומרת **במסכת מנחות** (נג, ב) בענין נתינת התורה לישראל שהקב"ה אמר: "בוא טוב ויקבל טוב מוטב לטובים. בוא טוב - זה משה, דכתיב: 'ותרא אותו כי טוב הוא', ויקבל טוב - זו תורה, דכתיב: 'כי לקח טוב נתתי לכם', מוטב - זה הקב"ה, דכתיב: 'טוב ה' לכל', לטובים - אלו ישראל, דכתיב: 'ה' ה' לטובים'".

וכתב **מהרש"א** וכן הוא **במהר"ל** על אתר **שנקודת הטוב היא בעצם עצמותה**. הוי אומר: **האדם יש לו בנשמתו רצון לעשות דבר מפני שהוא נכון, והוא נהנה מזה וחי מזה**, בלי שום סיבה אחרת, כי זהו אמת. אמנם הקב"ה עשה חידוש שהיות שיש לנו עבודה בעולם הזה, לכן התורה גם ערבה וגם מועילה. היא כל השלושה. עכשיו, **כשהאדם בתחילת דרכו, הוא לומד את התורה ומקיימה בגלל ערבותה**. וכן הוא מתקדם משום שהוא יודע שהיא תועיל לו. אבל לפי האמת הוא צריך להגיע למקום שילמד ויקיים את התורה משום שהוא רוצה לעשות מה שנכון ואינו רוצה בשום אופן לעשות מה שאינו נכון.

על האדם להתבונן, תחשוב שהקב"ה היה אומר לך: לשתי השעות הבאות אינך מצווה בכלום. אני מרשה לך לעשות מה

ובגלל כן הוא נחפז לעסוק בקבלה. יש זן כזה. מדובר בנקודה נפלאה, כי היא נותנת הבנה. נניח שהאדם יודע עכשיו לומר קצת. נניח שהוא מרגיש עכשיו בעל ערך כי הוא יודע לזרוק מושגים. אני לא חסר ערך. יש לי משהו. אתה מצליח שם ואני מצליח כאן (שוב, אנו מדברים על זן מסוים. לא שח"ו מדמים זה לזה), אזי מה שקורה הוא שזה **משמש אצלו כתשובה להרגשת הערך שהוא מחפש. זה לא מביא אותו לחיבור להקב"ה, כי הוא רואה את זה באופן זה, וזה מעורר אצלו דבר כזה. זה כמו המושג של סם המוות למשמאילים בה. למה פנימיות התורה שייכת רק למי שלומד בקדושה ובטהרה? כי אתה רואה דרך המשקפיים שלך. אבל לא רק בראייה, אלא גם בהרגשה. מה שנמצא אצלך בפנים - זה מה שמתגדל.**

חיבור קל ע"י הסרת לבושים

אם האדם רוצה לזכות באמת לטעום, והוא יכול לטעום מהמקום שבו הוא נמצא. פנימיות התורה הרי ניתנה לכל איש ישראל, וספרי החסידות הביאו לכך שפנימיות התורה כן תהיה לה שייכות לכל אחד. אבל הרבה יותר תתחבר לפנימיות התורה, לא כשתתאמץ ללמוד אותה, אלא **כשתתאמץ להסיר עוד לבוש או עוד כיסוי מעצמך**. לשים לב לעוד דבר, יותר לשים לב, ויותר לשים לב. אינך צריך יותר מזה, כי בו ברגע שאתה עושה כן, כלים מתעוררים בלבך, כי יש לך כלים נפלאים ביותר. עכשיו - דיבור אחד של ספר חסידי... והרבה דברים תגיע אליהם לבד. כשהאדם מתפלל, כשהאדם לומד, נשמתו תתפוס. הכלים החזקים ביותר להבנת והשגת התורה, נמצאים אצלך, בנשמתך.

וזהו עוד דרך להסביר מה זו תשובה. אם היינו אומרים 'תשובה', אף אחד לא היה מקשיב, אבל בעצם זה אותו דבר. שימת הלב

מעצם הדבר, כי הקב"ה הוא טוב - 'טוב ה' לכל' - וזה הטוב ביותר שיכול להיות.

דבר שהוא מובדל מהחומרי

החלק שמהר"ל מוסיף כאן הוא שככל שהדבר מובדל מהעולם הזה, הוא יותר טוב. מהר"ל כותב: **"לשון טוב מורה על דבר שהוא מובדל מהחומרי, וזהו ידוע, לפי שדבק בחומר, ההעדר והחסרון שהוא רע, ואין ספק בדבר זה כלל"**.

אכן הקב"ה נתן לישראל דבר שנבדל מהחומר לגמרי - התורה, ואמר לך: כמה שתנסה להזיז הצדה את כל החלקים שיש להם שייכות לעולם הזה, כך תגבר תשוקתך לדבר שהוא עדיף על ערב ומועיל כי יש בו חיות ושייכות להקב"ה, עד שתמצא להקריב את עצמך להקב"ה - 'ונקדשתי בתוך בני ישראל'. תגיע למקום כזה. צדיקים דיברו כך. הם אמרו שהם רוצים להישרף לכבוד הקב"ה. **בצעטיל קטן כתב הרבי ר' אלימלך זיע"א שבכל זמן יצייר כן האדם. זה פותח לך צוהר לראות היכן חיו הצדיקים. אבל למה? - כי הנשמה צועקת כך מאליה.**

והנה ככל שהאדם שם לב שהוא עושה דברים רק בגלל הרווח האישי שלו, ואומר לעצמו: **הנה לי לעשות דבר ללא שום מטרת רווח, כי אם משום שהקב"ה כתב בתורתו שזהו הדבר הנכון** - הרי הוא בונה נקודה זו בתוכו, והוא מבין - זה מה שיקרב אותי? - אקום ואעשנו. זה דבר קשה? - תן לי לעשותו. ומתחילים להבין - שבת, יו"ט, מצוות. אתה מסתכל בספר חסידים - הבנת משהו. ואם האדם חטא, אם האדם הלך לכיוון ההפוך, פתאום הוא כבר לא מבין, אין לו כבר רגש לזה, הוא כבר לא מתחבר. **וכיון שהוא שם לב לכך ובוכה על כך, זה נפתח אצלו שוב.**

שאתה רוצה. אינני הולך לתת לך לא עונש על דברים שאסורים בדרך כלל ולא שכר על המצוות. עד כדי כך, שאפילו לא יישאר לך טמטום הלב מהעבירות שתעשה באותן שתי שעות. תחשוב מה היית חוטף באותן שתי שעות. ובכן, אם מתפתחת אצל האדם התשוקה לטוב מפני שהוא טוב, לאמת מפני שהיא אמת, הרי הוא אומר: אני חייב לחטוף באותן שתי שעות עוד ועוד תורה עוד ועוד מצוות, כי אף פעם לא תהיה לי הזדמנות לעשותן בדרגה זו של לשמה כמו של עכשיו.

הבאנו כבר כמה פעמים מהגאון **רבי אברהם ארלינגר** זצ"ל שכתב בספרו שאהבת ה' פירושה שהאדם היה מנצל אז את ההזדמנות לתת צדקה יותר מחומש מהונו. אבל ההסבר הוא כזה: **האדם יש לו בתוכו כח זה, יש לו בתוכו את ההבנה, יש לו בתוכו את אש התשוקה הנפלאה לעשותו בגלל הסיבה האמיתית. זה בוער בו.** אך מה? זה עטוף ומסובך בכל מיני חשבונות ועניינים, וזה יכול כל-כך להסתבך, עד שיראה את הדבר באופן מעוות לגמרי, ויתקיים בו 'האומרים לרע טוב'. ה' ירחם. ויש לדאבון לב גם חמישים אחוז מהדבר הזה, גם כשזה לא עד הסוף. אנחנו מכירים את זה טוב מאוד - הכל מעוות.

והנה הגמרא הנ"ל אומרת לנו שהקב"ה אומר לבני ישראל: טוב אתם. יש לך מושג מה משמעותו של דבר כזה? המשמעות היא שיש לך נשמה שאוהבת ישרות, שאוהבת רחמנות, שאוהבת להתאפק, שאוהבת להתקשר בה', שאוהבת להודות. זהו יהודי. והקב"ה נתן לך תורה שנקראת טוב - כי לקח טוב נתתי לכם'. והוא אמר לך: **עכשיו תנסה להגיע למקום זה לעשות דברים בגלל שאתה נוטל מזה חיות בגלל נקודה זו.** וזה מה שמביא שמחה נפלאה לאדם, כי זה חיות טהורה, וזה מקשר את האדם להקב"ה

העיקר להיות בטבעיות

צריך לזכור רק נקודה זו: **ככל שהאדם יכול להיות בטבעיות, יש לו כלים לעבוד את ה' יותר טוב, יותר עמוק, ולהיות דבוק בו**, וככל שהאדם נמצא בחוסר טבעיות, אלא כל הזמן הוא בהצגה וכל מה שהוא עושה, הוא עם חשבונות על גבי חשבונות, הוא יכול לכתוב שני כרכים מדוע אמר לפלוני 'גוט מארגן', הוא כל-כך מסובך מחשבונות פוליטיים, נמצא שזה מה שמדבר אליו.

מישהו סיפר לי עכשיו על אדם גדול בן

דורנו שקבלתו האחרונה שקיבל על עצמו היא שהוא לא נשאר לשבות את שבתו במקום שהגיע אליו בשביל גיוס כספים. יש דבר שנקרא להיות שבת עם יהודים, יש דבר שנקרא לגייס כספים למוסדות תורה וחסד, אין מערבים זה עם זה. אני לא צריך לשנות לחיים עם יהודי בליל שבת כשיש לזה עוד מטרה. אינני זקוק ללחיים כזה. נגמר עם הנושא. אני עושה את שבתי רק במקום שהוא נקי לגמרי. עכשיו זה שבת ורק שבת. הפלא ופלא. וכי צורך יש לפתוח בשביל זה כתבי אר"י? מבינים זאת לבד.

יום חמישי פרשת אמור י"ג אייר תשפ"ו

'לית אתר פנוי מיניה' - היסוד, העבודה והתוצאה

חותמו של הקב"ה בכל

ובוודאי, כשמתמודדים עם בני אדם, אז זה קשה, כי יש הרי נושא של בחירה, והמוח לא כל-כך תופס את זה, וזה באמת לא פשוט לתפוס אותו, אבל האמת נשאר אמת, שה' אמר לו קלל. זה לא קשור לפלוני. זה הקב"ה בעצמו שברא את פלוני והביא את פלוני לעמוד כן, וסיבב שפלוני יפגע בי. זהו הדבר הראשון שזה נוגע אלינו. **כשמשוה נעשה לו לאדם שלא כרצונו, הוא משנן לעצמו ש'לית אתר פנוי מיניה' ואם כן זה הקב"ה בעצמו שמנהל זאת.** עבודה גדולה היא.

בוודאי זה נוגע גם לנושא של לשבח את הקב"ה. כשאתה רואה את הבריאה (כפי שכתב הרמב"ם שזה מה שמביא ליראה), כשאתה מתבונן בכל סוג של נברא ואתה רואה בו כל-כך הרבה חכמה, 'כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך', אתה רואה את הקב"ה. וכן מתוך הדברים המתרחשים אתך, קל לך לפעמים לראות איך הקב"ה ממש עשה אתך נס. אבל בכל דבר שאתה רואה, כמה שאתה יודע שזה אלוקות... אתה מתבונן בדבר... בכל אשר יצא בעצם, המפליא לעשות שקיים במערכת האדם, מיליארדים של דברים שמתרחשים באדם, יוצר בך התפעלות גדולה, כי אתה רואה את הקב"ה. **אתה יוצא מהתפעלות כשאתה מתבונן בדברים, כי אתה רואה חותמו של הקב"ה בכל דבר.**

כולם כוחותיו של הקב"ה

בספר 'יראת ה' אוצרו' יש אגרת מעניינת שהגה"צ רבי יצחק מתמיד זצ"ל

אחד מהיסודות הגדולים בקבלה ואח"כ בספרי החסידות, הוא היסוד של **'לית אתר פנוי מיניה'**. כשלומדים נגלה, לומדים שהקב"ה ברא את העולם. כל הדברים נבראו על-ידי הקב"ה, כמו שאומרים בפסוקי דזמרה: הללו את ה' מן השמים, ואז מונים את כל מה שנמצא בשמים, ואח"כ עוברים אל הארץ וכל מה שבארץ. את הכל ברא הקב"ה. וכל הברואים מכירים את בוראם ואומרים לו שירה. אבל יסוד זה של **'לית אתר פנוי מיניה'**, לוקח את זה בצעד אחד קדימה, שאין מקום שפנוי מהאלוקות, וזה כולל גם את האויר. **כל המציאות היא אלוקות. 'מלוא כל הארץ כבודו'. אלא שיש אופנים של הסתר.** אפשר לקרוא לזה גם צמצום. ובכן, **צריך לעבוד שנוכרי בכך שבדבר זה הנראה לעין - יש אלוקות.** בדומם, בצומח, בחי ובמדבר.

והנה יסוד זה נוגע מאוד לאדם בכמה וכמה אופנים. בראש ובראשונה זה נוגע לו בסוגיות של **אמונה פשוטה והשגחה פרטית**, כשמשוה קרה, יש את היסוד הפשוט אשר ה**בעש"ט הק'** זיע"א כל-כך החדיר אותו בתלמידים, שיזכרו שאבן שנפלה או קש שנפל, זה לא רק שהקב"ה צוה, אלא יש כאן אלוקות ממש, והכל מתנהל מלמעלה. אפילו בדבר הנסתר ביותר, זה הקב"ה שנמצא כאן, וזהו החיות של כל דבר. אם הדבר קיים, חייב להיות שיש לו חיות, אחרת, לא היה קיים, וכיון שיש לו חיות, מה מהות חיותו? - הקב"ה בעצמו שצמצם את עצמו באבן זו.

הוא ודעתו אחד (לשון הרמב"ם), והרי זה כזיו השמש, כידוע המשל, ולכן **ככל שהאדם יהיה יותר מזוכך, יראה בכל נברא יותר ויותר. זה מה שיקרה.**

על כל קוץ וקוץ

נמצא לענין 'לית אתר פנוי מיניה' שפירושו כך: **אתה צריך לדעת שיש כאן עוד מה לראות.** האמת היא, שהמשל הנ"ל הוא גם נמשל, כי זה מה שהיה אחד מהיסודות, שכאשר תלמיד לומד מרב אמיתי, רב צדיק וירא שמים, הוא יכול לשמוע ממנו כמה מילים, כשבפעם הראשונה הוא מבין אותן באופן אחד, ואח"כ כשהוא מתעלה, הוא מבין אותן באופן אחר. כל ספרי החסידות הרי בנויים כך. וזהו בעצם המהות של תורה. תורה אתה יכול ללמוד עם ילד. 'בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ'. זה כל-כך מתוק, כל-כך נעים. הוא מבין, הוא זוכר לומר אח"כ לאביו ולאמו. 'יעקב, לבן וכו'. אבל כשהאדם מתייעך ומזדכך, הוא חוזר שוב לאותו פסוק ומבין אותו בדרגה אחרת לגמרי. **דברי תורה כל זמן שאתה ממשמש בהם אתה מוצא בהם טעם, כי הקב"ה הכניס בהם את הכל.** יש אין סוף בכל פסוק שבתורה. פשוט שכך. אבל בדיוק כמו שבתורה חשוב לחנך את האדם - חזור לזה אחרי שהתקדמת. אל תגיד כבר למדתי את זה פעם. טיפשות. יש לך מושג מה שיש שם בפסוק? נכון שכאשר למדת אותו, למדת אותו. איננו מזלזלים. אבל זה היה מציאות אחת בלבד. חוזרים את התורה כל שנה. אחרי שמחת תורה מתחילים מחדש ספר בראשית. אתה נמצא עכשיו במצב אחר לגמרי. למד את הפסוק עם רש"י ותראה שנשמתיך תאיר ותבין דברים חדשים שמעורך לא שמעת. למה? כי אנא נפשית כתבית יהבית, כי **בכל אות של תורה יש**

הי"ד כתב לידידו הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל, שם הוא מדבר על צמצום שאינו כפשוטו אלא הקב"ה נמצא בכל דבר, וכותב שם בין השאר: תאר לך שהרב רוצה למסור לתלמידו דבר חכמה, אבל הוא חכם גדול ורוצה להשפיע שכל עמוק והמקבל קטן ממנו בהרבה, ואם יעביר לו את כל עומק ורוחב השכל כפי שהוא מאיר אצלו, יתבלבלו חושי המקבל ולא יבין מאומה. על כן צריך הרב להשפיע בדרך קצרה, באופן שלא יתגלה למקבל כל עומק השכל, כי אם מעט לפי הערך שהוא יכול להשיג. בוחר הרב מימרא אחת בלבד שלפי דעתו המקבל יוכל להשיגו ומוסרה לו, ובעוד המקבל אינו תופס כל מה שמונח בה, הרב יודע היטב שיש בה הרבה יותר. והנה אם המקבל עצמו יתקדם ויתחיל להבין דברים יותר טוב, מזמן לזמן, כשיחזור שוב על אותה מימרא ששמע, יבין אותה יותר טוב. הוא יחזור ויאמר: אני חושב שעכשיו קלטתי. עכשיו אני רואה שיש במימרא זו הרבה יותר ממה שחשבתי עד כה. למה? כי האור באמת היה מונח במימרא זו מתחילתה, אלא שהיתה לה מעלה זו שאפשר היה להלבישו באופן זה, שגם מי שאין לו עדיין את כל ההשגות, יוכל להתחבר אליו, אבל אח"כ הוא רואה מה עוד מונח בה, ויכול להבין כל-כך הרבה.

והנמשל בזה יובן שמה שהקב"ה צמצם את עצמו בכל העולמות, חכמת הבריאה היתה שלא יאיר הכל בגילוי בבת אחת. הוא מתבטא באידיש: 'אז די עולמות זאלן זיך נישט אויס זאגן פון זיך דעם אור אין סוף'. שלא יגלו הכל מאליהם. אתה מסתכל על הנברא ואינך רואה עליו הכל. אתה רואה סתם נברא, וזה נדמה לך כיש, כדבר נפרד מאלוקות. אבל אין הנבראים דברים נפרדים, אלא הם כוחותיו של הקב"ה בעצמו, והוא וכוחותיו הם אחדות גמור,

ש'לית אתר פנוי מיניה' זה לא רק שהקב"ה ברא את הדבר, אלא יש בו אלוקות. אם תתבונן ותיגש לזה נכון, התהלים שלך יהיה אחרת, וההתבוננות בבריאתו של הקב"ה תהיה אחרת. זהו הנקודה השניה שמשותפת כשהאדם חי עם היסוד של 'לית אתר פנוי מיניה'.

לראות אלוקות בכל דבר

כעת נדבר על תועלת שלישית גדולה ועצומה בעבודת ה' שהאדם יכול לקבל מסוגיא זו של להסתכל על דברים ולהבין שיש בהם אלוקות. יש דיבור נפלא **במאור עינים** פרשת מטות. הדיבור מיוסד על הפרשה המעניינת עם בני ראובן ובני גד שהיה להם מקנה רב וביקשו להישאר בעבר הירדן, והלא זה דבר מתמיה, כולם מחכים בתשוקה גדולה להיכנס לארץ ישראל וכאן הם מבקשים להישאר בחוץ, ויש על זה הרבה במדרשים ובספרי החסידות לבאר הענין.

אכן במאור עינים מדבר שם על נקודה זו, על **עבודת האדם להתבונן בנבראים**, למשל במקנה ובעשב השדה, **ולראות שהם השגחת הקב"ה בעצמו**. הקב"ה צמצם את עצמו ומחיה את הנבראים האלה. והאדם יש לו עבודה לקיים 'שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה'. אין עיקר הדבר לעינים הגשמיים אלא לעיני השכל, **תרים את דרגת הסתכלותך והתבונן במה שאתה רואה** - אני רואה כאן דבר קדוש, אני רואה כאן דבר שיש בו אלוקות.

אומר שם ה'מאור עינים' **שכאשר האדם עושה כך, יש לזה תוצאה מיידית**. נניח שאתה ניגש לילד ונותן לו חיוך ומילה טובה וממשיך הלאה בדרכך, האם מבינים שעשית עכשיו משהו? בדרך כלל כן. קולטים שעשית דבר גדול. אולי

אין סוף. כמה שהאדם קולט מציאות זו, הוא משקיע יותר בהתבוננות.

ובוודאי, מזה נובעת גם הסיבה האמיתית ללמוד בעיון, לא הדבר החיצוני שאנשים לדאבון לב לומדים בשבילו בעיון. למה הוא לומד בעיון? כי כשהיה בחור ומישהו היה צריך לשכנע אותו, אמר לו: צריך לדעת ללמוד וכו'. הוא עדיין תקוע היכן שהוא במבט הישן שלו. הסיבה האמיתית ללמוד בעיון היא **האמונה באלוקות שנמצאת בכל שורה בתוספות**. יש לך מושג כמה היא קדושה?! כשאתה לומד אותה ברפרוף ואינך עוצר לחקוק אותך במוחק... היזכר נא! אתה יודע מה שמונח כאן?! ולכן, **אתה מוכרח להרגיל את עצמך לגשת בישוב הדעת בידיעה שבוודאי מונח כאן הרבה הרבה יותר**. אם יותר אחזור בתשובה - אבין יותר, אם אתייגע יותר מהמקום הנכון, לא מנקודה של גאווה - אבין עוד יותר.

מה רבו מעשיך ה'

זהו לגבי התורה, ומזה אנו יכולים להבין שכך הוא הדבר לגבי כל הבריאה. לכן כל-כך חשוב בשביל עבודתנו לחיות עם היסוד של 'לית אתר פנוי מיניה'. לא רק הנושא הראשון של השגחה פרטית, לדעת שזה מאת ה', אלא **עליך להבין שאפילו בבעל חי יש אלוקות**. כשדוד המלך ראה את הבריאה, הוא נעשה דבוק בה'. 'מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית'. כשהוא רואה מים זורמים, כשהוא רואה הרים, כשהוא רואה ציפורים, הוא נעשה מוצף ברגשי דביקות ותשוקה לה'. למה? כי הוא מבין ש'מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך'.

ובכן, פסוקי דזמרה של האדם שונים, **ההתבוננות בבריאה שונה, כי הוא מבין**

הסיבה שקשה לך לשמוע זאת היא שאתה שוכח את היסוד של 'לית אתר פנוי מיניה'. למד זוה"ק, בסדר? הבה נלמד זוהר, הבה נבין את המציאות. יש אלוקות בכל דבר. אם יש אלוקות, הרי זה דבר חי. זה דבר חי בגלל שהקב"ה צמצם בו את עצמו. הסיבה שיש לאבן חיות היא שיש לה מציאות, ואם לא שתהיה לו חיות, היא לא תהיה קיים. יש בענין זה הסיפור הידוע עם **בעל התניא** זיע"א שישב עם התלמידים, הראה להם על הכוס שהיה על השולחן והסביר להם שהקב"ה אינו צריך לשרוף אותה כדי שהיא תיעלם. בו ברגע שהוא מפסיק להחיות, היא נעלמת כלא היתה. זה היסוד של 'לית אתר פנוי מיניה'.

יבוא משיחנו במהרה בימינו

מגיע ה'מאור עינים' ואומר: עליך להבין שאתה מהעבודות הגדולות ביותר של האדם היא **להסתכל על כל דבר שקיים בעולם שהקב"ה ברא אותו ויש בו מחיותו של הקב"ה, וכשתעשה כך - תגאל את הדבר**. זהו העבודה השלישית, לקחת את הדבר ולהוציאו מגלות לגאולה. זה מה שיקרה כשתעשה כן, כי החלק הפנימי לא יהיה כל-כך בהעלם. גלות פירושה שהחיות מוסתרת. ברגע שתגלה אותה על-ידי שתסתכל עליה ככה ותדבר עליה ככה, תגאל אותה.

הוא כותב שם בלשון נפלא: **"כשכל ישראל יסתכלו על זה ויתנו דעתם על זה יבא משיחנו במהרה בימינו מאחר שיתרבה גבול הקדושה"**.

משיח מגיע כשהעולם נגאל, העולם נגאל כשהכל נעשה ברור, ולכן סוף העולם הוא וימלא כבודו את כל הארץ. הנה כך אומרים 'ומלאה הארץ דעה'. בימי הרצון והרחמים מבקשים שוב ושוב 'וידע כל פעול

כשמתבגרים, מבינים זאת יותר נכון. אחד אומר: העליתי חיור על פניו של יהודי. השני אומר: שימחתי אותו. אבל זה הרבה יותר מזה. **בנית כאן בנין**. הילד אינו יודע מי הוא. כל הזמן הוא מסתפק אם הוא טוב או לא, וכשאתה ניגשת אליו, שינית אצלו תפיסה במוחו שיכולה ללוות אותו לכל החיים. כמה אנשים מספרים על כך כעבור עשרות שנים? זה קורה כל הזמן. ילדים קטנים, ילדים יותר גדולים, זה לא משנה. פעמים שזה קורה אפילו בלי אותיות. נתת לו חיור, נעצת בו עיניים זוהרות, **הסתכלת עליו בהסתכלות של מי שמחשיב את מה שהוא רואה. ברגע זה עשית שינוי בתפיסתו**. הצלחת לשנותו מבפנים, ויהיה לזה תוצאה בהסתכלותו לאורך שנים.

הסתכלות יוצרת שינוי

הדברים ידועים. אנו אולי צריכים להיזכר בזה, כי אנו טרודים ואנו עסוקים בכיובי דליקות כל היום, כי לכן איננו זוכרים את זה רק כשאנו מוכרחים. סך הכל ה'מאור עינים' אומר שכאשר אתה חוטף מבט נכון על דומם צומח וחי - זה קורה גם כן. צריך קצת להרחיב בזה, אבל זה לא חידוש כה גדול אחרי שאתה יכול להבינו לגבי נפש האדם. אך התנאי קודם למעשה שתבין דבר זה איך יתכן **שכאשר אתה מסתכל על אבן באופן אחר, יצרת בו שינוי, הוא היסוד הראשון של 'לית אתר פנוי מיניה'**.

למה אתה מתרגז כשאתה שומע את החוקר עם הכיפה החצויה מספר לך שיש לו צמחים בגינת ביתו, יש מהם שהוא אומר להם כל יום בוקר טוב ויש מהם שאינו אומר להם כלום, הראשונים גדלים לתפארה והאחרים גדלים שדופים. אתה מסתכל עליו כאומר: ידעתי שאתה מאמין בהבליים. עוזב אותך! אתה יכול בבקשה להיות חכם?

ובזמן שאין יושבין עליה גמדה". נתקטנה ארץ ישראל. ארץ ישראל כשיש בה קדושה, רואים בה יותר ויותר, וכשארץ בה קדושה, היא מתכווצת.

מסביר ה'מאור עינים' שכשחטאו בני ישראל, הקליפה בארץ ישראל התגברה, וכשהקליפה מתגברת, פחות רואים את האלוקות שבה, ואף במציאות הארץ מתכווצת. אך **האמת היא שיש בה קדושה נפלאה, וכקדושה זו מתחילה להתגלות, רואים בה יותר ויותר.** בדיוק כמו התורה. התורה היא דוגמא נפלאה לארץ ישראל. כשארץ האדם לומד את התורה, או כשארץ האדם נגש נכון אל התורה, יש לו תנ"ך. זה כל מה שיש לו. ברגע שהיא לומד אותה בקדושה, היא מתרחבת. פתאום הוא מגלה מה יש בכל פסוק ובכל מילה שבתורה. הוא לומד עוד יותר והיא מתרחבת עוד יותר. ארון ספרים שלם, אוצר החכמה, מאות אלפי ספרים. מה הפשט? הפשט הוא כזה: **כל שאתה מוסיף להתבונן בקדושה, מתגלה לך עוד ונפתח לך עוד ועוד.**

ארץ חמדה טובה ורחבה

אנו אומרים בברכת המזון שאנו מודים לה' על ארץ ישראל שהיא ארץ חמדה טובה ורחבה. שהיא ארץ חמדה - מובן, שהיא ארץ טובה - גם מובן, אבל רחבה? לכאורה אינו התואר הנכון. זה שמוסר את הקורס בחינוך אומר ככה: תן לבנך מילים טובות בשפע, אבל רק אמיתיות, כי אם אתה נותן לו מחמאה שהוא יודע שאינה נכונה, אינו מקבל אותה. למה אתה צריך לומר אל ארץ ישראל שהיא רחבה? בדיוק זה מה שמצאת לומר עליה? אמור עליה שהיא קדושה, אמור ש'עיני ה' אלוך' בה'. למה אתה צריך לומר רחבה? למה אתה צריך להיכנס לפינה לא נעימה?

כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוך ישראל מלך ומלכותו בכל משלה'. הוי אומר: **כך נראה הסוף של ששת אלפים שנה, שמתגלה ד'לית אתר פנוי מיניה'.** ובכן, **לך יש את העבודה לעשותו.** עבודתך היא לגאול דברים.

בהמשך נדבר יותר על המצבים של חיינו שבהם זה יותר נוגע לנו. בינתיים עלול האדם לומר אחרי שהוא לומד את דברי ה'מאור עינים': מה הוא מתכוון לומר? - שאמין שכל פעם שאני אומר לאבן שאני יודע שיש בה אלוקות, אני גואל אותה. איך אני יכול לראות את זה? אינני יכול, אבל אני צריך להאמין במה שכתוב במאור עינים שאם אומר זאת לכל האבנים וכולם יעשו זאת, המשיח יגיע. לא-לא-לא, זה הרבה יותר קרוב לחיינו. אך כעת אנו לומדים את המושג.

ארץ ישראל מתרחבת ומתכווצת

אומר ה'מאור עינים': יש **בילקוט שמעוני** (ישעיה רמז תק"ג): אמר רבי לוי עתידה ירושלים להיות כארץ ישראל, וארץ ישראל ככל העולם כולו. הרי שארץ ישראל הולכת להתפשט. היא תרחיב את גבולותיה. והחצי השני מזה נמצא **בתלמוד בבלי** וכמה פעמים **בירושלמי** שכאשר בני ישראל יצאו לגלות - נתכווצה ארץ ישראל. אחד מהמקומות הוא באגדות החורבן **במסכת גיטין** (נז, א), שם מובא שששים רבוא עיירות היו לו לינאי המלך בהר המלך וכל אחת ואחת היו בה כיוצאי מצרים, ואמר אותו צדוקי לרבי חנינא: שקורי משקירות, כי לא יתכן שייכנס שם כל-כך הרבה. השיב לו רבי חנינא: "ארץ ישראל ארץ צבי כתיב בה, מה צבי זה אין עורו מחזיק את בשרו, אף ארץ ישראל, בזמן שיושבין עליה רווחא,

ועבר הירדן נעשה גם כן קדוש בקדושת ארץ ישראל. הם הבינו שהעשב שהם רואים, אינו עשב. אם הקב"ה סיבב שיוכלו להחיות כאן את המקנה רב, פירושו של דבר שהכל אלוקות כאן. **ובזה פעלו שעבר הירדן יהיה בשבילם ארץ ישראל.** כשהם התיישבו שם, הם ישבו בארץ ישראל. רק הם בגלל שהסתכלו באופן זה, זה נהפך להם לארץ ישראל. מישוהו אחר אין לו שם ארץ ישראל. בשבילך ארץ ישראל לא התרחבה. אם אינך קולט את הענין, אתה חייב לעבור את הירדן כדי להיכנס לארץ ישראל.

הוא ממשיך שמזה נבין שגם הארצות שכיבש דוד היה להן קדושת ארץ ישראל, כי הכיבוש ההוא היה מקודם ברוחני על ידי עבודת דוד המלך ע"ה עם דורו ונמשך מזה גם כן כיבוש גשמי. הכלל הוא **שככל שהאדם משיג יותר שמדובר באלוקות, הקליפה נופלת, וכיון שהקליפה נופלת, זה נעשה גם כן ארץ ישראל.**

יש בזה פשטות נפלאה גם כן. יש שהילד שואל את אביו: מה הפשט שארץ ישראל יתפשט? איך זה יקרה? הגבולות ייסעו לימין ולשמאל? אכן כאן בדברי ה'מאור עינים' אנו מבינים שככל רצונו ארץ שיש בעולם, כשאתה מסיר ממנה את הקליפות, היא נעשית גם כן ארץ ישראל. מהי ארץ ישראל סך הכל? היא ארץ שהקב"ה ברא אותה עם פחות קליפה ולכן היא יותר קרובה. אם כן, **בכל מקום בעולם קיים הנח להפוך לארץ ישראל,** כמו עבר הירדן לבני גד ובני ראובן וכמו הארצות שכיבש דוד. **בו ברגע שיימלא הארץ דעה, יוכלו להתקשר אל הקב"ה מכל הארצות מאחר שיוסר מהן הכיסוי.**

זכה באחד זכה בכולן

וכאן אנו באים אל החצי השני שהוא

התשובה היא שהיא באמת רחבה. אתה מבין שהתורה רחבה? אתה מבין את זה? - מה פירוש? אבל פעם ראיתי ספר תורה עתיק שהביאו לרבי לרקוד אתו בשמחת תורה והוא היה כל-כך קטן. מדוע אתה אומר שהתורה רחבה וארוכה מארץ מדה? אכן אתה מבין מצוין את התשובה. היא נפתחת ונפתחת יותר ויותר. על כל קוץ וקוץ דרש רבי עקיבא תילי תילים של הלכות. ואם לומדים פנימיות התורה... עוד ועוד... זה לא נגמר בכלל. זהו התשובה לארץ ישראל גם כן. כך מסביר ה'מאור עינים'. אדרבא, בנודה לך אומרים **שהארץ רחבה הרבה יותר מכפי שהאדם יכול לתאר לעצמו.**

ובכן, כפי שאתה יכול ללמוד תורה, אתה יכול ללמוד ארץ ישראל, וזה אומר **שאתה מתבונן ואומר: יש כאן קדושה, יש כאן אלוקות, כאן אפשר לעבדו, כאן אפשר להשיגו, כאן אפשר לקנות יראה.** אם תעשה כן, תקנה יותר את קדושת ארץ ישראל, וממילא ארץ ישראל תתרחב בשבילך. לפיכך כשהיא בגלות, היא נתכווצה, וכשאתה מוציאה מהגלות, היא חוזרת ומתרחבת, וכשיבנה בית המקדש היא תלך ותתפשט. ברור שכן. אבל **ההתפשטות אינה תלויה דווקא במקום, כי זה הרבה יותר ממקום.**

וכפי שהדבר קיים בארץ ישראל, כך הוא קיים בכל העולם, כי את כל העולם ברא הקב"ה. כפי שהאדם יכול להיות פרה ורבה. חשבתי שזה נגמר ואני רואה שלא. **כי כל דבר שהוא אלוקות, הוא אין סוף.** כך אתה מוציאו מן הגלות.

כוחם של בני גד ובני ראובן

מבאר ה'מאור עינים' שבני גד ובני ראובן הרגישו שהקב"ה נמצא בעבר הירדן, ובהסתכלותם זו התרחב גבול הקדושה,

אני מתבונן, אינני נשבר, אני מבין שכפי הנראה יש כאן עבודה לגלותו כאן. זה מה שגואל את המצב וזה מה שגורם שהמצב יתעלה ושהפתרון יגיע, יותר חזק מכל דבר אחר שקיים בעולם. זהו החלק הראשון.

ומה שיותר מעניין הוא שכעת האדם השיג אלוקות, וזכה באחד זכה בכולם, כלומר, זה יהיה דרך עלייתו להשיג את כל הנקודות האחרות בעבודת ה'. הוא יכול לזכות כאן לכוז עליה בעבודת ה' שתשפיע על לימודו ועל תפילתו ועל כל השאר.

לימוד התורה בלי סטנדר

יסוד גדול הוא בחסידות שהרבה דיברו עליו וחייבים לתפוס את הנקודה, אחרת, האדם באמת טועה בעבודת ה'. נניח שהאדם מאוד רוצה ללמוד, אבל אינו יכול ללמוד עכשיו בגלל נסיון שהקב"ה נתן לו. ללמוד כל היום - הוא לא יכול. הוא יכול לקבוע עתים, אבל הוא לא יכול לממש את התכנית שהיתה לו. שואלים אותו: מה הבעיה שיש לך? והוא מגיב: למה אתה צריך לדעת, זה לא נעים, בקיצור. אני מתמודד עם פרשה כלשהי, יש לי נסיון קשה, עדיף שלא מדברים. הוא לא רוצה לדבר על זה, כי חשון שם. יש לו בושות מזה. מסובך שם. הלוואי שזה לא היה קורה.

אם אדם זה יטפל במצב זה כיהודי, לומר לעצמו: הקב"ה רצה שאגלה אלוקות במקום זה. אם אתה מגלה אלוקות באותו מקום עמוק, אתה גם משיג תורה. דבר זה שרצית לעשות, נעשה אתך עכשיו. זה נעשה שם במקום ההוא. כי 'לית אתר פנוי מיניה', וכפי שהקב"ה הכניס את עצמו לתורה, כך הוא הכניס את עצמו לכל המקומות האחרים, אלא שבמקומות האחרים יש כיסוי הרבה יותר גדול, ואם

הנוגע לנו יותר מכל לענין מעשה. ה'מאור עינים' אומר כך: יש כלל שנקרא זכה באחד זכה בכולן. כשהדבר גשמי, כשיש לך א' אין לך ב', וכשיש לך ב' אין לך ג', כי הכל אי אפשר. שואלים את האדם: אתה רוצה לבנות את ביתך מעצים או מאבנים? או כעין זה: אתה רוצה לאכול דגים או בשר? אי אפשר גם וגם. אבל באלוקות הכל קיים. אין סוף פירושו כמו המושג של דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר, שבכל מקום שאתה מניח את אצבעך, יש בו הכל. האדם יכול להרגיש בפורים את קדושת יום כיפור. עם האמונה הוא יכול לקבל עכשיו את הארת הפסח. האלוקות אינה מצומצמת. כמו לגבי מקום. בגשמיות, אם אתה נמצא כאן, אינך יכול להיות שם. וכן בזמן, אם אתה עכשיו בזמן זה, אינך נמצא עכשיו בזמן האחר. אבל באלוקות, מכל צד שאתה תופס אותה, אתה יכול לתפוס הכל.

אומר ה'מאור עינים': אני רוצה שתבין נקודה חשובה. בכל מקום שאתה תועה ואינך יודע איך להסתדר ואתה מתפעל מצמצומי של העולם הגשמי שאינו מניח מקום לפתרון - מה לעשות? זה בעיה מאוד גדולה. בכל מקום שהאדם מתמודד עם יצר ואינו רואה איך להסתדר, ברגע שהאדם קולט שהקב"ה ברא את המציאות הזאת, והקב"ה ברא את היצר הזה, והקב"ה ברא את התכונה הזה, והקב"ה ברא את הצמצום הזה. הצמצום עצמו הוא גם כן הקב"ה. 'אמר אויב ארדוף וכו'. והוא שמח עם ההבנה הזאת, כי אינו נותן לעצמו להתפעל ולשקוע בדאגה מזה שנראה שיש לו בעיה בחיים - חומה. זו לא חומה. זה הקב"ה שעומד כאן והוא רוצה שאכיר בכך שזה הוא. כך מסירים את החומה. זהו הדרך. הקב"ה עשה את זה והקב"ה נמצא פה. זה הקב"ה בעצמו. אני מדבר אליו בענין זה,

חוזרים בתשובה זה מתגלה באופן נפלא. היסוד הגדול של **האר"י ז"ל** ש'מלכותו בכל משלה' כולל גם את הקליפות, כי הוא זה שמחיה אותן, אלא שזה עם הסתר גדול מאוד, אבל **אם אפשר להגיע אל ההבנה הזו ולהשיג את האלוקות שנמצאת שם ולא להתפעל מהלבוש שמסביב, גואלים בכך אותה נפש.**

כשרבי שמעון הסתכל על האדם, הגם שידע מה אותו אדם חטא מיום היוולדו והגם שידע מה משמעותו של חטא והגם שידע מה משמעותו של הרהור עבירה, והגם שידע לאיזו קליפות נוראיות האדם נופל כשהוא רק מגשם את עצמו עוד לפי החטא, כמה הוא דומה לבהמה כשהוא מתגשם ורואה את הגשמיות כדבר נפרד, הוא אמר: **אבל כאן נמצאת אלוקות כי 'מלכותו בכל משלה', וכיון שהסתכל עליו ככה, הוא גאל אותו.**

לפני שנכנס בשנית למערה, דברים נשרפו, אבל אחרי שיצא בשנית ויצא, כשראה אדם, הוא הצליח להעלותו. הוא ראה התנהגות חלשה של האדם - מה הוא עושה פה? הוא חורש וזורע את האדמה? מדוע אינו הולך ללמוד? האנשים הרי לא נהגו כרבי שמעון כי לא עלתה בידם, אלא עסוקים היו בזריעה וחרישה, אבל מלכותו בכל משלה, וכיון שיהיב ביה עיניה - העלהו.

אפילו בשעה שעוברים על דברי תורה

שמעתי פירוש יקר מהגה"צ **רבי יצחק משה ארלנגר שליט"א.** **חז"ל** אמרו **במסכת ברכות** שמי שאין לו פנאי להתפלל גם לו תפילה קצרה, כגון המהלך במקום סכנה, יש לו לומר שורה אחת בלבד: **"הושע ה' את עמך את שארית ישראל, בכל פרשת**

אתה לומד תורה ואינך מוצא בה את הקב"ה, אתה מסכן, אלא מאי, אתה לומד תורה כי אתה רוצה למצוא את הקב"ה שם, מדוע אתה חושב שרק שם אתה יכול למצוא אותו? אם הקב"ה סיבב שעכשיו לא תוכל להיות שם ותצטרך לטפל במצב בלתי נעים, **אם תלך ותגלה את הקב"ה במקום זה, מה שיקרה הוא, שלא רק תשיג את האלוקות הנמצאת שם, אלא תתפוס את האלוקות, כביכול, וממילא יקרה לך מה שהיה קורה לך בלימוד התורה. הקב"ה הוא זה שמחליט איפה תתחיל.**

זה לא כל-כך שונה מכאשר האדם רצה ללמוד מסכתא אחת ונאלץ ללמוד מסכתא אחרת, אשר אם הוא מגיע אל האלוקות שבתוך המסכתא, הוא מגיע אל התכלית. הוא יכול להגיע אל האלוקות על-ידי מסכת סוכה ויכול להגיע אליה על-ידי מסכת חגיגה. אכן אם הוא נשאר רק בחיצוניות של המסכתא, זה רק מסכתא זו ולא האחרת.

רבי שמעון לכל אפילו לפחותים

זו אחת מהסיבות לכך **שרבי שמעון לכל אפילו לפחותים.** נושא זה יש בו עמוק על גבי עמוק. המקומות הפחותים בעולם או המקומות הפחותים בנפש, הם המקומות שקשה בהם ביותר להשיג ש'לית אתר פנוי מיניה'. מה פירוש? אני הרי עשיתי את זה. קשה לעצור שם ולומר: לא! לא! הקב"ה נמצא כאן. תכיר בכך **שהקב"ה זימן כאן את המצב הזה, דבר אתו, התפלל אליו שיתגלה לך שהקב"ה נמצא גם כאן בתוך ההסתרה שבתוך ההסתרה. אזי כשזה יתגלה לך על-ידי הבא ליטהר מסייעין אותו, יתפזר החושך.**

כשדוד המלך חטא כמו שכתוב בתורה, זה היה בגלל שהקב"ה נתן לו את התפקיד שיתגלה שגם שם נמצא הקב"ה ושם

מדברים כאלה. גם כשאנינו אומרים כלום. הלב מאוד מתפעל. אנו מרגישים כאילו יש כאן מישהו שהצליח לדחות את הקב"ה החוצה ח"ו. לא! זה הקב"ה בעצמו. אתה צריך להלחם עם עצמך. **וכשאתה נלחם עם עצמך, אתה גואל את המציאות, וזוהי הסיבה של האור המגיע אחר כך.**

הכתובת לבעיות הרוחניות

אם כן, אימור רשב"י: מדוע אתה חושב שעצה זו נכונה רק לבעיותיך הגשמיות? בבעיותיך הרוחניות קשה לך ביותר להבין שאתה יכול לפנות אל הקב"ה בענייניך. שם אתה תועה, כי אתה כל-כך מבויש וכל-כך כבוי, שאתה אומר: מה, האוכל לדבר אל הקב"ה?! אני הרי פוגע בו. אינני יכול לדבר אתו על הנושא הזה, כי הבעיה שלי היא אתו בעצמו. אני צריך לדבר עם מישהו אחר שיעזור לי בנושא זה.

אבל 'ומלכותו בכל משלה', 'לית אתר פנוי מיניה'. **הקב"ה ברא את היצר הזה, הקב"ה ברא את המצב המסוכן הזה, והקב"ה הוא זה שרוצה שייראה עכשיו כאילו אין שום עצה, והקב"ה הוא זה שברא כיסוי של יאוש, הכל כדי שאני אבקע את זה ואחייך ואומר: כן, לפי מה שזה נראה מסביבי, יש כאן סיבות ליאוש, ולכן אני הולך להלחם ולומר 'נורא תהלות עושה פלא'. **הקב"ה מביא בתוך עשייה, דברים מהעולמות העליונים.** איני יודע כיצד, איני צריך לדעת כיצד, זה בסדר גמור. **אל יתבייש מפני המלעיגין עליו.** המלעיגין הם לא תמיד אנשים שעומדים ומתלוצצים. **זה יכול להיות גם מצב שצוחק לך בפנים -** אתה באמת חושב שהקב"ה הולך לעזור לך בנסיגותיך? תתנער בעצמך. אתה כל-כך אבוד, כל-כך מבויש מעצמך, ואתה אומר: אבל כאן נמצא הקב"ה, ואני הולך לדבר עם**

העיבור יהיו צרכיהם לפניך, ברוך אתה ה' שומע תפילה". ואיתא שם בלישנא בתרא: "מאי פרשת העיבור? אמר רב חסדא אמר מר עוקבא: אפילו בשעה שהם עוברים על דברי תורה - יהיו כל צרכיהם לפניך". כלומר, גם כשהם פורשים לדבר עבירה - תן להם כל צרכיהם.

לכאורה אינו מובן - זה הדבר החשוב ביותר להתפלל עליו כשאין פנאי להתפלל? אכן התשובה היא כזו: כל התפילה היא הרי להגיע אל 'הי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו', 'ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד'. אומרים פסוקי דזמרה, עולים ויורדים, שמים וארץ, 'הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל צבאיו', 'הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות'. הקב"ה נמצא בכל מקום. ובכן, **היכן הוא המקום הנמוך ביותר, השורה התחתונה? - מקום עבירה.** זהו החושך העמוק ביותר. על כן **אם אין לך פנאי לעבור על כל הסדר, גש מיד אל הנקודה.** הושע ה' את עמך את שארית ישראל, בכל פרשת העיבור יהיו צרכיהם לפניך. איך יש לך את ההעזה לבקש יהיו צרכיהם לפניך? התשובה היא **כי אתה משיג שהקב"ה נמצא שם.**

אכן רשב"י זיכר את עצמו להבין את ה'לית אתר פנוי מיניה' באופן העמוק ביותר. ואף אתה, **כל פעם שאתה מבין זאת, אתה גואל עוד דבר, אתה מכניס אור למקום זה.** זה הקב"ה. מישהו אומר לך 'לא', על טובה שכל-כך היית זקוק לה, ואתה אומר בלבך: הוא לא מבין את מצוקתי. אילו היה מבין אותה, הוא היה עושה הכל כדי לעזור לי. או גרוע מזה, אתה מרגיש שהוא רוצה לנקום בך על משהו. הוא משחק עכשיו משחק פוליטי - לא רוצה, לא מעוניין, לא. אתה כל-כך מתפעל מזה. אכן כן, אנו כל-כך מתפעלים

שהקב"ה ניהל את זה. אם יש שם אלוקות, פירושו של דבר שיש שם מפתח. **בתוך המצב הזה יש גם כן דרך למצוא את הקב"ה.** לא יהא לבך חלוק על המקום. יש אלוקות כאן, במקום הזה. **הוא מתלהט בזה ומוציא את עצמו דבר ראשון מגלות היאוש, וכך לאט לאט כל המצב יוצא מהגלות.** הכיסוי ממילא נעשה בטל ומבוטל.

עבודה זו שהאדם לא יתפעל מכל מה שמסביב ויזכור שזה הקב"ה וישמח ויצליח להכניס שמחה על-ידי דיבורים ועל-ידי אדם נפעל לפי פעולותיו, **בנוי על הכרה ב'לית אתר פנוי מיניה', וזה מוציא את האדם מהקליפה.** זה מבטל את הקליפה, כדברי ה'מאור עינים', **שכאשר כל ישראל יסתכלו על זהו ויתנו דעתם על זה, יבוא משיחנו במהרה בימינו.**

הקב"ה על זה, לא רק מתוך חוסר אונים - תראה, אינני יכול - אלא אני הולך גם להגביר את החצי השני שהקב"ה כן יכול ויעזור לי. לא צריך לדעת איך, אבל אני בטוח שיעזור לי לשמור את תורתו ויביא לכאן אור. כך אתה מדבר עם הקב"ה ואומר תהלים ומודה לו - תודה שהכנסת אותי לכזה חושך.

הוא מרגיש שאינו יכול לומר את זה, אבל הוא חושב על העתיד. **הוא חושב שהקב"ה הרי בוודאי יעזור** 'ואלמדה פושעים דרכיך', ותהיה לי הבנה לזה, ואבין כי 'ומלכותו בכל משלה'. נמצא שהבנת 'לית אתר פנוי מיניה', היא הבנת הנקודה השלישית שמביא ה'מאור עינים' שפירושה שאם כן יש לי מפתח לגאול אותי. אני חייב לדעת שיש פה אלוקות. אלוקות יש כאן. זה לא רק

יום ראשון פרשת בה"ב ט"ז אייר תשפ"ו

ל"ג בעומר - כי ביום הזה יכפר עליכם

ל"ג בעומר כיום כיפור

ידוע הסיפור על ה'שר שלום' מבעלזא זיע"א שישב פעם בשולחן הטהור בל"ג בעומר ודיבר על גדולת היום, ושאל: מי יודע דבר בענין גדולת היום? קרא בנו הרה"צ ר' זונדל שישב לצדו ואמר: 'טאטע! איך ווייס'. אבא אני יודע. נתן לו רשות לומר, ואמר: **ל"ג בעומר הוא כמו יום כיפור**. נתמלא אביו קורת רוח ואמר לו: קלעת אל המטרה. והוסיף: **בספרים** כתוב של"ג בעומר הוא **יום המסוגל לתשובה כמו יום כיפור ממש**. זכותו של רבי שמעון מסייעת לכל מי שבא ליטרה.

כך יש בחתם סופר (דרוש ב') **שיום ל"ג בעומר הוא כנגד כתר ואז כל הפגמים הגדולים באים לידי תיקון**, כי אז מתעורר הרצון העליון והוא **בחינת יום כיפור ומכרת נעשה כתר**.

יקבל ברחמים וברצון את תפילותינו

עוד יש בשפתי צדיק שהרה"ק מאלכסנדר זיע"א היה מאחל בל"ג בעומר שהתפילות יתקבלו ברחמים וברצון, כאותו שמאחלים במוצאי יום כיפור. הוא מסביר שם שבדרך כלל העוונות מבדילים ומונעים מהתפילות להתקבל, לכן **כשהעוונות מתכפרים, סיבה מיוחדת יש שהתפילות יתקבלו**, והיות שרבי שמעון אומר יכול אני לפטור כל העולם כולו מן הדין, כל שנה ביומא דהילולא, **מתעורר ענין זה של כפרת עוונות וממילא התפילות מתקבלות**. על כן מברכים שהתפילות יתקבלו, כי התוצאה של כפרת העוונות היא שהתפילות יתקבלו.

הוא מבאר שם בשפתי צדיק שזהו גם **טעם השמחה הגדולה ביום זה**, כי לא היו ימים טובים בישראל כיום הכיפורים וחמשה עשר באב, ויום הכיפורים הוא הענין של מחילה סליחה וכפרה. אכן בל"ג בעומר אפשר לראות שני מצבים. אפשר לראות אנשים מתפללים ומתחננים על נפשם בתוך המערה, ואפשר לראות אנשים רוקדים מחוץ למערה, ולפי הגדרה זו של בעלי רוח הקודש, שני החלקים הם תוצאה מאותה כפרת עוונות.

מעתה כשאומרים שבפנים הוא יום כיפור ובחוץ שמחת תורה, בפנים הכוונה לפנימיות שבפנימיות. לא זה שרואים אנשים עומדים עם ספר התהלים בידם. הגע עצמך! האם יום כיפור הוא מה שרואים אנשים אומרים תהלים? יום כיפור הוא יום של מחילה סליחה וכפרה. כשאומרים בפנים יום כיפור, מתכוונים לומר **שבלבותיהם של ישראל יש בחינה של יום כיפור**. אכן כמה וכמה מהצדיקים כיוונו לאותה נקודה שביום זה יש כפרת עוונות.

מיתת צדיקים מכפרת

נדבר קצת על ענין זה. למעשה, כמה מהצדיקים מביאים שיש לזה שייכות לענין מיתת צדיקים מכפרת. חז"ל מזכירים כמה פעמים שמיתת צדיקים מכפרת. הם לומדים זאת ממה שנאמר תחילת עבודת יום הכיפורים בפרשת אחרי: 'וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן' וגו', כמו שכתב שם **רש"י** שהוא להורות שיש שני דברים

לכלכלת והזקת, אבל הקב"ה ברא תשובה והיא קדמה לעולם. אבל **כשמגיע יום כיפור מדובר בחביות של אהבה**. הקב"ה אומר: אולי אתה עסוק, אבל אני צריך לדבר אתך, מתי יש לך זמן? - מה קרה? - אני רוצה לטהר אותך. מדובר בכזו אהבה גדולה. זה מה שמונח בגילוי של רבי עקיבא. מי מטהר אתכם פירוש: מי זה מציע את זה? יש הרבה פעמים ששואלים: מי התחיל את זה? מי הלך למי? - הקב"ה הולך ואומר: אני רוצה לטהר אותך. בוודאי, הקב"ה אומר לו לאדם מה יעשה כדי שזה יפעל, כי הוא באמת צריך להתנקות. אחרת, הוא לא יטהר. אבל **זה מתחיל מצדו של הקב"ה**. זהו הפירוש אתערותא דלעילא בסוגיית התשובה.

וכשהתורה משווה בפרשת אחרי מיתת צדיקים לענין זה של כפרה, מבואר מזה שאף למיתת צדיקים יש כח זה של אתערותא דלעילא. אתה בעצם מתהלך בסדר יומך, אבל עכשיו יש למעלה בשמים התעוררות לנקותך. ביום זה הקב"ה רוצה לטהר את ישראל. דבר נפלא. שוב, האדם צריך להתאים את עצמו ליום זה. **הוא צריך להיות כאן. הוא צריך להאמין**. כך אמרו הצדיקים - **מי שיש לו אמונה ברשב"י, יש לו חיזוק ברשב"י** (בית אהרן). כמו שצריך אמונה ביום כיפור. מי שאינו מאמין ביום כיפור, זה לא עובד לו. אבל ברגע שאתה מבין איך יום כיפור פועל, אתה מבין שהאמונה ביום כיפור היא אחד מהדברים שנועדו להכניסך פנימה.

תארו לכם מי שאינו מבין מה פשר הדבר שהקב"ה מטהר אותו. הוא מסתכל על זה כאילו הקב"ה ביקש ממנו טובה. הוא ענה כן. מה אכפת לו? הקב"ה שאל אותו: אני יכול לנקות אותך? - כן, אתה יכול. זה הרי צער גדול - אתה מבין בכלל מה שקורה פה? אתה קולט במה מדובר? זה מה

שיש להם קשר חזק, יום כיפור ומיתת צדיקים. וכן זה מוזכר לגבי מרים ופרה אדומה - למה נסמכה פרשת מרים וכו', וכן זה מוזכר לגבי בגדי כהונה. בשלושה מקומות אלה זה מוזכר. אכן כשמשווים אותה ליום כיפור, רואים דבר נפלא, כי ביום כיפור יש נקודה של אתערותא דלעילא. יש איזה שינוי שהעולם חווה **שהקב"ה רוצה לבוא ולטהר אותך**. יש שיטות הסוברות שאפילו לא חזר האדם בתשובה, יום כיפור מטהרת אותו, ואפילו לאותן השיטות שנדרש מצד המקבל להתאים את עצמו, זה יותר שאתה צריך להיות ביום כיפור. אם אינך ביום כיפור, אין יום כיפור יכול לפעול עליך. אבל ליום כיפור יש כח מיוחד שמן השמים יורדת רוח טהרה, 'כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתכם לטהר אתכם'. **מרב אהבה לבני ישראל, הקב"ה רוצה למחול להם על עוונותיהם**.

זה נקודה נפלאה לתפוס אותה. יש שהאדם מגיע ומפייס. רואים את רצינותו, רואים את כנותו, והקב"ה אומר: מוחל וסולח אני, ואם יהודי בא ומבקש - סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו כי א-ל טוב וסלח אתה - הוא מעורר בי רצון לסלוח לו. אבל ביום כיפור אין הפשט שבאת וביקשת. יום כיפור פירושו שבעולם יש כח כזה שכאשר פסוק זה שבתורה מתעורר או כשמגיע י' בתשרי, **יש תשוקה נפלאה של הקב"ה - אני רוצה לכפר לך על עוונותיך**. מי מטהר אתכם פירושו כזה: לא רק שהקב"ה מטהר אותך, אלא **זה מגיע מצדו של הקב"ה. הוא בא להציע לך**.

כפרת עוונות באתערותא דלעילא

תשובה היא בכל אופן חידוש שאתה יכול לבוא ולבקש מהקב"ה, לכאורה אין לזה הגיון, כי הלא עשית מה שעשית,

וחביב עליו ביותר, נלקח ממנו בחטף. היה זה בחודש סיון בעת סעודה שלישית, הלכו ליטול ידיים לסעודה, ופתאום חזרה הנשמה למקורה.

סיפר לי הרה"ח ר' מאיר גב שליט"א שהתגורר בשכנותו, שבאותו שבוע ביום ראשון בבוקר עדיין לא ידע שאירע דבר מה בביתו של הצדיק. הוא ראה שם אנשים נכנסים ויוצאים, אך הדבר לא עורר בו חשד. עד שקיבל שיחת טלפון מאחד מיראי ה' בבורו-פארק ששאל אותו: מה קורה בבית הצדיק? וכשהשיב שאינו ידוע מאומה, אמר לו: לך תברר. נכנס לבית הצדיק ושם שמע על האסון שאירע. אחר הצהריים, ביקשו ממנו המקורבים מאחר שהוא שרוי כל-כך בידידות עם הרבי, שייכנס אליו לחזקו, כי הרבי לא דיבר אז כלום אלא ישב ושתק וקיים בעצמו 'יידום אהרן'.

הבריק לו במוחו של ר' מאיר רעיון נפלא. שנים הרבה קודם לכן, כשהרה"ק **רבי יעקב יוסף מסקווירא** זיע"א היה עדיין בחיי חיותו, היה יהודי אחד בסקווירא ולו בת אחת בלבד. יום אחד בבוקר, לא קם האיש ממיטתו. הבת באה אל אמה ואמרה: אני מנסה להעיר את אבא ואינו מתעורר. או אז נתברר גודל האסון שבין רגע הלך ואיננו. הדבר עורר רעש גדול. והנה כשנסעו אל הקבורה, ישב ר' מאיר במכונית אחת עם האדמו"ר מרחמסטריווקא זיע"א, ותוך כדי הנסיעה אמר לו האדמו"ר **שבמעבר יבוק** כתוב שפעמים שיש נשמה בעולם שהקב"ה מחבבה ביותר כמו מרגלית טובה, ומרוב חביבותה, הוא לוקחה לעצמו, וכך היא נעלמת מן העולם מרגע לרגע.

נכנס ר' מאיר אל הרבי זיע"א ואמר: ייזכר נא הרבי שנסענו ביחד במכוניתו והרבי אמר לי מה שכתוב במעבר יבוק שפעמים

שנקרא שאתה צריך להאמין ביום כיפור. **אתה צריך להיות נוכח כדי לקלוט מה שקורה. הקב"ה רוצה שתבין שהוא רוצה לטהר אותך.**

שמח בהם ככלה חדשה

מיתת צדיקים מעוררת בשמים הארה גדול שמעוררת רצון אצל הקב"ה לטהר את ישראל. אנו רואים **במסכת מועד קטן** (כה), שכאשר הקב"ה לוקח מן העולם נשמה טהורה, אומרים עליו: "קצף על עולמו וחמס ממנו נפשות, ושמח בהם ככלה חדשה, רוכב ערבות שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק". הקב"ה נהנה ומשתעשע באותה נשמה. ויש לזה ביאור פשוט, על פי הנאמר בפיוט בר יוחאי: נעשה אדם נאמר בעבורך.

הקב"ה ברא עולם של צמצום, צמצום אחרי צמצום, ששת ימי בראשית. מסתובב לו עולם. וצער גדול יש בעולם הזה, כי זה אחד מהדברים איך העולם הזה עובד, והקב"ה בצער, כי כשיהודי בצער, אף הוא בצער, כמו שנאמר 'עמו אנכי בצרה', ואמרו בכל מקום שגלו וכו', אבל הכל הוא בשביל האדם, וכשהאדם הולך ועושה בעולם הזה מה שצריך לעשות, כשנשמתו עולה אח"כ בשמים ואומרת: עשיתי שליחותך. הייתי בעולם הזה, האמנתי בך, התדבקתי בך, בחד קטירא אתקטרנא. התקשרתי אליך. רדפו אחרי, הייתי צריך להתחבא במערה, ואותך לא עזבתי בשום אופן. **השמחה מזה שהתכנית הצליחה** (ישמח ה' במעשיו), היא כה גדולה שהקב"ה הולך ומטהר עכשיו את בני ישראל.

מחבבה כמרגלית טובה - חיזוק עצמי

ידוע שבנו בכורו של **האדמו"ר מרחמיסטריווקא** (ארה"ב) זיע"א, הרה"צ רבי מרדכי זיע"א אשר היה גבוה משכמו ומעלה

אני רוצה לטהר את ישראל, כך כשהצדיק עולה השמימה.

אגב, יש שמבארים שזה מה שהיה אצל נדב ואביהוא - המקור שממנו למדים שמיתת צדיקים מכפרת. כידוע, מכמה מספרי החסידות, שמיתתם היתה חלק מהשמחה. היא לא היתה צריכה להפריע לשמחה. אדרבא, זה היה חלק מהיום. היום היה זקוק לנקודה זו גם כן שתהיה שמחה בשמים.

כל העולם כדאי בשביל זה

עכ"פ זה מה שמתעורר בכל שנה ושנה, וכפי הידוע, ההילולא הגדולה ביותר, היא של רשב"י. כל האידרא. רואים כמה גילוי של תורה היה באותו יום, וכמה העולם הגיע לכזה זיכרון. רבי שמעון כל-כך הזדכך במשך שנות חייו, וכשהגיע לאותה שלימות, השמחה היתה גדולה ועצומה.

ולפי מה שאנו מדברים, נמצא שיש באמת שתי שמחות בל"ג בעומר, אחת קודם כפרת העוונות ואחת אחר כפרת העוונות. לעיל דיברנו על **השמחה שהיא תוצאה של כפרת העוונות. שמחה גדולה היא שהקב"ה מטהר את ישראל** - מי מטהר אתכם, אביכם שבשמים. אבל יש גם את השמחה הראשונה, מדוע הקב"ה מטהר אותנו? - **כי יש שמחה למעלה בשמים, שמחה עצומה מהשלימות שרבי שמעון הגיע אליה.** ובכל שנה השמחה חוזרת על עצמה. זה יומא דהילולא דלילה. והקב"ה רוצה שנשתתף בשמחתו, כי זה השמחה שלך, כי זה שמחתו של הקב"ה שהתכנית מצליחה. בא והשתתף עם השמחה. יש כאלה קשיים בעולם, השכינה כל-כך בצער, יש כל-כך חטאים ופרשיות, ובתוך הים הסוער, יש את הנקודה שמצליחה מעל ומעבר. וזה מה שמעורר שמחה כה גדולה

שהקב"ה לוקח את הנשמה מרוב חביבותה. בבת אחת אורו עיני הרבי - כך אני אמרתי?! כך אני אמרתי?! ונהפך לאיש אחר.

השמחה הגדולה בשמים

אכן **בגמרא שם במסכת מועד קטן** אנו רואים ענין זה שיש שהקב"ה חומס נפשות מהעולם הזה, ושמח בהן ככלה חדשה, רוכב ערבות שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק. ישמח ה' במעשיו. הסתכל על הנשמה. הוא מסתובב כאן בעולם שיש בו כל-כך הרבה הבלים וכל-כך עבירות ופרשיות, אבל הוא מכיר אותי, הוא שר לכבודי, הוא מאמין בי, הוא סומך עלי, אין לו שום שייכות להבלים הקיימים בעולם. הוא דבוק בי. כזו שמחה יש למעלה בשמים. ואותו רעיון יש שכאשר הצדיק נפטר מן העולם, שמן השמים עושים כעין הנחה למדינות ומכפרים על עוונותיהם של ישראל. הקב"ה כאילו אומר: להגיע למדרגת בני העלייה שהן מועטין, זה לא כל-כך פשוט. יש הרבה מאוד אנשים שמסתובבים כאן ואינם מצליחים, אבל התכנית היותר גדולה מצליחה. יש צדיקים והאחרים קשורים בהם, ואף הם רצון יש להם. יש להם מכשול פה, מכשול שם, אבל אני מכיר בפנימיותם, והראיה שזוהי פנימיותם, כי הנה נשמה זו נתדבקה בי והשלימה את עצמה.

נקודה זו היא בדומה ליום כיפור. כשצדיק עולה לשמים, ויש שם כזו שמחה גדולה - הילולא - נעשה אדם נאמר בעבורך. תראה איך אדם זה הגיע למקום אבני שיש. הוא הגיע למקום כה גבוה. הוא התדבק בשמים חרף כל הקשיים שהיה לו. נעשית אז אותה התעוררות כמו של יום כיפור. כפי שביום כיפור הקב"ה בא ואומר

לומר כלום. אחרי זה אתה יכול לומר אדיר במרום. עכשיו עמוד והקשב.

ער איז גיוואלדיג דער בחור

מבאר ה'אור החיים' הק' בלשונו: "ולדרך זה אמר 'וכל מלאכה לא תעשו', והטעם כי יום כיפורים הוא, פירוש, כי עיצומו של יום מכפר ו[כי] יש לך אדם שהזמן מכפר עליו והוא עסוק במלאכתו?!!". הקב"ה בעצמו לנקות עכשיו, והוא מדבר בפלאפון!!! 'ער איז גיוואלדיג דער בחור', הוא באמצע לקפל עכשיו את הסוכה. סליחה! הקב"ה באמצע לנקותך ואתה עסוק במשהו אחר? "והמשכיל על דבר עיצומו של יום, לבבו יבין המכפר, כי הוא אדון המאיר היום לסגל סגל דבר זה".

נקודת הדברים היא שבברכת כהנים יש יחוד גדול מאוד עם הקב"ה. יחוד פירושו שאתה מאוד קרוב עכשיו. הקב"ה כביכול עוזב את הכל ומדבר אתך ומתדבק בך ומנקה אותך. אחד מהאופנים שהקב"ה מנקה את האדם הוא שהוא מקרבו כל-כך אל הקדושה שכל הדברים הבלתי טובים נופלים. אכן **כשהאדם עסוק במקום אחר, אין הוא נוכח כאן ואינו מתדבק עם הקב"ה**. סך הכל אנו מבקשים ממך דבר

אחד - **תהיה נוכח. עוזב את הכל ותתבונן במה שקורה**. הקב"ה רוצה לברך אותך עכשיו, הוא רוצה להכניס לך שכל, הוא רוצה להכניס לך חן, הוא רוצה להכניס לך הארת פנים. עמוד פנים כנגד פנים ותן לזה להכנס בתוכך. **תבין כמה אהבה יש בזה** שהקב"ה אומר: אני רוצה לברך אותך, אני רוצה להגן עליך, אני רוצה להאיר לך. הדבר החזק ביותר שאתה יכול לעשות הוא להיות נוכח ולא להתעסק בשום דבר אחר. עצום את עיניך. אל תסתכל לשום מקום. תהיה נוכח שם לגמרי.

למעלה בשמים, עד שהקב"ה אומר: כל העולם כדאי בשביל זה. ולכן הוא יכול לפטור כל העולם כולו מן הדין, כי כשהקב"ה רואה את רשב"י וענין זה מתעורר, הקב"ה אומר: כדאי היה הכל.

מה ענין שביתה לכפרה?

יש דיבור נפלא באור החיים הק' פרשת אמור. אסור לעשות מלאכה ביום כיפור. מי שעושה מלאכה ביום כיפור - חייב כרת. בדרך כלל, איננו מתפעלים הרבה מחלק זה שאסור לעשות מלאכה ביום כיפור. לזה אנו כבר רגילים, כי זה לא רק ביום כיפור. זה גם בשבת וגם ביו"ט. ביום כיפור יותר עסוקים בחלק הצום והווידי. לא עושים מלאכה? - זה דבר פשוט. בסדר, זה לא חידוש. אך **ה'אור החיים' הק'** אומר: כשתסתכל בפסוק תראה. וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה, כי יום כיפורים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלוהיכם. עיני הבדולח של ה'אור החיים' הק' ראו כאן דבר נפלא - סליחה! לא ראית את הפסוק. אתה מעביר את הסדרה מהר מדי. זה לא אותו אי עשיית מלאכה. זה לא השביתה של שבת ולא של יו"ט. לא-לא-לא. וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה, כי יום כיפורים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלוהיכם.

אומר ה'אור החיים' הק', אור כה נפלא. לכאורה צריך להבין מה הקשר, מדוע כשיש כפרה אי אפשר לעשות מלאכה? מבאר ה'אור החיים' הק': **במסכת סוטה** (דף מ') דנים **חז"ל** מה יאמרו הישראלים בשעה שהכהנים מברכים אותם, ומסקנתם שאין אומרים כלום. זה לא נכון לומר משהו בשעה שהכהנים מברכים. כסה את פניך בטליתך, עמוד דום וקבל את הברכה. כלום יש עבד שמברכין אותו ואינו מאזין?! מה אתה אומר? מה אתה עושה? - תאזין. תפקידך עכשיו הוא להכניס פנימה, לא

משוי נפשה כדבר של הפקר

יחוד אמיתי, זה מתבטא ברגש ובמהות, עד כדי כך שאף את הרצון צריך האדם לבטל כדברי הר"ן, למה? כי שם אתה מרוחק, אתה רוצה משהו אחר, ואי אפשר לעשות קנין באופן זה. מה מקוה מטהר את הטמאים. **האדם צריך לבטל את כל כולו, את רצונו, את דעתו ואת מהותו ולהשליך את עצמו פנימה - אני רוצה להפיל את עצמי לרשותו של הקב"ה.** זה מה שאני רוצה. חוץ מזה איני רוצה כלום.

הכנס ברכה אל נשמתך

נקודה זו היא עבודה של יום כיפור. האור החיים' הק' מסביר לנו שיש יחוד שנעשה בברכת כהנים. אני רוצה להשפיע עליך. אני מבקש ממך דבר אחד - בוא הנה וקבל. זה כל הסיפור. אכן כל פעם שאתה עסוק, לומר, לשוחח, להסתכל, להסיח את הדעת, זה חבל. באתי במיוחד בשבילך. אכן כן, ברכת כהנים היא גם כן באתערותא דלעילא. היא גם כן מאותה סוגיא. הקב"ה אומר: אני רוצה לברך את בני ישראל. 'ידבר ה' אל משה דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל', אני רוצה לברכם. אני מבקש ממך דבר אחד, בטל את עצמך והכנס את הברכה אל תוכך. זה מה שמביא **בביאור הלכה מספר החרדים** שהישראלים מקבלים מצוה מיוחדת כשהם עומדים ומקבלים.

אומר ה'אור החיים' הק': למד את הפסוק של יום כיפור באותו אופן. יש מחלוקת אם יום כיפור מועיל רק לשבים או גם לשאינם שבים. אבל קיים את הנקודה, האמן ביום כיפור, הכנע את עצמך ביום כיפור. אל תהיה עסוק במשהו אחר ביום כיפור. שים לב לכך שאני עומד ומנקה אותך. הפסוק אומר: אל תעשה מלאכה ביום כיפור, אתה יודע למה? כי יום כיפורים הוא 'לכפר עליכם לפני ה' אלוהיכם'. עמוד

ידועים דברי הר"ן **במסכת נדרים** (ל, א) בענין קידושי אשה שהקנין צריך להיעשות מצדו של האיש ואל לה לאשה להשתתף במעשה הקנין לא בדיבור ולא במעשה, ומפני כך נתן היא ואמרה היא אינה מקודשת. אל תעשי, אל תאמרי. עמדי והושיטי את אצבעך. כותב שם הר"ן: "כיון שהתורה אמרה כי יקח איש אשה, ולא אמרה כי תלקח אשה לאיש, לא כל הימנה שתכניס עצמה לרשות הבעל וכו' אלא מכיון שהיא מסכמת לקדושי האיש, היא מבטלת דעתה ורצונה ומשוי נפשה אצל הבעל כדבר של הפקר והבעל מכניסה לרשותו".

זהו תפקידה של האשה. בטלי את דעתך, בטלי את רצונך, והבעל יכניס אותך לרשותו. זה מה שצריך לקרות בקידושין. כי כשעושים את החשבון, משפיע צריך להיות משפיע ומקבל צריך להיות מקבל. כשאתה מהפך את היוצרות, היחוד חלש יותר או אינו קיים כלל. **כפי שאם המשפיע עסוק בקבלה, אין זה עולה יפה, כי אינו יכול לקיים את תפקידו, כך כשהמקבל עסוק בהשפעה, זה לא יכול לעבוד.**

מציאות כזו יכולה להתפתח מדי פעם והמצב אינו נעים בעליל. המגיד שיעור בישיבה רוצה לבטא איזו נקודה ואחד מהבחורים אינו יכול להתאפק ומנסה לעזור לו ולהסיט לו את קו מחשבתו. המגיד שיעור אינו רוצה לכעוס כי הוא לא רוצה לאבד את כוחו להשפיע. הוא משתדל לומר לו בנחת: רגע אחד, תן לי לגמור עד הסוף. עכשיו תקשיב.

אכן בדוגמא הנ"ל זה רק בדיבור. התלמיד מפריע רק כשהוא קוטע את המגיד שיעור בדיבור, אבל כשמדברים על

אינו מוכן לכך. האם יש לה רגש לבנה ורגש זה יותר חזק מחוסר הנעימות, עד כדי כך שהיא לא מרגישה כל-כך את חוסר הנעימות.

ובכן, במצות פרה אדומה מבואר שהקב"ה בא באתערותא דלעילא - אני רוצה לטהר אתכם. כשכתוב בחז"ל שפרה אדומה פועלת באופן זה, פירושו של דבר שיש בחינה כזו, שנאמר 'וזרקתי עליכם מים טהורים' וגו' אני רוצה לנקות אתכם. לזה מתכוון רש"י באמרו תבוא האם ותקנה את צואת בנה. לכאורה קשה, אם זה סברא, מדוע נקראת פרה אדומה חוק? אכן הביאור הוא כזה: להבין איך יתכן שהאהבה תהיה כה עמוקה שהקב"ה ירצה לטהר את ישראל מטומאתם, הוא דבר שקשה לך לתפוס אותו כי אתה נמצא בעולם הזה. זה נחשב אצלך כחוק. אבל דע לך שזהו האמת.

מסיים העץ יוסף: "מהאי טעמא נמי מיתת צדיקים מכפרת, בהיותם במקור נפשות העולם, הם מטהרים וזהמת בניהם". הוא מבאר שכיון שהקב"ה נוטל את נשמת הצדיק ומשתעשע עמה וכיון שכל הנשמות קשורות לאותה נשמה, ממילא נטהר וזהמתן. זה מה שקורה ביום כזה.

קרוב אבל רחוק - איזה כאבי!

ובכן, כשהאדם מתבונן באהבתו של הקב"ה ובשמחתו וברצונו לטהר את ישראל, הרי הוא אומר: אינני רוצה לא להיות נוכח, אינני רוצה שנפשי תהיה עסוקה בעשיית מלאכה ביום זה, כדברי ה'אור החיים' הק'. כשאין האדם נוכח ומדבר באופן של כוחי ועוצם ידי או מדבר דברים בטלים - את זה לא. איפה האדם נמצא גשמית? - זה כבר נושא שבא לאחר

כאן ושים לב לכך. זהו פירושו של ה'אור החיים' הק'.

זה עוזר לנו להבין שכמה שמיתת צדיקים פועלת גם כן באופן זה, עבודת האדם ביומא דהילולא היא להביא את עצמו. זה נכון שהכפרה נעשית באתערותא דלעילא, אבל כמה שאתה מאמין שהקב"ה רוצה לטהר אותך... הוא פותח את ספר התהלים שלו בל"ג בעומר ומאמין שהקב"ה רוצה לטהר אותו. הוא בהתפעלות כבר. הוא מתפעל מזה גופא. הוא יודע שיש שמחה כה גדולה בשמים ושהתוצאה היא שהקב"ה רוצה לטהר את ישראל. הוא רוצה לחוות את זה. הוא שר יחד עם זה. כשהוא מוצא פסוק בתהלים תפילה לה' שיכבס את נפשו, הוא אומר אותו בצורה שונה מבכל יום אחר. בכל יום אחר כשהוא אומר אותו, הוא זה שבא לעורר. הוא נוקש בדלת. עכשיו הוא מבין שהקב"ה הוא זה שנוקש על דלתו שלו, אבל הוא רוצה להרגיש את זה, ולכן הוא מתלהט בזה. הוא מתלהט באותם מאמרים כי הוא מבין שזה מה שקורה עכשיו.

האהבה גוברת על רגש הגועל

בעץ יוסף על אגדות חז"ל על הא דמסכת מועד קטן (כח, א): "אמר רבי אמי: למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה - לומר לך: מה פרה אדומה מכפרת - אף מיתתן של צדיקים מכפרת" - מביא מספר נזר הקודש: "כמו שהפרה מכפרת מטעם תבוא אמו ותקנה צואת בנה". הבה נתבונן: מה הפשט שהאם באה לקנח את צואת בנה? מה סיבה יש לה לעשות את זה? מדוע היא צריכה לעשות את זה? שמישהו אחר יעשה את זה. אכן תשובה אחת יש לזה, כי היא אוהבת את בנה והאהבה גוברת על הכל. בכל בית בישראל מבינים היטב את משמעות הדבר. אדם זר

במילים אחרות: ברור שזה נועד להיעשות מתוך אחדותו של כלל ישראל. זה הרי אחת מהבחינות של יום זה, וזהו צורתו של יום זה, **ששמחים עם עוד יהודים ואין רואים חילוקים בין זה לזה, כי הנשמות כולן מאוחדות** ואין מקום לכל הדברים האחרים. אבל זהו רק אם עצם היות האדם בריבוי עם, מעורר בו נקודה זו, אבל אם זה מנוצל על ידו לעשות תמונות ולספר לכולם - אין לך מושג כמה אנשים יש כאן, אני חושב שיש כאן כך וכך, נראה לי שזהו הקיבוץ הגדול ביותר - אין זה מטיב עמו כלל. עשה לי טובה, כנס החדרה ודבר עם הקב"ה. הקב"ה מדבר אתך ואינך עונה. הקב"ה אומר: הבאתי לך את כפרתך, והאדם אומר לו: רבונו של עולם! חבל שלא היית שם, היה שם כזה 'מצב'.

מה אתך? - אתה צריך להיות אתו. לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים. זה משנה **במסכת יומא**, וזה מבטא כל-כך חזק את מה שקורה ביום כזה. והאדם אומר ככה: אני יודע למה זה קורה, כי **הקב"ה כל-כך נהנה מבריאתו, והקב"ה כל-כך שש ושמוח לראות את בריאתו**. והאדם מאמין **שבפנימיות אף הוא כזה**, ואומר לעצמו: תן לי יום אחד לעצום את עיני ולהסתכל בעיני שכלו בתוכי פנימה.

הגה"צ **רבי יעקב מאיר שכטר** שליט"א סיפר בשם אחד מוקני החסידים **ר' הערש לייב** זצ"ל שכאשר הגיע למירון, ראה אחר חצות הלילה איך יהודי אחד מעדת הספרדים ניגש אל הציון ומתחיל להפציר בקול צעקה: **רבי שמעון!!! רבי שמעון!!!** הוא הסה אוזן לשמוע מה בקשתו, אך הלה לא ביקש כלום. הוא המשיך לעמוד במשך כמה שעות כשהוא צועק כל העת: **רבי שמעון!!! רבי שמעון!!! סיים והלך. הוא פשוט יצא מכליו מרוב השתוקקות לה'.**

מכן. במקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא. אפשר להבין זאת, כי ה'אור החיים' הק' מסביר לנו את הענין. אפשר לעמוד רחוק ולהיות קרוב, אפשר לעמוד קרוב ולהיות רחוק.

זה הרי דבר כל-כך פשוט. תארו לכם שבגלל סיבה טכנית האדם אינו יכול לבוא להשתתף בחתונת בנו. הייתי עד לכך בתקופת הקורונה. ובכן, מה הוא עושה? הוא משתתף מרחוק, ושמוח, ומוריד דמעות. כואב לו שאינו יכול להשתתף גשמית, אבל הוא נוכח שם. מתי הכאב הרבה יותר גדול? כשהאדם משתתף גשמית בחתונה, אבל אינו נוכח כלל. זה יכול להיות בכמה אופנים. זה יכול להיות מחמת פירוד לבבות ח"ו, וזה יכול להיות בגלל סיבה יותר טפשית. החתן עצמו רואה שאביו אינו נוכח כלל בחתונתו. הוא רואה שהוא עסוק כל הזמן בלהתחנף לגבירים שבאים להשתתף או להצטלם עם חברים ולפרסם את התמונות ושמחבינתו היה הוא וכלתו יכולים ללכת לביתם החדש, כי הם מיותרים לגמרי.

אל תבזבו את היום בשטויות

אכן שם זה יותר כאב רגשי, אך בל"ג בעומר הכאב הרבה יותר עמוק, כי ביום זה מתעוררת אהבה כה גדולה בין הקב"ה לבני ישראל, עד כדי כך שהוא רוצה לטהרם, ואתה אינך נוכח? עבודתך היא פשוט לחוות את מה שקורה, לעמוד ולחוות, לעמוד ולהשתוקק לה'. **אם האדם משתוקק להקב"ה בכל צורה שהיא... הוא מרגיש איפה הוא צריך להיות וכואב לו שאינו שם ומשתוקק להיות שם... הרי הוא שם.**

פעמים שהדבר הזה מתרחש עם האדם כשהוא לבדו, פעמים שזה מתרחש עמו כשהוא עם עוד יהודים. זה נקודה עדינה.

ישועות גדולות ביום כיפור? אבל אמור לי, זהו יום כיפור?! אתה נורמלי? כולם יודעים מה זה יום כיפור, וכולם מתרגשים מיום כיפור. נקודת הדברים היא שאפילו אנשים תמימים, אפילו אנשים שאינם בעלי כשרון, כולם נהנים מיום כיפור, כולם מתרגשים מיום כיפור, ומאמינים שהתפילות נענות ביום כיפור, ומבקשים על כל העניינים באבינו מלכנו. אבל האדם אינו מרגיש שזהו יום כיפור. **הוא מרגיש שהקב"ה לוקח את בני ישראל ומנקה אותם, הוא מרגיש את אהבתו של הקב"ה.** כל יהודי פשוט יודע זאת, מרגיש זאת, ונהנה מכך, והוא יודע שבגלל זה הקב"ה שומע לתפילתם של ישראל. הקב"ה קבע להיות ביום הזה גמר דינם של ישראל כדי שהדין יתמתק, אבל **עיקרו של יום הוא הקרבה הגדולה בין הקב"ה וישראל.** הן תראה שבתורה מוזכר אך ורק ענין הכפרה והטהרה - 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם'. זה שבו נעשה גמר דינם של ישראל, הגיע לאחר מכן.

אם הצדיקים הקדושים, ה'חתם סופר', ה'שר שלום' ושאר הצדיקים בעלי רוח הקודש, כיוונו לענין זה ואמרו שזהו עיקרו של יום ל"ג בעומר - מיתת צדיקים מכפרת - סך הכל שים לב לכך. קיים את הפסוק 'וכל מלאכה לא תעשה בעצם היום הזה'. תנסה להיות נוכח. בוודאי, יש יצר הרע שמנסה לבלבל ישוב דעתו של אדם וכך האדם מתרגו על פלוני ועל אלמוני. כל-כך רציתי לנסוע ובגללם לא אינני יכול... אסור שזה יקלקל את הנקודה. בר דעת אומר ככה: אל לי לאבד את היום. יש את מהות היום, ויש את הפרטים של היום. **מהות היום נוגעת בכל נשמה ונשמה.** תחווה את זה. זהו הנקודה. **עם השתוקקות של שמחה, עם השתוקקות של הודאה, עם השתוקקות של תשובה ותפילה. זה מה שיעזור לך לקבל מה שנשמתך צריכה.**

במקום זה אני רואה מה אני רוצה להיות, **אני מרגיש שאני רוצה להיות קרוב אל ה'.** זהו זה. אני לא מסיים ואומר: ולכן אני רוצה שהמשכנתא תעבור.

ה'יושר דברי אמת' הלא מדבר על נקודה זו כשהוא מדבר על תורה לשמה, שיש את הנקודה הפנימית של האדם, וכל השאר אינו אלא מבחוץ. הוא מדבר על דאשתמש בתגא חלף, שכאשר האדם לומד בשביל מטרה אחרת, תורתו נעשית קרדום לחפור בו.

כל-כך חבל שיום כזה ינצלו בשביל דברים אחרים. האדם אומר: אם זה יום כל-כך גדול, אני הרי יכול לפעול בו ישועות. אבל כל הסיבה שזה יום כזה גדול... ברור שאנשים פועלים ישועות ביום זה, יש לך ספק בכלל?! זה פשוט מאוד, אבל זה מגיע מאותו מקום **שהקב"ה מכפר על העוונות ביום זה. זה כזה עת רצון שהקב"ה ממלא את תפילותיהם של בני ישראל.**

הישועות אינן מהותו של יום

הזכרנו מהרבי ר' הענין מאלכסנדר שאיחל שהתפילות יתקבלו לרצון. פשוט שכן. יהודים מתפללים ויהודים נענים ויהודים רואים ישועות גדולות. מאה אחוז. אנו מאמינים בזה באמונה שלימה. זה לא מוריד מזה. אין כאן ח"ו נקודה של זלוזל באותה אמונה ובאותה תמימות של בני ישראל. אבל אם זהו אצלך כל כולו של אותו יום, אין לך את היום. זהו הכאב. לא הבנת מהו מהותו של יום.

תחשבו על מי שאומר: יום כיפור הוא היום הקדוש ביותר, אפשר לפעול בו ישועות גדולות. תכוונו בקדושת כתר. אפשר לבקש על עשירות, אפשר לבקש על אריכות ימים. מישהו מתווכח על זה? מישהו מתווכח על כך שאפשר לפעול

לזכות

בחור הבר מצוה **יצחק אהרן פינק** נ"ו
בן ה"ר **שלמה לייב פינק** ה"ו

יום שני פרשת בה"ב י"ז אייר תשפ"ו

השייכות והקשר עם רבי שמעון בר יוחאי

ההתגרות, אבל רבי עקיבא אייגר משווה את זה. בגמרא כתוב שרבי שמעון אומר שצדיק גמור רשאי להתגרות באומות. מי זה צדיק גמור? הסתכל בזוהר הקדוש מה רבי שמעון עצמו כותב על זה, ותראה שצדיק גמור הוא מי שכבר השלים את עצמו בראשונה והגיע לעולם רק כדי לעזור לאחיו מישראל.

אומר להם את האמת בפרצוף

יש לזה השלמה נפלאה מאגדת הש"ס הידועה **במסכת שבת** (לג, ב) "יתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון, ויתבי יהודה בן גרים גבייהו. פתח רבי יהודה ואמר: כמה נאים מעשיהן של אומה זו: תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות. רבי יוסי שתק. נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר: כל מה שתקנו - לא תקנו אלא לצורך עצמן, תקנו שווקין - להושיב בהן זונות, מרחצאות - לעדן בהן עצמן, גשרים - ליטול מהן מכס".

הא לך שרבי שמעון דיבר הרבה נגד הרומאים, והקשה שם **מהרש"א** שלכאורה המשא ומתן ביניהם הוא ממש המשא ומתן בין האומות והקב"ה ביום הדין דלעתיד, כדאיתא ריש **מסכת עבודה זרה**: "לעתיד לבוא מביא הקב"ה ספר תורה ומניחו בחיקו, ואומר: למי שעסק בה יבוא ויטול שכרו. מיד מתקבצין ובאין עובדי כוכבים וכו' נכנסה לפניו מלכות רומי תחילה וכו'".

צדיק גמור רשאי להתגרות ברשעים

במסכת ברכות (ז, ב): "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה, שנאמר: עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו בם". ופריך: "איני, והאמר רבי יצחק: אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו". ותרין בחד תירוצא: "הא והא ברשע שהשעה משחקת לו, ולא קשיא, הא בצדיק גמור, הא בצדיק שאינו גמור".

צדיק גמור - רשאי להתגרות ברשע, צדיק שאינו גמור - צריך לחשוש יותר, כי **הקב"ה נתן כח לקליפה להזיק ולא קל להכניעה**. הוי אומר: רבי שמעון לא אמר להדיא שהוא מתכוון לצדיק גמור, אך כיון שהוא המדבר, מובן שהוא מדבר על צדיק גמור. והנה **בגליון הש"ס** על המילים צדיק גמור, ציין **רבי עקיבא אייגר בגליון הש"ס לזוהר** ריש פרשת פנחס, והמעניין שם רואה שרבי שמעון עצמו מסביר החילוק בין צדיק גמור לצדיק שאינו גמור. צדיק גמור הוא מי שכבר השלים את עצמו בראשונה ולא הגיע לעולם לתקן פגמים ואף לא להשלים מצוות שלא נעשו על ידו בשלימות, והוא אינו צריך לחשוש מהרשעים, כי הקליפה אינה יכול לשלוט עליו. יש לו כזו שלימות וכזו השראת השכינה, שהוא יכול להילחם בכוחות הטומאה בריש גלי.

בזוהר הקדוש אינו מדבר על ענין

את עצמו לגמרי, אבל הקב"ה שולח אותו לעולם הזה כדי לעזור לבני ישראל, להאיר להם, לקשר אותם אל הקב"ה ולעזור את פנימיותם.

הוא מבאר, וכן כתב בעל התניא, שהוא דראה שהצדיקים מועטין, עמד ושתלן בכל דור ודור (יומא לח, ב), הכוונה לאותם בני עלייה שאמרו **חז"ל במסכת סוכה** (מה, ב) שהן מועטין, כדאיתא שם: "אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי: ראיתי בני עלייה והן מועטין, אם אלף הן - אני ובני מהן, אם מאה הם - אני ובני מהן, אם שנים הן - אני ובני הן". הא לך שרשב"י ובנו כבר השלימו את עצמם, וכל ביאתם לעולם לא היתה אלא עבור ישראל, וזה מה שאמר רבי שמעון שצדיקים כמותו מותר להם להתגרות באומות.

צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו

עוד יש במסכת קידושין (מ, ב): "ר' שמעון בן יוחי אומר: אפילו צדיק גמור כל ימיו ומרד באחרונה - איבד את הראשונות, שנאמר: 'צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו'; ואפילו רשע גמור כל ימיו ועשה תשובה באחרונה - אין מזכירים לו שוב רשעו, שנאמר: 'ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו'".

יש בזה עומק נפלא. כשצדיקים יורדים שוב לעולם רק כדי לדבק את כלל ישראל בהקב"ה, האם פירושו שאין להם חסרונות מעתה? האם זה אומר שאינם יכולים ליפול? לא. כי רשב"י אומר שאפילו צדיק גמור, אם הוא מורד באחרונה - איבד את הראשונות. רבי שמעון הוא מרא דשמעתתא של צדיק גמור, הוא זה שמסביר לנו מה זה צדיק גמור, והוא זה שאומר כאן להדיא שאף הצדיק הגמור יכול לאבד את הכל.

אמר להם הקב"ה: במאי עסקתם? אומרים לפניו: רבונו של עולם, הרבה שווקים תקנינו, הרבה מרחצאות עשינו, הרבה כסף וזהב הרבינו, וכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל כדי שיתעסקו בתורה. אמר להם הקב"ה: שוטים שבעולם, כל מה שעשיתם - לצורך עצמכם עשיתם, תקנתם שווקים - להושיב בהן זונות, מרחצאות - לעדן בהן עצמכם, כסף וזהב שלי הוא, שנאמר: לי הכסף ולי הזהב נאום ה' צבאות וכו' מיד יצאו בפחי נפש". איך יתכן שיצדיק רבי יהודה דברי האומות ויחלוק על רבי שמעון שמשיב תשובת הקב"ה?

וכתב מהרש"א שבוודאי רבי יהודה גם מודה שלצורך עצמם עשו, אך סתם דבריו מפני יראת המלכות. כאילו אומר: לא כל דבר צריך לומר. את האמת כולנו יודעים. הדברים פשוטים. אבל בסוף יש רשעים שמחפשים לעשות צרות וצריך להזהר מהם. לכן אמר: כמה נאים מעשיהם.

וכאן צריך להוסיף - ורבי שמעון מאי קסבר? רבי שמעון לשיטתו שמותר להתגרות ברשעים בעולם הזה. רבי שמעון אומר: מה אתה מסתיר שם? כן!!! הם מתכוונים לעצמם ורק לעצמם. רבי שמעון לשיטתו, בגלל שהוא צדיק גמור, מותר לו להתגרות.

בני עלייה והן מועטין

והנה במגלה עמוקות ריש פרשת שמות מבאר ענין זה של צדיק גמור שבא לעולם אחרי שכבר השלים את עצמו, ומסביר שיש שלושה אופנים של ביאת נשמות צדיקים לעולם. יש צדיק שבא לעולם בגלל שעדיין חסר לו, אם מחמת חטא שהיה לו, אם מחמת מצוות שעדיין לא זכה לקיים, וכעת הוא בא להשלים את נשמתו. ויש צדיק שבא לעולם כצדיק גמור. הוא כבר השלים

יכול לחלץ אותנו. איך אתה יכול לחלץ אותנו, אתה הרי לא נמצא כאן. זה נקרא להיות בעולם הזה? להיות כאן פירוש שיש קשיים והצדיק מסכים לרדת חרף המחיר שהוא משלם, הכל בכדי לעזור לבני ישראל.

חיי רבי שמעון רצופים נסיונות

זה מה שרבי שמעון אומר, וזה היה כל חייו של רבי שמעון. כל חייו היו רצופים נסיונות. זה שרדפו אחריו לרצחו נפש והוצרך להתחבא במערה. אנו שרים בכזו נעימות מושב טוב ישבת. אילו נעצור לחשוב קצת על משמעות המילים. לא היה לו אוכל, לא היו לו בגדים, לא היתה לו משפחה, הוא היה בסכנת מוות בכל רגע, ויהודי זה אכל ושבע ועכשיו הוא שר לכבוד רבי שמעון - כל-כך טוב היה לך שם, מושב טוב ישבת. סליחה!!!

אך מה? **לאור ההשגות שרבי שמעון הגיע אליהן, בוודאי התקיים בו מושב טוב ישבת.** אבל אסור לך לשכוח מה שהיה שם. רבי פנחס בן יאיר בכה כשדמעותיו צרבו את פצעיו של רבי שמעון ואמר: אוי לי שראיתך בכך, ורבי שמעון ענה לו: **אשריך שראיתני בכך, שאילמלי לא ראיתני בכך, לא מצאת בי כך.**

את הצדיק שלח לפנייהם

אכן הצדיק הגמור היורד לעולם הזה, יש אתו כח יותר חזק להצליח. הוא יכול להתגרות ברשעים. הוא מגיע עם משהו. הוא לא מתחיל מההתחלה. הוא לא צריך לחשוש כל-כך מהקליפה. ביטל כמה גזירות. הוא הולך בריש גלי. הוא נלחם עם הקליפה ביד חזקה. אבל זה לא נעים, זה לא פשוט. יש כאן שני צדדים. ויש כח חזק בנשמה להאיר, כי זה מה שהצדיק צריך כדי שיוכל לעזור את בני ישראל במלחמת

יש בזה נקודה נפלאה. הקב"ה שולח את הנשמה שוב לעולם הזה, ורבי שמעון אומר: דע לך באיזו סכנה גדולה הם נמצאים. הן אף המלאכים כשירדו לעולם - קלקלו, כי כשבריה יורדת לעולם, היא יורדת לעולם שמתנהל עם כל כללי העולם הזה, זאת על אף שהיא כבר היתה שלימה.

הצדיק לוקח סיכון גדול

מדובר בנקודה שחייבים להבינה, אחרת, לא קולטים מה קורה פה. נביא לזה דוגמא ממקום אחר. יש לפעמים מי שבית המשפט פסק שהוא צריך לשלם סך עצום של כסף ואם לא ישלם - יושלך לכלא, ויש מושג שאפשר לערער על הפסק ולעמוד שוב למשפט, לערכאה יותר גדולה, ואולי שם הפסק יהיה שונה. הנה מה בדרך כלל הצדדים שיש לו אם לערער או לא לערער על הפסק? הוא מבקש לדעת אם הפסק עלול לצאת חמור יותר. אם פותחים שוב את התיק - הוא עלול להפסיד גם כן. ובכן, עורכי דינו דנים אתו - אם אתה מכניס את עצמך לסכנה, אתה צריך לדעת אם זה כדאי לך. אם אין לך כבר מה להפסיד - הבה נערער. הכסף שיעלה לך והטרחת ועינוי הדיון, הכל כדאי בשביל הסיכוי שיקילו מעליך את גזר דינך. אבל אם יש לך הרבה מה להפסיד - עדיף שתשאיר את המצב כמו שהוא.

הצדיקים הללו כשבאו שוב לעולם הזה, ידעו שעלול לקרות להם דברים בלתי נעימים, אבל הם באו אך ורק לעזור לבני ישראל, כי אם לא היו יכולים להגיע למצב של איבוד כל הראשונות, לא היתה ביאתם נחשבת כביאה לעולם הזה. אם אין לך נסיונות, זה לא נקרא שבאת לעולם הזה, זה לא נקרא שאתה יכול להתחבר ליהודי שיש לו את היצרים הקשים ביותר ואתה

אכן אם אין לומדים את דברי הזוהר הקדוש בפרשת פנחס ואת דברי ה'מגלה עמוקות', ההבנה בזה קלושה - מדוע צריך הרב להיענש בגלל זה? אבל אם אנו יודעים **שהרב הגיע לעולם רק בגלל זה, מובן היטב מדוע הוא צריך ללכת אתו למקום גלותו**. לולא דבריהם היינו מסתכלים עליהם כאילו יצא לו בדרך מקרה ללמד את תלמידו זה, ועכשיו שחטא והרג בשוגג, יאמר לו הרב: לך לך לעיר מקלט, כפי הנראה יש שם ישיבה, תמצא ישיבה מתאימה ותרווה נחת. אבל עכשיו שהרב הגיע לעולם רק ללמוד תלמיד זה תורה, אם התלמיד יוצא לגלות, גם הרב צריך לארוז את חבילותיו וללכת אתו. אנו לא תמיד מבינים מה משמעות הדבר. הרב יש לו ישיבה, יש לו עוד תלמידים, יש לו משפחה, יש לו ילדים בבתי החינוך כאן, ופתאום הרואים אותו אורז את חבילותיו והולך. מה קרה? - אחד מתלמידיו יוצא לגלות והוא יוצא אתו. כולם שואלים: באיזה תלמיד מדובר? והתשובה היא: התלמיד ההוא שהרג בשוגג. מה נשמע? זה לא קרה לתלמיד שיושב כל היום בין כתלי בית המדרש. זה קרה לפלוני. אבל הרב לוקח עמו את כל מטלטליו ויוצא לדרך לכיוון עיר המקלט. הוא צריך למצוא בתי חינוך אחרים לילדיו וכו', הכל כי הוא צריך להתלוות לאותו תלמיד.

בשביל זה בא הצדיק לעולם

אבל אם הוא מבין שהוא הגיע לעולם רק בשביל תלמיד זה, הוא יודע לומר: זהו שליחותי כאן, אז ילדי יצליחו בבתי חינוך החדשים, אז אמצא לי דירה שם. באתי לעולם בשבילו. אבידת אביו ואבידת רבו, אבידת אביו קודמת, כי הוא מביאו לחיי העולם הבא, מה פירושו של דבר זה? פירושו שיש לי כאן שליחות יותר חזקה

היצר. הוא צריך מצד אחד להיות קשור למעלה - בחד קטירא אתקטרנא - באופן נפלא, ומצד שני הוא צריך שתהיה לו היכולת לרדת עד למטה ולהכנס בתוך הטיט והרפש, **ורק בגלל שהוא למעלה ולמטה בה בעת, יש לו כח לקשר נשמות ישראל להקב"ה כפי שאף אחד אינו יכול לעשותו**. והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מעמיד לבני ישראל את הבריה הפלאית הזו שנקראת צדיק גמור. **לצדיק הגמור יש את השלימות שהביא אתו מחייו הקודמים, ולכן הוא יכול להילחם עם כל הקליפות, אבל כוחו יורד למטה עד לפחותים שבפחותים**.

והנה אנחנו צריכים לפתח את הקשר שלנו עם הרבי שהקב"ה שלח לנו לזמן הגלות. נשמת רבי שמעון בר יוחאי באה לעולם אחרי חורבן הבית השני, ולפי מה שלמדנו, הרי זה פשוט מאוד. מה זה נקרא? **הקב"ה שלח נשמה שתביא את אור הדביקות ליהודים שיהיו בגלות**. וכשיש לו לאדם התקשרות לנשמה זו, הוא מבין את מקומו, הוא מבין שיש רב ויש תלמיד, הוא יכול הרבה יותר ליהנות מזה.

תלמיד שגלה מגלין רבו עמו

אנו יודעים מה דאיתא במסכת מכות: "תלמיד שגלה - מגלין רבו עמו". מדוע מקבל רבו עונש כזה? מבואר שם בגמרא: "שנאמר: 'וְחִי', עבִיד לִיה מִיַּד דְּתַהוּי לִיה חִיתָא". יש את לשון **הרמב"ם** הידועה (הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ז) "תלמיד שגלה לעיר מקלט מגלין רבו עמו שנאמר 'וְחִי', עֲשֵׂה לוֹ כְּדֵי שִׁיחִיה, וְחִי בַעֲלֵי הַחֲכָמָה וּמִבְקָשֶׁיה בְּלֹא תִלְמוּד תּוֹרָה בְּמִיתָה חֲשׁוּבִין". אין ברירה. התלמיד יגוע מרעב אם לא יהיה לו מקור חכמה, על כן התורה גוזרת על הרב לגלות עמו.

כזו? איך צריך לפסוק? אתה צריך לדעת להביא אותם אל הבאר. אינך יכול להסתפק בלשפון מים. כי אם ראית תלמיד שלמודו קשה עליו כבדול - בשביל רבו שאינו מסביר לו פנים (תענית ה, א). לא אומרים: תן לו שתי סטירות והכל יסתדר. לא! הרב יש לו תפקיד להפוך אותו למקבל.

והסיבה האמיתית היא, **כי התלמיד יש לו בתוכו את הכח הזה**, אבל החלק הראשון הוא **ללמד את התלמיד למצוא את עצמו**, ואז יהיה לו כלים לקבל, וכיון שיהיו לו כלים, כבר יבוא מעצמו וישתוקק לשמוע ולקבל. **על כן אתה צריך להראות לו אהבה ולגלות לו את כוחותיו**. כן-כן, זה לא דבר צדדי, בכלל לא.

שכרו אברך ללמוד עם ילד. אומר האברך לעצמו בתמהון: ללמוד עם ילד! אני נהנה שקוראים לזה כך בלשון נקייה. מה ללמוד? ובכן, כשהוא בא להתלונן שהילד אינו מעוניין ללמוד, אומרים לו: בסדר, שוחח אתו. והוא אומר לעצמו: לא באתי לפטפט. אני מעוניין ללמוד. שוב פעם, אני לא מחפש ילד כזה. אני מחפש מישור שאני יכול ללמוד אתו.

טעות יש בדבר. אין הכי נמי, לשבת סתם ולפטפט, אין לזה הגיון. לפעמים כן, כדי שלא יזיק אחרים וכדומה, או כדי שיוכל להעביר את היום, אבל יש סוג של שיחה שפירושו כן: צריך פשוט לרדת בעוד דרגה, להראות לו את מעלותיו, לתת לו להרגיש אהבה ולתת לו לראות שהוא יכול. צריך פשוט להתחיל משלב יותר מוקדם. כפי שלא תמיד אפשר להתחיל עם התלמידים מ'תא שמע', אלא צריך לחזור קצת אחורנית, אל המשנה ואל האיביעא בגמרא, כך הוא לגבי נפש האדם. **תפקידו של הרב הוא לבדוק היכן התלמיד נמצא, ולחזור אתו אל מקומו**.

לתלמיד מאשר לילדי, סליחה, זה מעורר פלא, אבל מה נעשה. **יש לי שליחות כאן ואני צריך למלאותה**. כך כתוב ברמב"ם וכך נפסק.

אבל יש בזה עומק נפלא. התלמיד הוא הרי תלמיד חלש. הוא נכשל ברציחה. אמנם בשוגג, אבל זה לא ההצלחה המזהירה ביותר. מדוע צריך הרב ללכת אתו גם במצב כזה? אדרבא, שיחזור בתשובה, ואם יחזור בתשובה היטב, הוא כבר ימצא את עצמו מחוץ לעיר המקלט, אל תדאג. הכהן גדול יסתלק. לא יודע מה, הקב"ה כבר יסבב שייצא מעיר המקלט. הוא יסתדר כבר ויחזור והכל על מקומו יבוא בשלום. התשובה היא: אין הכי נמי, אבל איך יחזור בתשובה? הוא יחזור בתשובה בכוחו של הרב. **הרב הולך לעזור לו לחזור בתשובה. בכדי שהתלמיד יגיע לאן שהוא צריך להגיע, הוא זקוק לרב**.

תפקיד הרב לבנות כלי קיבול

וכאן אנו מגיעים לנקודה נפלאה לגבי הקשר שלנו עם רשב"י. צריך להבין אותה היטב. מעיקרי העבודה של הרב הוא **שאל התלמיד מדי רחוק עד שאינו רוצה אפילו לשמוע ממנו, יבנה אצלו כלים להפוך למקבל**, ואז יוכל לעשות עם התלמיד מה שצריך לעשות אתו.

מלמד מגיע לחדר הר"מים ואומר למנהל: הילדים לא מעוניינים ללמוד. הכנסת אותי לכיתה עם שלושים תלמידים, שיערתי לעצמי שאמצא אותם כולם צמאים לאמרי פי ומשתוקקים לשמוע דבר ה', ולמעשה, אין לי עם מי לגשת לשולחן, ילד זה אינו מעוניין וילד זה אינו מעוניין. הנה מה המנהל עונה לו? הוא אומר לו: עבודתך היא להגיע אל הילדים עם איזו שאלה אקטואלית מרתקת - מה דעתכם על שאלה

עתידיה תורה שתשתכח מישראל? אך הוא ידע מה תפקידו. תפקידו הוא לצעוק ח"ו שתשתכח תורה מישראל, ושצעק מספיק חזק עד שיתגלה הדבר אצל התלמידים ויתחילו להרגיש כך. **זהו תפקידו של הצדיק גמור, להביא את היהודי הפשוט להרגיש את הקשר שלו עם הקב"ה.**

עכשיו יהודי פשוט זה (אשר רבי שמעון גילה שאין כזה דבר יהודי פשוט, אך הכוונה ליהודי השריו בגלות), צריך להבין מה קורה פה. הוא מסתובב בעולם ויש לו נסיונות קשים, נסיונות באמונה ובטחון, שוב פעם להתחזק, שוב פעם להתרומם, שוב פעם לשמוח, ונסיונות קשים עם יצרים שסוחבים אותו כלפי מטה לשאול תחתית, והוא מרגיש אבוד לגמרי, ואינו יודע **שיש לו רב שנשלח לעולם הזה וגילה תורה בעולם** והשאיר בעולם את ספר הזהר והשאיר את כל ספרי החסידות שמסבירים את דבריו, ויש מקום קדוש במירון, **הכל כדי שהוא יוכל להתקשר אתו ולהתרומם ולהנצל מכל הנסיונות.**

כך הרב עוזר לתלמיד

על האדם להבין זאת. בדיוק כמי שהיו לו אנשים רבים שעזרו לו בשנותיו הצעירות - זה היה הרב שעזר לי להבין איך ללמוד קטע גמרא, זה היה הרב שעזר לי להבין איך ללמוד ספר חסיד, זה היה הרב שאצלו ראיתי וקניתי הרבה יראת חטא ויראת שמים, זהו הרב שאצלו הסתופפתי וגדלתי וראיתי מה זה רגש לשבת. הוא יודע את השייכות שלו לרבנותו, כי הוא יודע מה קיבל מהם.

ולפי האמת, רבי שמעון נחשב לנו לרבי יותר גדול מכל הרבנים שאנו יכולים להראות עליהם באצבע, **כי כל כח האחיזה בגלות והקשר להקב"ה, בנוי על זה**

אם התלמיד הרג בשוגג, פירושו של דבר שהוא עדיין נמצא בדרגה נמוכה. אומר הרב לעצמו: אה, הוא עדיין שם, בסדר, לא ידעתי. הוא צריך קצת לאסוף את עצמו - לא ידעתי שעדיין אני אווז אתו בשלב זה, אבל זהו שליחותי. **שליחותי היא לראות איה הוא ולדבר אתו מהמקום שבו הוא נמצא, וכשאנשהו כן, הוא יחזור בתשובה.** אתן לו חיים. **אם אתן לו חיים, הוא יגיע לחיים יותר גדולים. הוא יגיע לאן שצריך.** נמצא את עצמנו לומדים זוהר הקדוש.

רשב"י מגלה ליהודי מי הוא

רשב"י הגיע לעולם לגלות לבני ישראל מי הם. ראיתי מהאדמו"ר מאמשינוב שליט"א שאמר בענין שלושת הפיוטים שאנו מזמרים: בר יוחאי מדבר על פנימיותו של רבי שמעון - **לאן הוא הגיע? לשמן משחת קודש, למקום אבני שיש, לל"ב נתיבות.** ואמרתם כה לחי מדבר על התוצאות של הדביקות שהיתה לו עם הקב"ה. יצא לו שטיהר את עיר טבריה, יצא לו שיכול היה לבטל גזירות ולהאיר את העולם, כל הדברים שיותר קל לנו להבין. אכן הפירוש של ואמרתם כה לחי הרבה יותר קל מהפירוש של בר יוחאי. אפשר ללמוד את הפירוש של ואמרתם כה לחי גם עם ילדים ולהראות להם את המקורות בגמרא. אמר רבי עקיבא מדבר על **מה שגילתה פנימיותו בענין פנימיותם של בני ישראל,** אשר זה **מה שמשפיע על התלמידים להרגיש את פנימיותם, שיידעו מי מטהר אתכם אביכם שבשמים, שירגישו כי אשריכם ישראל.**

זהו תפקידו של הרב. כשהרב מתדבק עם הקב"ה ומשפיע על בני ישראל באופן זה, הרי הוא בא ומדעק: חס ושלוש שתשתכח תורה מישראל. אתם חושבים שהוא לא ידע מה שיטת חבריו שאמרו

בריש גלי שהאומות עושים הכל רק בשביל טובתם העצמית. כן, אני אומר זאת בפירוש - לצורך עצמכם עשיתם. אותו כח שמשפיל את הקליפה על-ידי שאומרים בפירוש מי היא ומה היא, פועל גם להיפך לגלות את פנימיות האדם, כי **כשאתה נלחם עם הרע בריש גלי ומשפילו - האמת מזהירה.** רשב"י אשר **מכיר את פנימיותם של בני ישראל ומדבר עם הקב"ה על אודותיה ועוזר לאנשים להרגיש זאת,** אומר: מה שאתה רואה מסביב - אינו האמת. אל תראוני שאני שחרחרות. אני אומר לך שזה לא כפי שנראה מבחוץ.

למען יזמרך כבוד

אנו רואים שבכל אופן של משפיע ומקבל, יש נקודה נפלאה, למשל, אצל איש ואשה, אחד מתפקידיו של האיש הוא לכבד את אשתו יותר מגופו. הסביר לי פעם אחד הבנה עמוקה שקיימת בזה. **כשאתה מכבד את האדם, הוא מתחיל להרגיש מה שיש אצלו בפנים.** כבוד אמיתי פירושו שגישתך אליו, הצורה שאתה מדבר אליו, הדרך שאתה מתייחס אליו, היא לפי ערכו, **וזה מה שמעיר אצלו אמת חזקה עד שהוא מתחיל להרגיש כוחות פנימיים שמעולם לא ידע שקיימים אצלו.** זהו הכבוד האמיתי בבחינת 'למען יזמרך כבוד ולא ידום'.

לכן הרב מכבד את תלמידו כהא דמסכת **תענית**, אבל אין הפירוש שהוא מכבדו כאילו אינו תלמיד, אלא להיפך, הוא עוזר לו בכך להיות תלמיד אמיתי. אותו דבר הוא לגבי איש ואשה. היות שתפקידך הוא לבנות בית, שיתקיים בו 'ודבק באשתו'. כדי שיוכלו להתאחד, חייבת האשה להבין את ערכה, ואז היא יכולה לקבל. אם אינה מבינה את ערכה, אין לה כלים לקבל.

רשב"י הגיע לעולם בשביל אותה תקופה שאנשים לא יידעו מי הם. הוא קיים בעצמו

שהקב"ה הביא לאחר חורבן הבית נשמה זו לעולם, נשמה שכל יהודי יהיה לו שייכות אליה, וזהו הבסיס שלך, זהו הבסיס ממטה עד למעלה, **שתוכל להרגיש הרגשים דקדושה ולהתדבק בה'.**

זהו הנקודה החזקה שתלמידי הבעש"ט הק' הסבירו שעליך להבין מדוע אתה זקוק לצדיק. הבה נסביר זאת: יש שהאדם שואל, אם בדיבור אם במחשבה: לא מבין, אם אני כל-כך קרוב אל ה', מה אני זקוק לצדיק שיקשרני אליו? תן לי לדבר בעצמי עם הקב"ה. הנה תמיד אומרים שהאדם זקוק למקשר - 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'. אבל כשלומדים את הסוגיות של רשב"י, יש בזה נקודה פשוטה גם כן. **לכל אחד יש בתוכו את היכולת להתדבק בה',** אבל הוא לא מודע לכך. הוא לא מרגיש את זה, כי זה מדי מוסתר אצלו. **תפקידו של הרב הוא לגלות את החלקים העמוקים ביותר הקיימים אצלו ואשר אתה בעצמך אינך מודע אליהם.** הוא הופך אותך למקבל ואז אתה מתקשר אל הקב"ה בעצמך. לבד אינך יכול לעשות זאת, כי אינך יודע כל מה שנמצא בפנימיותך. **רבי שמעון יודע מה נמצא בנשמת היהודי ומאמין בזה ואומר את זה ומביא את זה אל היהודי כדי שיוכל להתדבק בה'.**

וכשמגיעים ליום כזה, האדם חוזר ואומר לעצמו: הקב"ה הביא אותי לגלות כזה, לחושך כזה, והריני מבקש מרבי - תסיר את הכיסויים מנשמתו ותעזור לי להרגיש את החלקים היותר עמוקים שלי, כי זהו שליחותך שבעבורה באת לעולם. **ואם רחוק אני, תהיה לך שלימות יותר גדולה בשליחותך כאשר תסיר כיסוי יותר גדול ועב מנשמתו.**

ויש בזה קשר גדול לענין שדיברנו עליו לעיל, ענין ההתגרות ברשעים וגילוי השקר שלהם. רבי שמעון אומר ככה: אני אומר

שיר השירים, הלוך ושוב. כשבני ישראל אומרים שיר ושבח לרשב"י ומדברים בלשון נוכח - רבי שמעון! נמשחת! אשריך! דע לך, אתה שמן משחת קודש, אין לך מושג מה שעשית, הם מבטאים את גדולת של רבי שמעון, כי זה בא כתוצאה מזה שהם מרגישים מה שיש בפנימיותם. כך זה מתנהל הלוך ושוב. **כך המשפיע מדבר אל המקבל וכך המקבל מדבר אל המשפיע כשזה נעשה באופן האמיתי והפנימי ביותר.**

רשפיה רשפי אש שלהבת י-ה

עומד לו יהודי ליד המדורה ואומר לעצמו: אין לי דרך להסביר דברים רוחניים, אבל הדרך הקרובה ביותר להסביר איך נראית נשמתו היא לומר שהיא מושכת למעלה. כל הדברים שבעולם נמשכים כלפי מטה. יש דבר אחד בלבד שמרוב דקותו ועדינותו, **כיון שאתה מצית אותו, הוא רק רוצה לעלות למעלה.** עד כדי כך שחלקים ממנו יכולים אפילו להתנתק ממנו ולהתרומם עוד יותר גבוה. הוא עומד ומתבונן: אה-אה, **ככה נשמתי נראית. וזה מעורר את פנימיותו, כי זהו האמת, זה מה שהנשמה רוצה לעשות.**

ואף שהגוף רוצה ללכת לכיוון השני, הלא בשביל זה רבי שמעון עומד וצועק: זה לא נכון. הגוף הוא כזה, אבל מה זה קשור אליך. רבי שמעון מתגרה בשקר ואומר: תן לי להודיע בדיוק מי הוא השקר. שטות והבל. זה לא אתה, זה משהו מהצד. הוא משפיל אותו עד עפר, ואז האמת מתגלית. **וכיון שהאדם מתמלא מזה חיות, הוא מודה לרשב"י - אני מודה לך שאתה נותן לי להרגיש בגלות הרגשים של קדושה.** אני משבח אותך - תראה מה שקרה אתי. והוא שר אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל, וחוזר על זה שוב ושוב.

מאמר חז"ל תלמיד שגלה מגלין רבו עמו. בני ישראל נמצאים בגלות, רבי שמעון הוא מהנשמות המושלמות שנמצאות כבר תחת כסא הכבוד, והוא בא להיות אתם בתוך הרפש. בני ישראל שואלים: מה תעשה אתנו בגלות המר? והוא משיב: **אני הולך ללמד אתכם מי אתם, אני הולך לתת לכם הרגשים והבנה כדי שתוכלו להתדבק בה'.**

כבוד אמיתי משובב את הנשמה

אכן **בשיר השירים** אנו רואים שזה פונה לשני הכיוונים. **כשהמקבל מתעורר, הוא כל-כך מתקשר למשמיע שנתן לו להרגיש מי הוא.** אכן כן, כשאתה רואה כמה מגעיל הוא הכבוד המזויף, אתה מבין כמה טהור, נעים ונחמד הוא הכבוד האמיתי. זה לעומת זה. כל-כך טהור **זה כשאתה אומר לאדם מי הוא והוא מתחיל להרגיש באמת מי הוא.** לא כמה כסף יש לו. אלא כיון שהוא מתחיל להרגיש בענין עצמו דבר שמעודו לא הרגיש, הוא כל-כך מתלהב ומתרומם. יש שני דברים שיכולים להשתובב כשהאדם מתפעל, גופו או נשמתו. זה מה שיכול להיות דרך להבדיל בין שני סוגי הכבוד. כשנותנים לאדם כבוד מזויף, דברים שאינם הוא בעצמו, אלא דברים שמגלים לי מה הוא לא - גופו מתחיל להשתובב והוא רוצה רק לאכול וכו'. **וכשנותנים לאדם כבוד אמיתי, כשאומרים לו אין לך מושג מה יש בנשמתך - נשמתו מתחילה להשתובב.** אולי להשתובב אינה המילה המתאימה, אך הכוונה **שנשמתו מתלהטת.** היא לא רגועה, היא לא יכולה להירדם.

ובשהמשפיע עושה את זה עם המקבל, המקבל אומר את זה למשפיע. הוא אומר לו ככה: אין לך מושג מה שעשית בשבילי. מה פירוש אין לי מושג? פשוט מאוד, כי אני מרגיש עכשיו דבר כל-כך גדול. איני יודע אם אתה יודע מה עשיתי אתי. זהו

מתחנן האדם ומדבר מתוך השתוקקות: רבי שמעון! אתה הרי רואה היכן אני עומד. הצל אותי, הוצא אותי מהרפש. לרבי שמעון יש שמחה עצומה כשהוא יכול לעזור ליהודי לצאת מרפשו, כי כך מתקיים אצלו אגורך באהלך עולמים, שהגם שהוא נמצא בשמים, **כל פעם שהוא עוזר ליהודי לצאת מרפשו, הוא מחדש שוב בעולם הזה וממילא הוא יכול לעלות בעוד דרגה בדביקותו בה'.**

קשר אמיץ עם רבי שמעון

נמצא שהאדם יש לו קשר חזק מאוד. הוא לא ידע. הוא הסתובב כאן בעולם ולא ידע מה השייכות שלו. עכשיו הוא יודע. זוהי הנשמה שהקב"ה שלח בשבילך לעזור לך, **זוהי הנשמה שבאה לגלות לך את פנימיות נשמתך. אסור לו לאדם להגביל את בקשותיו הרוחניות ביום כזה.** אסור לך להיות מצומצם, כי הצמצום שיש לך בבקשותיך הרוחניות, נובע מכך שאינך מכיר במי אתה באמת. ביום כזה! ביום כזה אתה הרי יכול להבין זאת פי כמה וכמה. אומר האדם לרבו: אדרבא! סייע לי, תסביר לי את זה, תוציא אותי מהרפש, תתראה אלי באופן כזה שאוכל להתרומם.

זה מתנה עצומה. בוודאי האדם לא רק מבקש, אלא גם מודה על זה שהקב"ה מטפל בו בגלותו. הוא מודה לה', כפי שה'תפארת שלמה' מביא בפרשת כי תבוא שה'חוזה' זיע"א הודה לה' במשך שש עשרה שנה על ששלח לו כזה רב. **הוא מודה לה' ששלח כזה אור לעולם שיכול באמת להוציא מן הרפש.** אבל כעומק ההבנה שיש לו ביכולת הדבר לעזור לו, כך תהיה הודאתו על המתנה שנתן לו הקב"ה. הוא לא מודה על ההשגות שיש לו כבר, אך הוא מודה כי הוא מבין שהרב נשלח בשבילו כדי שיוכל להתעלות הרבה יותר.

מדברים עם רבי שמעון בלשון נוכח

והנה יחד עם כן האדם בוודאי מתפלל **הרבה**, אבל הוא בא מתוך הכרה שיש כאן מישהו שבא אליו לעזרתו. **הקב"ה שלח לפניו צדיקים, ולכן חוץ מזה שהוא מדבר אל הקב"ה, כי נתגלתה פנימיותו, וממילא הוא יכול לדבר בפתיחות, הוא מבין עוד שהקב"ה שלח לו ביום כזה את נשמת רבי שמעון לעזור לו.** הן רואים שביום זה נשמת רבי שמעון יותר מתגלית, עד שאפשר לדבר אתו בלשון נוכח - נמשחת אשריך.

ועוד צריך להזכר שהפיוט נתחבר על-ידי **רבי שמעון לביא ז"ל** שחיבר את הספר כתם פז על הזוהר הקדוש וכל-כך השתוקק לעלות לציון הרשב"י, ומה היה מעשה? הוא עבר דרך העיר טריפולי וראה שהיהדות שם במצב רעוע והיהודים שם זקוקים לו והבין שיותר יוכל להביא לעולם התגלות כבוד שמים באופן זה, ונשאר שם, ובמקום לעלות לציון הרשב"י, חיבר פיוט זה שהוא כל כולו פיוט של השתוקקות. אבל בוודאי היה לו את רבי שמעון אצלו. הוא היה לו אצלו באופן כל-כך מוחשי שדיבר אליו בלשון נוכח.

על התלמיד לדעת כך: **יש רב שהקב"ה שלח אותו לעולם בשבילך. רב זה מבין את בעיותיך**, רב זה נכנס לרפש בשבילך, רב זה מסתכן בשבילך. הוא נכנס שוב פעם לעולם הזה, הכל כדי לומר לך: **דע לך שהרע שעוטף אותך, אינו אלא מבחוץ, ואינו אמיתי, והאש שבערת בתוכך, היא הרבה יותר גדולה מכפי שאתה חושב.** ההשגות שאתה יכול להגיע אליהן, הן אלף פעמים יותר מכפי שאתה יכול לתאר לעצמך, זאת על אף היותך בדור הזה. אני צועק לך את זה, כדי שתזכור אותו תמיד - **אשריכם ישראל. אם הקב"ה מאמין בך, אתה כבר יכול להבין לבד מי אתה.**

רשב"י ולהאמין בכוחו של רשב"י להציל
ולעזור לכל נשמה יהודית. מי שיש לו
אמונה ברשב"י - יש לו חיזוק ברשב"י.

הוא מודה על העתיד, הוא מודה על שזה
לא מוגבל ומצומצם. אם מתבוננים בדבר
זה, יכולים להרגיש התקשרות נפלאה עם

מדור אור החיים

נתנדב ע"י הרוצה בעילום שמו לזכות ברכה וישועה

ערש"ק פרשת בחקותי י"ט אייר תשפ"ב

הקב"ה רוצה להיות ולדבר עם כל יהודי

ולא תגעל נפשי אתכם

וְנִתַּתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם (כו, יא). כתב האוה"ח הק': ונתתי משכני בתוכם, פירוש על דרך אומרו (תהילים עח, ס) אהל שכן באדם, שעיקר משכנו יתברך הוא תוך נשמות עם קדושו (כדברי האלשיך הק' על הפסוק ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד). ואומרו ולא תגעל נפשי ולא הספיק אומרו ונתתי משכני, לצד שחש ה' כי יאמר נא ישראל שדבר זה שמבטיח ה' הוא דבר רחוק מהשכל שידור דירת קבע רוחני בלתי בעל תכלית הרוחניות תוך בני אדם בעלי צורה וחומר.

אכן קושיא גדולה ועצומה היא, כי האדם במהותו הפוך הוא מהרוחניות, ואיך יתכן במציאות שהקב"ה ישכון בו. וכלשון האוה"ח הק' "רחוק הוא מהשכל". היתכן שהקב"ה ידור דירת קבע באדם שהוא בעל צורה וחומר?!

יתירה מזו: הגם כי יבטיח ה' עשות כן, זה יהיה לצד עוצם האהבה יהפך הצורה על דרך מה שפירש הרשב"י (זוהר פינחס רמא, א) בפסוק באתי לגני וגו' אכלתי יערי וגו' שתיתי ייני וגו' משל לחתן וכו' יעוין שם דבריו, והוא דבר הפך תכונת

ההשתוות ודבר כזה לא יתמיד כמעשה ניסים ואין מבטח להתמדת הדבר ותגעל הרוחניות לגשמיות.

אכלתי יערי עם דבשי

בטרם נסיים את דברי האוה"ח הק', ניתי ספר זוהר ונחזה את הפלא הגדול. רבי שמעון הוה אֵזִיל לְטַבְרִיא, פָּגַע בֵּיה אֱלִיהו, אָמַר לִיה שְׁלֵמָא עֲלִיה דְּמַר. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמַאי קָא עָסִיק קַב"ה בְּרַקִּיעָא. אָמַר לִיה בְּקִרְבָּנוֹת עָסִיק, וְאָמַר מַלְיִן חֲדָתִין מִשְׁמַךְ, זַכָּא אֲנִי, וְאַתִּינָא לְאֶקְדָּמָא לָךְ שְׁלָם, וּמְלָךְ חֲדָא בְּעִינָא לְמִשְׁאַל מִנָּךְ לְאֶסְכָּמָא. בְּמַתִּיבְתָּא דְרַקִּיעָא שְׁאֶלְתָּא שְׁאִילוֹ, עֲלֵמָא דְאַתִּי לִית בֵּיה אֶכִּילָה וְשִׁתִּיָּה, וְהָא כְּתִיב בְּאַתִּי לְגַנִּי אַחֲוִיתִי כֻלָּה וְגו', אֶכְלֵתִי יַעְרִי עִם דְּבָשִׁי וְגו'. מֵאן דְּלִית בֵּיה אֶכִּילָה וְשִׁתִּיָּה, אִיהו אָמַר אֶכְלֵתִי יַעְרִי עִם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יֵינִי עִם חֻלְבִּי.

ר' שמעון היה הולך לטבריא, פגש בו אליהו. אמר לו: שלום לאדוני. אמר לו רבי שמעון: במה עוסק הקב"ה ברקיע? אמר לו: בקרבנות הוא עוסק, ואומר דברים חדשים משמך, אשריך. ובאתי להקדים לך שלום. ודבר אחד רציתי לשאול ממך שתיישב לי. בישיבה של הרקיע שאלו שאלה, עולם הבא אין בו אכילה ושתייה, והרי כתוב באתי לגני

לזה אמר ולא תגעל נפשי אתכם, כי יכונן ה' תכונת נפשם בסדר אשר ישכון ה' בתוכם כדרך המתקבל בתכונת הנשמות.

פירוש מרוב אהבתו של הקב"ה את בניו, הוא מכונן את תכונת נפשם באופן שיוכל לשכון בתוכם, ולא יצטרך הדבר להיות בדרך נס. אכן זהו אחד מהיסודות שמדובר הרבה בזוהר הקדוש, גילוי הוא מגילוייו של רבי שמעון. למעלה בשמים אמרו: אין מי שיכול להסביר זאת, כי אם רבי שמעון. צריך לפנות אליו עם השאלה והוא יסביר.

אין יהודי נמוך מדי

וביאורו של יסוד זה באופן מעשי הוא שגם אם האדם מרגיש שהוא נמצא בתחתית המדרגה וחלש הוא מאוד ביהדותו, עליו להבין שהחילוק בין שני בני אדם הוא כאין כאפס לעומת החילוק בין אדם להקב"ה, ואם הקב"ה יכול להשפיל עצמו אל האדם, אין ספק שהוא יכול להשפיל את עצמו עד אליו גם כן. אמור מעתה: אין שום יהודי שיכול לומר על עצמו שהוא מצומצם מדי, אווילי מדי, או מוחו חלש מדי. אמירה כזו מופרכת מעיקרה.

וכיון שהאדם יודע זאת, הרי הוא מבין שהוא יכול לדבר עם הקב"ה בפשטות נפלאה, ובנוסף שלו, על הבעיות האישיות שלו, כי הקב"ה אוהב לשוחח אתו. הקב"ה, כביכול, מצמצם את עצמו עד אליו, כי הוא אוהב לדבר עם יהודי. זהו האור שגילה לנו רבי שמעון.

כבן המדבר עם אביו

סיפר לי יהודי שפעם צריך היה לדבר עם יהודי חשוב מאוד ונאמר לו שהלך להתפלל מנחה באיזה בית כנסת. הלך לשם ומצאו עומד באמצע תפילת המנחה. נעמד

אחותי כלה וגו' אכלתי יערי עם דבשי וגו'. מי שאין בו אכילה ושתייה, הוא יאמר אכלתי יערי עם דבשי שתייתי ייני עם חלבי?!

אמר רבי שמעון, וקב"ה מאי קא אָתיב לון. אָמר ליה, אָמר קב"ה, הָא פֿר יוֹחֵאי יִימָא. וְאִתִּינָא לְמִשְׁאֵל מִנֵּן. אָמר רבי שמעון, פֿמָה חִבִּיבוּ חֲבֵב קב"ה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּמִסְגִּיאָו דְּרַחֲמֵי דְּרַחֲמִים לָהּ, שְׁנֵי עֹבְדֵי מִמֶּה דְּהוּא עֲבִיד. דאע"ג דְּלָאוּ אוֹרְחוֹ בְּמִיכְלָא וּמִשְׁתִּינָא, בְּגִין רַחֲמִימוּתָא, אָכִיל וְשָׁתָה. הוּאִיל וְאִתִּי לְגַבָּהּ, עֲבִיד רַעוּתָהּ. פֿלָה עֵיילַת לַחוּפָה, וּבָעַת לְמִיכָל, לִית דִּין דִּיִּיכּוֹל חֲתָנָה בְּהָדָה, אע"ג דְּלָאוּ אֶרְחִיָּה לְמַעְבָּד הָכִי. הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּאִתִּי לְגַנִּי אַחוּתִי כָלָה. הוּאִיל וְאִתִּינָא לְגַבָּהּ, וּלְמִיעַל בְּהָדָה לַחוּפָה, אָכִילַתִּי יַעְרִי עִם דְּבָשִׁי וְגו'.

אמר רבי שמעון [לאלוהיו]: והקב"ה מה השיב להם? אמר לו: הקב"ה אמר, הרי בן יוחאי יש בעולם, ישיב הוא, ובאתי לשאול ממך. אמר רבי שמעון: כמה חביבות חיבב הקב"ה את כנסת ישראל, ומרוב האהבה שאהב אותה, שינה מדרכו הרגילה, כי אף על פי שאין דרכו באכילה ושתייה, עם כל זה בשביל אהבתה, אכל ושתה. כיון שבא אליה, עשה רצונה. כלה הנכנסת לחופה ורוצה לאכול אינו דין שיאכל החתן עמה אף על פי שאין דרכו לעשות כך? זהו שאמר באתי לגני אחותי כלה. כיון שבאתי אצלה ללכת עמה לחופה, אכלתי יערי עם דבשי וגו'.

עכ"פ הקושיא שישאל האדם היא: הגם שהבטיח הקב"ה לשכון בתוך כל אחד ואחד, הלא יצטרך לעשותו בדרך נס כי הרוחניות והגשמיות הן תרתי דסתרי, והנס הרי אינו נעשה באופן קבוע כי אם באופן קבוע.

שיוכל לשוחח אתו תמיד. למה? כי הוא אוהבו. ואע"פ שהוא מתלכלך בעבירות, כל העבירות מסובבות אותו רק מבחוץ. פנימיות נפשו לעולם אינה נפגמת. היצר הרע פועל הרבה להשכיח זאת מן האדם, וצריך לזכור זאת, צריך לזכור שהאמת נשארת אמת.

הוא שטן הוא יצר הרע

שמעו מעשה שאירע ביהודי אחד. יהודי זה גר בחו"ל ומדי שנה בשנה נוהג הוא לנסוע לארץ ישראל ולהעלות לאתרא קדישא מירון, שם שמח בשמחת הרשב"י ומילא את כליו בחיות דקדושה. בשנת תשפ"ב נבצר ממנו לנסוע מסיבה כלשהי. מה עשה? החליט להכין את עצמו ליו"ט באופן אחר. הוא שמע והבין שרבי שמעון הוא אור של תורה ואינו מוגבל לשום דבר, כך שבכל מקום ובכל מצב יכול האדם להתקשר אליו. ויהי בבוקרו של ל"ג בעומר, בעודו בבית הכנסת, נפל רעיון במוחו, היות שהבית ריק מאדם (כך הווה מעשה שבני ביתו לא היו בבית), כשיבוא הביתה, ילמד בספר הזוהר ויאמר מזמורי תהלים בהשתפכות הנפש, וכן הלאה, וכך יתקשר אל רבי שמעון באופן הנעלה ביותר והוא בין ארבע קירות הבית. יצא מבית הכנסת ורגליו נעשו קלות כאיילות. עד מהרה הגיע לביתו, וכיון שפתח את הדלת, חשכו עיניו. המנקה הגויה הגיעה לנקות את הבית. על פי הסדר הקבוע, לא היתה צריכה לבוא היום, אבל היא הגיעה. מה עושים עכשיו? בבית הרי אי אפשר להיות עכשיו, יש איסור יחוד...

לפתע חזרו עיניו ואורו. הוא הבין מה זה נקרא מניעות להתקשר לרבי שמעון, הוא הבין כמה היצר הרע אינו רוצה שהיהודי יתקשר אל הקדושה. היצר הרע אינו סובל שהאדם מגלה את הסוד כמה הקב"ה אוהב אותו. הסתובב סחור סחור, תהיה עסוק,

בצד והמתין. ניגש אליו השמש שהוא איש נעים הליכות המתחבב על הכל, ושאלו: "למי אתה ממתין?". הראה לו באצבעו: "אני ממתין אליו שיסיים את תפילתו ואדבר אתו". אמר לו השמש: "לא... לא תוכל לדבר אתו. הוא באמצע לדבר עם משהו". אמר לו האיש: "מדוע תדבר כן? הלא אני רואה אותו מול עיניי. הוא רק מתפלל מנחה". שוב אמר לו השמש: "חבל לך להמתין. הוא באמצע לדבר עם משהו". כשראה השמש שאינו מבין, אמר לו: "יהודי זה מתפלל כאן מדי פעם. אני כבר מכיר אותו. הוא תמיד מדבר עם ה' כפי שבן מדבר עם אביו, ומרוב שהוא מרגיש פתוח לדבר אתו על הכל, הוא יכול להישאר ככה במשך שעותיים תמימות. אין לך מה להמתין".

הכשהאדם רואה את פלוני מתפלל מנחה, הוא עושה חשבון פשוט שתוך דקות ספורות יסיים ויוכל לדבר אתו. אך כשהוא רואהו מדבר עם חבירו, אינו עושה חשבון כזה. למה? כי איך יוכל לדעת כמה זמן ידבר אתו, והרי יתכן שתתארך שיחתם שעותיים...

הקב"ה אוהב לדבר עם היהודי

ובכן, עלינו לזכור שהקב"ה אוהב לשוחח עם היהודי. נתאר לעצמנו מי שיש לו בן יחיד, או בן בין כמה בנים האהוב עליו כנפשו, והם גרים רחוקים זה מזה, כך שאין יוצא להם לשוחח הרבה יחד, כשמזדמנת להם האפשרות לשוחח, האב אינו רוצה להפסיק: "תמשיך לשבת כאן עוד... הרי אינך צריך ללכת עדיין, תישאר לשבת ולשוחח..."

הקב"ה עם כל גדולתו אשר לא ישיגוהו משיגי הגוף, רוצה לשוחח עם האיש היהודי. הוא כונן את תכונת היהודי באופן

להתקרב אליהם יותר ויותר וליתן להם כל טוב שבעולם.

אולם ה'אוהב ישראל' נותן לזה ביאור אחר. ידוע שבשביל בריאת העולם הגשמי, צריך היה הקב"ה לעשות מקום פנוי מקדושה, והנה כתיב (ישעיה סו, כב) כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני תמיד, ודרשו **חכמינו ז"ל** (זוה"ק) עשיתי לא נאמר אלא עושה לשון הווה, כי זה עולה על מעשה הצדיקים הקדושים אשר על ידי המצות שמקיימים ומעשיהם הטובים שמסגלים בכל עת, הקב"ה הנכבד והנורא ברוב רחמיו וחסדיו הגדולים בורא ועושה שמים וארץ חדשים בכל יום, ולכאורה הדבר תמוה, היכן יש מקום פנוי לעולמות חדשים.

מבאר ה'אוהב ישראל': אכן הבטיחנו ה' יתברך ויתעלה בפסוק זה כי לרוב טובו וחסדו הגדול, כביכול מצמצם אור בהירותו יתברך למיהוי אתר להתפשטות שמים וארץ החדשים הנעשים ונבראים על ידי מעשה הצדיקים. וזהו ופניתי אליכם, כביכול אפנה ואצמצם אורי הזך והמצוחצח ואז והפרייתי אתכם והרבייתי אתכם.

ומסיים ה'אוהב ישראל': **ומה ידירות עריבות נעימות הבטחה הקדושה הזו לעוצם וגודל חיבתו אשר חיבב עם קדושו לרב טובו וחסדו הגדול והמשכיל יבין כל זה.**

אכן דברי ה'אור החיים' הק' בפרשה זו מלאים בלשונות כאלה המדברים בענין גודל העריבות והמתיקות של ההתחברות עם התורה. וכפי שראינו לעיל ה'אור החיים' הק' מתבטא ואומר **שאם האדם אינו מקיים את התורה, אין זה אלא מפני שאינו קולט כמה עריבה ומתוקה היא.** כי אם האדם טעם פעם את טעם התפילה או טעם של

העיקר שלא יתגלה לך כמה נעלה אתה שהקב"ה רוצה לדבר אתך.

יכיר יכירנו לעצמו

אילו היה לך רב ומורה דרך המוערץ עליך עד מאוד, ויום אחד היה נודע לך שרבך זה מאוד אוהב לדבר עם בחור פלוני, נער בן שלוש עשרה. שעות ארוכות הוא מדבר אתו. היית שואל: "מה? עם פלוני? מה יש?". והתשובה שהיית מקבל היא: "כן, מדובר בבחור חכם ושנון ומוכתר בכל מדה נכונה. הרב אוהב אתו ויושב אתו שעות ארוכות, כמו ששמעת". ללא ספק היית קופץ ממקומך ואומר: "אני חייב ללכת לראות אותו, אני חייב ללכת לראות במי מדובר".

ועתה דע לך שבזאת העולם, **מלך מלכי המלכים הקב"ה, אוהב לדבר אתך שעות ארוכות. מדוע לא תרוץ לראות מי אתה?** אכן כן, נשמתך גבוהה עד מאוד, אלא שהיצר הרע עושה הכלל כדי להסתיר זאת ממך.

התורה נמצאת בכל מקום ובכל זמן ובכל מצב ובכל מדרגה, ולכן צריך האדם לחזור תמיד על היסודות. אם רוצה אתה לדעת איך יתכן שהקב"ה מצמצם את עצמו כל-כך? התשובה היא: תשאל את רבי שמעון והוא יאמר לך. **מרב האהבה שהקב"ה אוהב אותנו, הוא מוכן לעשות הכל כדי להיות קרוב עם כל אחד מאתנו.**

ופניתי אליכם והפרייתי אתכם

בספה"ק **אוהב ישראל** (פרשה זו) יש דיבור נפלא המורה ג"כ על ענין זה. בפסוק נאמר (כו, ט): ופניתי אליכם והפרייתי אתכם והרבייתי אתכם, והפשטות היא שכאשר בני ישראל מקיימים את התורה והמצוות, הקב"ה כביכול מפנה את פניו אליהם. וביאר באור החיים הק' הכוונה שהוא רוצה

שבת קודש, לא יתכן שלא יקיים את
התורה. וכפי שראינו עוד, אורו של רבי
שמעון מסייע לנו לגלות עוד ועוד מי אנו
וכמה הקב"ה אוהב אותנו, וכך תתעצם
אצלנו התשוקה עוד ועוד להתקרב אליו
יתברך שמו לעד.

מדור

שיעורי ליל שישי

ליל שישי פרשת בהר טו אייר תשפ"ד

נטיית האדם לצאת מחוץ לגבולות

שיש לך? זהו כל הענין של שמירת עיניים. אל תסתכל מחוץ לד' אמותיך ולא יהיה לך נסיון. פעמים שחושבים שהענין לא להסתכל מחוץ לד' האמות, הוא טכני בלבד, כדי לא להכשל בראיה אסורה, אך באמת יש בזה יותר עמוק. **עליך להתרגל גם כשאתה בביתך להסתכל במה שיש לך**, עליך לאמץ סגנון חיים כזה - **יש לי כל מה שהקב"ה נתן לי ואיני מחפש שום דבר מחוץ לגבול**.

זה לעומת זה עשה אלוקים

ברם השאלה היא: מדוע באמת יש לו לאדם דחף פנימי להתחמק מגבולותיו? הלא טיפשות היא זו! הישאר במקומך ולא יהיה לך צער. הוא דומה לילד שמנסה לראות מה יקרה. המלמד הודיע לכל הילדים: אף אחד לא עובר את הקו הזה! תמיד יהיה אותו ילד שיהיה חייב להוציא את הרגל מהקו (כשאף אחד לא רואה). מה הפשט בזה? והשאלה היא בעיקר על האדם המבוגר. ילד קטן - ניהא, אבל אדם מבוגר, מדוע יש לו כזה דחף לצאת מגבולותיו? מדובר בתמיהה גדולה, שהרי האדם עצמו סובל אח"כ מצער הדאגה והתאווה והחמדה כשאינו משיג מה שמתאווה לו, וכשהוא משיג, הוא מסתבך עם התוצאות. מה פשר הדחף הזה שיש לו מתחילה?

אל תצר צרת מחר

חז"ל (יבמות סג, ב) מביאים **מספר בן סירא**: "אל תצר צרת מחר כי לא תדע מה ילד יום, שמא מחר בא ו[האדם] איננו, נמצא מצטער על עולם שאין שלו". אומרים לו לאדם כך: אתה נמצא בהווה, ואתה דואג על מה שיהיה מחר, הלא אין לך שליטה על מה שיהיה מחר, ואם כן, כשאתה דואג על כך, אתה יוצא מגבולותיך. מה יש לך לחשוב על מחר? **היום זה היום. עבוד את ה' היום כפי יכולתך. מה יהיה מחר? לא נוגע לך עכשיו**. אם היית מצליח לחיות כך, לא היית מרגיש צער. הוי אומר: **צער הגאווה** נובע מכך **שהאדם נכנס למקום שאינו שייך אליו**.

והנה לגבי **התאווה** זה ג"כ כך, **כי הקב"ה נותן לו לאדם כל מה שהוא צריך**, וכשהאדם מציץ החוצה לראות מה יש לפלוני, הרי הוא יוצא מגבולו ונכנס לגבולות אחרים ונולד בו תחושת מחסור. אילו היה האדם חי בכפר עם פרתו ולא היה יודע מה יש לאחרים בעיר הגדולה, היה מרגיש טוב ונעים. כך אמרו **חז"ל** במסכת סוטה בענין הסוטה שמשקים אותו במים המאריים משום שהסתכלה החוצה. מדוע את מסתכלת החוצה? מה לא טוב לך במה

מחלק עמוק שבאדם שמרגיש שאינו יכול להישאר כאן. הוא חייב לפרוץ החוצה.

את היהודי אי אפשר לצמצם

כשהאדם מבין זאת, הוא יכול להתבונן בעצמו ולומר כך: אני לוקח את החלק הנצחי שקיים בי, ואני משתמש בו באופן בלתי נכון, ובגלל כן אני נתקל בכל עת ושרוי בצער וכאב... הסיבה שעניינים של מדת היסוד מהפכים את האדם היא משום שמדובר בדבר רוחני שאי אפשר להסבירו. האדם נמשך אל מעבר לגבול, כי הוא מרגיש ששם נמצא האושר. כל הזמן הוא מחפש לצאת.

כשהאדם מבין זאת, הוא רואה את המדה טובה מרובה. סיבה יש לכך שאי אפשר לצמצם אותו במסגרת. אינני יכול להיות אדם כזה. אינני יכול להיות אדם מצומצם. זה בלתי אפשרי. כך זה אצל כל אחד. אצל כל אחד זה מקבל ביטוי אחר, אבל אף יהודי אי אפשר לצמצם. ובכן, מה שהאדם עושה זה כך: **תחילה הוא קולט את העניין, ואז הוא מתחיל להשתמש בתכונה זו ראשית כל לתשוקה לה',** 'כאילו תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלוקים', 'נפשי חולת אהבתך'...

זהו סוד השופר. מה זה 'הללוהו בתקע שופר'? - **שהאדם צועק אל ה' מהמקום העמוק ביותר שבנפשו אשר אי אפשר לצמצמו באותיות.** לכן דיברו הרבה מהצדיקים על כח הנגינה בלי מילים דווקא. על-ידי הנגינה חסרת המילים האדם מבטא תשוקה עמוקה שאינה יכולה להצטמצם באותיות.

ואחרי שהאדם מתחיל להשתמש בתכונה זו לתשוקה לה', הוא מבין עוד שכל פעם שמתעורר אצלו דחף לצאת מן

התשובה היא שיש באמת תכונה בנפש האדם לצאת מגבולותיה. אם לא היתה לו לאדם תכונה זו ברוחניות, לא היה רוצה ולא היה יכול לצאת מגבולותיו באופן שאינו ראוי. **תכונת האש שיש בו באדם, היא זו שמעניקה לו את היכולת לצאת מגבולותיו. ככל שהאדם נקי ומזוכך יותר, הוא יכול ללמוד ולהשיג יותר דברים שהם מעבר לכל גבול.** לתורה אין גבול, הקב"ה הוא אין סוף, והקב"ה נתן לאדם את הכח. הקב"ה נפח באפו נשמת חיים ונתן לו את התורה. אורייתא וישראל וקב"ה חד הוא. ובכן, כשהאדם חי בתוך הגבולות, הוא מרגיש בחוסר נוחות. כשהוא מצומצם בגבולות, הוא חייב לגשת אל החלון ולבדוק - מה קורה שם? **יש לו לאדם תכונה לצאת בכל עת מן השורה ולבדוק מה קורה אצל זולתו, כי אי אפשר לצמצם אותו.**

והגבלת את העם

זה הרי מה שאמר **השרף מקאצק** זיע"א לגבי השאלה: באיזה דבר בחנו את ישראל לפני מתן תורה? את כל האומות בחנו, כל אומה בדבר הקשה שלה, וכל אחת השיבה שאינה יכולה לקבל את התורה כי כל עצמה של אומה זו יונקת מאותה עבירה, במה בחנו את ישראל? והשיב שבוודאי בחנו את ישראל. בחנו אותם במה שהגבילו אותם לא לעלות להר סיני שהוא היפך תכונתם. **את היהודי מצד תכונתו אי אפשר להגביל.** אם תאמר לו לא לעלות, הוא יעלה בדווקא.

זה הסיפור של הילד או הנער שמתמודדים אתו. אצל בחורים חסידיים אין יותר מדי מה לפרוץ בענין הלבוש. אולי קצת במשקפיים ובכובע. לא כן אצל הנשים, שם יש הרבה מה לעשות. היא חייבת להיות שונה. זה מגיע מבפנים. **בפנים יש אצל כל יהודי הדחף לצאת מן הגבול.** אין זה נובע ממקום רע. זה נובע

אכן כל אחד כלפי עצמו צריך להבין כך: אף אחד אינו נשאר באותה דרגה. הרוחניות שסיפקה אותך אתמול, כבר לא מספקת אותך היום, כי היום היא כבר נהפכה להיות בתוך השורה, ולך יש תשוקה תמידית לצאת מן השורה. התורה לא השתנתה, אבל **אתה יש לך צורך למשהו חדש כדי לצאת מן הגבולות.**

יש שצועקים על נער שמחפש תמיד דברים חדשים: מדוע אינך יכול להיות 'נורמלי'? (אתם זוכרים את השאלה?). **והתשובה היא שיש חידושים וסודות בתורה, והנשמה לעולם לא תהיה מסופקת. תמיד היא צריכה יותר.**

סימן שהגיע הזמן להתקדם

והנה היודע אתה איך האדם מתוודע לכך? - בדומה לתינוק. אינך יודע מתי יגיע הרגע שהוא יתחיל לזחול. פתאום אתה רואה אותו מתגלגל מהמדרגות ואתה מבין שהרגע הגיע וצריך כבר להתקין שם גדר. אף כאן, הרבה פעמים, **מתי נודע לו לאדם שהוא צריך לקחת על עצמו עוד רוחניות?** - נאמר בלחש: **כשהוא מוצא את עצמו אחרי מכשול.** מה הפשט? הפשט הוא שהעול שהיה לו עד אתמול, שימש אותו עד אתמול. **היום הוא כבר זקוק היה ליותר,** וכיון שלא נתן לעצמו יותר, הוא פנה אל מעבר לגבול באופן בלתי נכון. **עכשיו הוא כבר יודע שהוא צריך לתת לעצמו יותר.**

ובכן, במקום לומר לעצמו: ידעתי, ידעתי שזה יקרה, ידעתי שאני משוגע. במקום זאת יאמר לעצמו: הגיע הזמן לעלות אל הדרגה הבאה. קדימה! אין לי ברירה. **אם אשאר בדרגה הקודמת - אכשל שוב. אני זקוק מעתה לעול תורה גדול יותר.**

כך יש לו לאדם בכל עת תשוקה ליותר. הוא זקוק ליותר בשביל עצם חייו. וכפי

הגבולות... אני רק רוצה לראות ולמלא את סקרנותי... עליו לומר: בסדר, **אשתמש בזה, אך בדרך הנכונה...**

למי המשגיח מציע לערוך ליל שישי?

כשמשגיח ישיבה פיקח מגלה על בחור שהיה ער כל הלילה ובילה את זמנו בשיחה בטילה, הוא אומר לו כך: אם הראית יכולת להישאר ער כל הלילה, אני מציע לך לערוך ליל שישי. לבחור רגיל לא הייתי מציע דבר כזה, אבל לך, אני חייב לומר לך שראיתי שלמחרת תיפקדת כמו שצריך, כי לא רצית שנעלה עליך שהיית ער כל הלילה, עשית את זה טוב, אם כן מדוע לא תלמד כל הלילה ותכין עצמך לשבת קודש בהכנה דרבה...

אבל זה לא רק ללמוד כל הלילה, אלא זה כל המהות. אתה טוב, נכון? אתה 'אויבער חכם'. אם כן, **אדרבא, צא מן הגבולות בכל-כך הרבה דברים ואופנים השייכים לרוחניות ולעבודת ה'.**

אפשר לראות הרבה אנשים שכבר לא יכולים להסתפק בעבודה רוחנית רגילה. הם צריכים יותר. אכן כשאין האדם קולט שהוא צריך יותר, הוא פונה אל הנסיונות.

עול תורה כנגד עול דרך ארץ

נאמר באופן יותר רחב: **ה'חובות הלבבות'** כתב שאחת מהסיבות שהקב"ה סידר את העולם באופן שהאדם צריך לעבוד לפרנסתו היא שאלמלא כן יחטא האדם, מדוע יחטא? **כי יש לו לאדם הרגשים ותשוקות, ואם לא יהיה לו עול של פרנסה שמעסיקו, משעבדו ומטרידו, יסטה מן הדרך ויפנה לדברים אחרים.** ומפני כך אמרו חז"ל 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול דרך ארץ', כי המקבל עליו עול תורה, יש לו כבר מסגרת מספיק חזקה, הוא מספיק משועבד, כך שאין לו צורך בעול דרך ארץ.

אדרבא, כשמדובר בדבר קיצוני שהאדם לוקח על עצמו, אין זה יכול להחזיק מעמד, וחבל, כי כך אין הוא משתמש עם תכונתו בצורה שהוא ייבנה ממנה. אכן המון העם מקיימים זאת בדרך כלל באופן זה. הם מחפשים ריגושים ברוחניות, ואם אינם מצליחים בדרך משל לנסוע לקברי צדיקים או לל"ג בעומר במירון, הם יהפכו את העולם כדי להגיע בדרך לא דרך. בשורש, זה מגיע ממקום נכון, כאמור, אבל הדרך הנכונה היא שיקבל על עצמו דברים שהם ברי קיימא, כגון להוסיף באמירת תהלים עם פירוש המילות, או בקימה באשמורת הבוקר, או להתדבק בתורתו של רשב"י, הכל כדי להתקשר לאור יותר גדול. והבא ליטהר מסייעין אותו. אם תהיה לו תשוקה להתקדם ויפעל על כך, הקב"ה יקרבנו אליו. העיקר הוא שיזכור שאין לו ברירה אחרת, כי התכונה קיימת בתוכו, אלא שהיא פורצת בכל עת באופן הבלתי נכון וצריך לתת לו לפרוץ באופן ובמקום הנכון.

שדיברנו בתחילה, כך הוא בכל הדברים שמהותם היא היציאה מחוץ לגבול. כל פעם שהאדם מוצא את עצמו בתאוה או בדאגה או בשאר אופנים של יציאה מן הגבול, הוא צריך להבין שעליו להרחיב את הגדר ולהתקדם הלאה.

בכל דבר של סור מרע שהאדם נכשל בו, יש לו להבין שהוא פשוט לקח כלי רוחני שיש לו והשתמש בו שלא באופן הנכון. זה כל מה שקרה. זה הכלל. כשאתה רואה אצלך רע, עליך להשכיל מזה שיש לך כח של טוב, וכח זה פנימי מאוד, ומאחר שעדיין לא ניצלת אותו, הגעת למצב כזה שהוא בא לידי שימוש באופן הבלתי נכון. יצאת מן הגבול שלא כראוי.

התקדמות ברת קיימא

אכן לגבי היציאה מן הגבולות, יש לדעת שאינה דבר המיוחד לבחורים, כלומר שאין זה צריך להיות בסגנון של בחורים דווקא.

ניתן להשיג את הקונטרס 'הבינוי' במוקדים הבאים:

ארה"ק

ירושלים	מרכז בעלזא	חדר ארונות, ארון מס 76
	מקווה תולדות אהרן	שבטי ישראל 35
	מקוה צאנז	רחוב זית רענן
	מקוה באיאן	רחוב מלכי ישראל
בית שמש	מקווה דושינסקי	שמואל הנביא
	מקווה שע"י ביהמ"ד המרכזי	רחוב בן איש חי 10 שכונת חפציבה
	ביהמ"ד תולדות אהרן	רח' בן איש חי 66 גבעת ירושלים
	ביהמ"ד בית גדליה	רמזה ב טל: 053-0944-317
בני ברק	קיוסק שע"י מקוה פופנהיים	רחוב נהרדעא 18
	מקווה תולדות אהרן	אביי 53 רמזה ד 2
	חדשו! ביהמ"ד הגדול וויזשניץ	רחוב רבי יהושע 18
	בית המדרש הגדול נדבורנה	קרית נדבורנה
אשדוד	מקוה בית פנחס	רחוב יואל
	מקוה ויזניץ	רחוב רבינא
	מקוה בעלזא	רחוב בעלזא 5
	ביהמ"ד זכרון רפאל	רחוב יצחק ניסים פינת עוזיאל
ביתר עילית	סופר מילר	רחוב אור החיים
	מעדניית יאפצ'ק	רחוב עזרא
	בית המדרש לעלוב	רחוב ברויער 27 שיכון ה'
	סאטמער מרקט	רחוב חזון איש 33
חיפה	בית המדרש בית דוד שאול	רחוב ר' חנינא בן דוסא רובע ז
	מאפיית הנשיא	רחוב יהודה הנשיא 8 רובע ז
	בית מדרש בעלזא מרכזי	רחוב חטיבת הנגב רובע ג
	מאפיית אנגל	מרכז מסחרי בעל הנס
פתח תקוה	ביהמ"ד בית פנחס	רחוב ינאי 12
	היכל שמחה בונים	רחוב האדמור מבבלזא רובע ג
	ביהמ"ד מאקווא	רחוב התלמוד 9
	ביהמ"ד בית ישי	רחוב חטיבת גבעתי 3
קרית גת	בית המדרש 'בית אהרן'	רחוב פחד יצחק 5
	בית המדרש בעלזא	רחוב הרצוג 5 חדר ארונות ארון 59
	ביהמ"ד הגדול סערט ויזניץ	052-762-0720
	חנות הופמאן	רחוב מיכאל 10
מודיעין עילית	שכונת הבעש"ט	052-760-0162
	מקווה בעש"ט	רחוב מנחם בגין 115 א
	מקווה קרעטשניף	רחוב נתיבות שלום 2
	בית המדרש אמרי חיים ויזניץ	רחוב טרפון
גבעת זאב	ביהמ"ד היכל שמואל אהרן צאנז	מתחם בתי הכנסת ברכפלד
	בית מדרש באיאן	גרין פארק
	ביהמ"ד בעלזא	רחוב גור אריה
	ביהמ"ד לעלוב	רחוב ט"ז בסמוך למלון רימונים
תל אביב	מקוה צאנז	052-7670873
	ביהמ"ד דרכי איש	הדף היומי 8
	חנות ספרים טובים	קרית צאנז

אם ברצונך לקחת חלק ב**זיכוי הרבים** ולפתוח מוקד הפצה למכירת הקונטרס באזור מגוריך, ניתן לפנות ל'מכון הבינוי' בכתובת מייל Info@machonhavineini.com

ניתן להשיג את הקונטרס 'הבית' במוקדים הבאים:

חול

4615 14th Avenue	ביהמ"ד זכרון מרדכי טאהש	בארא פארק
4909 13th Ave	Kosher Discount	
	ע"י המקוואות	מאגרא
50 Division Ave	Central Market	וויליאמסבורג
Phyllis Terrace 25	ספרים שאפע ווישניץ	מאנסי
5678 Park Ave	Zoubris	מונטריאל
5665 Park Ave	Copy BQ	
Lange Leemstraat 170A	בית המדרש אהל משה	אנטווערפן
Van Spangenastraat. 6	ביהמ"ד בעלזא מרכזי	
belgielei 80	בית הלל	
47 East Bank	בית המדרש סקווירא	לונדון
St Kildas Road	בית מסחר עולם הספר	
1 Belz Terrace	ביהמ"ד בעלזא	
18 Hildaville Drive	ביהמ"ד הגדול ישמח ישראל	וועסטקליף
105 Hamlet Court Road	ביהמ"ד מילואים לאפור	

אויב ווילט איהר אנטייל נעמען אין דעם זיכוי הרבים, סיי פארקויפן אין אייער שוהל \ מקוה א.ד.ג. אדער נעמען א חלק אין די הוצאות, ביטע רופט: 718.387.1122

842106199482